Ralph Edward Woodrow

RELIGIA TAINICĂ A BABILONULUI

Antică si modernă

RELIGIA TAINICĂ A BABILONULUI este o relatare biblică şi istorică detaliată a modului, timpului şi locului în care păgânismul antic a fost amestecat cu crestinismul, precum şi a motivației care a stat la baza acestui amestec. Începând de la primele zile ale existenței Babilonului şi de la legendele care i-au înconjurat pe Nimrod, Semiramida şi Tamuz, sunt urmărite anumite obiceiuri şi ritualuri în diferiteie lor evoluții, furnizind astfel chei prin care se dezleagă „taina"! Apostolii au prezis că va veni o apostazie, şi dovada prezicerii lor este acum evidentă în istorie. Având asemenea dovezi în mână, toți credincioşii adevărați ar trebui să caute ca niciodată înainte, simplitatea găsită în Cristos, şi să se lupte cu toată seriozitatea pentru acea credință de la început care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna.

CAPITOLUL UNU
BABILON - SURSA FALSEI RELIGII

Începutul Babilonului - Nimrod, primul lui rege - un vânător puternic - un răzvrătit înaintea lui Dumnezeu - soția lui, Semiramida - copilul ei Tamuz - înşelăciuni. O relatare biblică şi istorică a modului cum s-a răspândit păgânismul babilonian în națiuni, cum a fost absorbit în Imperiul Roman, şi în final s-a amestecat cu creştinismul în Roma

RELIGIA TAINICĂ a Babilonului a fost descrisă în mod simbolic în ultima carte a Bibliei, ca o femeie „îmbrăcată în purpură şi stacojiu, şi împodobită cu aur şi pietre prețioase şi perle, având în mână o cupă de aur, plină de urâciunile şi murdăria curviei ei; şi pe fruntea ei era scris un nume: O TAINĂ: BABILONUL CEL MARE, MAMA PROSTITUATELOR ŞI URÂCIUNILOR PĂMÂNTULUI (Ap.17:l-6).

Când Biblia foloseşte un limbaj simbolic, cuvântul „femeie" poate simboliza o biserică. Adevărata Biserică, de exemplu, este asemănată cu o mireasă, cu o fecioară curată, cu o femeie fără pată şi ireproşabilă (Ef.5:27; Ap.19:7,8). Aici, însă, într-un contrast izbitor, este zugrăvită o femeie necurată, o femeie mânjită, o curvă. Dacă este corect să aplicăm acest simbolism unui sistem bisericesc, este clar că el se poate referi doar la o biserică mânjită şi *decăzută!* Cu litere majuscule, Biblia o numeşte „TAINA BABILONULUI.

Când a scris Ioan cartea Apocalipsei, Babilonul - ca oraş şi imperiu - fusese deja distrus şi lăsat în ruine, după cum prevestiseră profeţii Vechiului Testament (Is.13:19-22; Ier.51:52). Însă conceptele şi obiceiurile religioase care şi-au avut originea în Babilon au continuat şi au fost bine reprezentate în multe din naţiunile lumii. Care a fost însă religia Babilonului antic? Cum a început totul? Ce semnificaţie are aceasta în era modernă? Cum se leagă toate acestea de ceea ce a scris Ioan în cartea Apocalipsei?

Întorcând paginile timpului la perioada chiar de după potop, vedem că oamenii au început să migreze dinspre est: „şi s-a întâmplat, pe când călătoreau dinspre est, că au găsit o câmpie în ţara Şinear; şi au locuit acolo" (Gen.11:2). Aici a fost construită cetatea, oraşul Babilon, iar această ţară a devenit cunoscută sub numele de Babilonia sau mai târziu de Mesopotamia.

Aici, râurile Eufrat şi Tigru acumulaseră bogate depozite de sol ce puteau produce recolte din belşug. Dar existau anumite probleme cu care se confruntau oamenii. În primul rând, ţinutul era năpădit de *fiare sălbatice* ce constituiau o ameninţare permanentă pentru siguranţa şi pacea locuitorilor (cf. Ex.23:29,30). Evident că oricine putea să ofere cu succes protecţie împotriva fiarelor sălbatice era primit cu urale de către oameni.

În acest timp a apărut pe scenă un bărbat înalt, foarte voinic, cu numele de Nimrod. A devenit renumit ca un mare vânător de fiare sălbatice. Biblia ne spune: „Cuş l-a conceput pe Nimrod: el a început să fie puternic pe pământ. El a fost un vânător puternic înaintea Domnului: de aceea s-a zis: Ca Nimrod, vânător puternic înaintea Domnului" (Gen.10:8,9).

După cât se pare, succesul lui Nimrod ca vânător puternic l-a făcut să devină renumit printre acei oameni primitivi. A devenit „un puternic" pe pământ - un conducător renumit în chestiunile sociale. Dobândind acest prestigiu, a născocit un mijloc de protecţie mai bun. În loc să se lupte permanent cu fiarele sălbatice, de ce să nu-i organizeze pe oameni în oraşe, pe care să le împrejmuiască cu ziduri de protecţie? Apoi, de ce să nu organizeze aceste oraşe într-un *regat?* Este evident că aceasta era gândirea lui Nimrod, deoarece Biblia ne spune că el a organizat un astfel de regat. „Şi începutul REGATULUI său era Babel şi Erec şi Acad şi Calne, în ţara Şinear" (Gen.l0:10). Regatul lui Nimrod este primul menţionat în Biblie.

Chiar dacă s-ar putea spune că unele din progresele făcute de Nimrod au fost bune, totuşi Nimrod a fost un conducător nereligios. Numele de Nimrod vine de la *marad,* care înseamnă „el s-a răzvrătit". Expresia „unul puternic *înaintea* Domnului" poate avea un sens ostil - cuvântul „înaintea" fiind uneori folosit cu sensul de „împotriva" Domnului. *The Jewish Encyclopedia* (Enciclopedia Ebraică) spune că Nimrod era „cel ce a făcut pe toţi oamenii să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu".[2]

Cunoscutul istoric Josefus Flavius a scris: „Nimrod a fost cel care i-a aţâţat la un astfel de afront şi dispreţ la adresa lui Dumnezeu... El a mai transformat în mod treptat conducerea sa într-o tiranie, nevăzând alt mod de a-i îndepărta pe oameni de frica de Dumnezeu... mulţimile erau foarte pregătite să urmeze hotărârea lui Nimrod... şi au ridicat un turn,

necruțând munca istovitoare şi nici neglijând în vreo privință lucrarea: şi astfel, datorită mulțimii de brațe de muncă angajate în ea, s-a înălțat foarte mult... Locul pe care au ridicat turnul se numeşte acum Babilon".[3]

Alexander Hislop a scris amănunțit despre modul în care religia babiloniană s-a dezvoltat în jurul tradițiilor privitoare la Nimrod, soția sa Semiramida (Semiramis) şi copilul ei Tamuz, bazându-şi concluziile pe informații ce ne-au parvenit prin istorie, prin legende şi mituri.[4] După cum spun istoriile de demult, când a murit Nimrod, trupul său a fost tăiat în bucăți, ars şi trimis în diferite ținuturi. Practici similare sunt menționate în Biblie (Jud.l9:29; 1.Sam.11:7).

După moartea sa, care a fost foarte jelită de locuitorii Babilonului, soția lui a pretins că el era acum zeul-soare. Mai târziu, când a dat naştere unui fiu, a pretins că fiul ei, pe nume Tamuz, era Nimrod, eroul lor renăscut. (Imaginea din pagina următoare arată modul în care a ajuns să fie reprezentat Tamuz în arta clasică).

Mama lui Tamuz auzise probabil profeția despre venirea lui Mesia, născut dintr-o femeie, deoarece acest adevăr era cunoscut din cele mai străvechi timpuri (Gen.3:15). Ea a pretins că fiul ei a fost conceput într-un mod supranatural şi că el era sămânța promisă, „mântuitorul". Cu toate acestea, în religia ce se dezvolta, oamenii nu s-au închinat numai înaintea copilului, ci şi înaintea *mamei!*

O mare parte din închinarea babiloniană a fost transmisă prin *simboluri* misterioase - era o religie „tainică, misterioasă". Deoarece se credea că Nimrod era zeul-soare, se considera că focul este reprezentarea lui pământească. Aşadar, după cum vom vedea, în cinstea lui se aprindeau lumânări şi focuri ceremoniale. În alte forme, el a fost simbolizat prin imagini ale soarelui, peştelui, arborilor, stâlpilor şi animalelor.

Peste secole, Pavel descria foarte potrivit direcția pe care o urmau locuitorii Babilonului: „Când L-au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au glorificat ca Dumnezeu... ci au devenit deşerți în închipuirile lor, şi inima lor nebună s-a întunecat. Dându-se drept înțelepți, au înnebunit, şi au schimbat gloria Dumnezeului nepieritor cu o *imagine* făcută asemenea omului pieritor, şi păsărilor, şi patrupedelor, şi târâtoarelor... ei au schimbat adevărul lui Dumnezeu într-o minciună, şi s-au închinat şi au slujit *creaturii* mai mult decât *Creatorului...* Din această cauză, Dumnezeu i-a lăsat pradă unor patimi ruşinoase" (Rom.1:21-26). Acest sistem de idolatrie s-a răspândit din Babilon spre națiuni, căci din acest loc au fost împrăştiați oamenii pe fața pământului (Gen.11:9). Plecând din Babilon, au luat cu ei închinarea adusă mamei şi copilului, împreună cu diverse simboluri misterioase. Herodot, călător prin întreaga lume şi istoricul antichității, a fost martor al prezenței religiei tainice şi al ritualurilor ei în numeroase țări şi menționează modul în care Babilonul a fost sursa primară din care au provenit toate sistemele idolatre. Bunsen spune că sistemul religios egiptean se trăgea din Asia şi din „imperiul primitiv din Babel". În cunoscuta sa lucrare, *Nineveh and its Remains* (Ninive şi relicvele ei), Layard declară că avem mărturia unită a istoriei sacre şi profane, care spune că idolatria şi-a avut originea în ținutul Babilonia - *cel mai vechi* sistem religios. Toți aceşti istorici au fost citați de Hislop.[5]

Tammuz

Când Roma a devenit un imperiu mondial, este un fapt cunoscut că ea a asimilat în cadrul sistemului ei zeii şi religiile diferitelor țări păgâne peste care guverna.[6] Deoarece Babilonul a fost sursa păgânismului acestor țări, putem înțelege faptul că religia timpurie a Romei păgâne n-a fost altceva decât închinarea babiloniană dezvoltată în diverse forme şi sub diferite nume în regiunile în care a ajuns.

Ținând seama de această realitate, constatăm că în vremea în care Roma guverna

lumea S-a născut, a trăit printre oameni, a murit şi a înviat *adevăratul* Mântuitor, Isus Cristos. El S-a înălţat la ceruri, a trimis Duhul sau Spiritul Sfânt, iar pe pământ a fost întemeiată biserica nou-testamentală. Ce zile glorioase! Trebuie doar să citim cartea Faptele Apostolilor pentru a vedea cât de mult a binecuvântat Dumnezeu pe po-porul Său în zilele acelea. Mulţimi de oameni au fost adăugaţi Bisericii. Se făceau semne mari şi minuni în timp ce Dumnezeu îşi confirma Cuvântul prin semnele însoţitoare.

Creştinismul, uns de Duhul Sfânt, s-a răspândit în lume ca focul într-o stepă. A înconjurat munţi şi a străbătut oceane. I-a făcut pe regi să tremure şi pe tirani să se teamă. S-a spus despre acei creştini din primul secol că au „întors lumea cu susul în jos"! - atât de puternic era mesajul şi spiritul lor (Fap.17:6).[7]

Crestinii au fost martirizati.

Nu după prea mult timp însă, oamenii au început să se pună pe ei înşişi ca „domni" peste poporul lui Dumnezeu în locul Duhului Sfânt. În loc să cucerească prin mijloace spirituale şi prin adevăr - ca în primele zile -, oamenii au început să le înlocuiască pe acestea cu ideile şi metodele lor. Încercări de contopire a păgânismului cu creştinismul s-au făcut chiar pe vremea când se scria Noul Testament, pentru că Pavel menţiona că *„taina* fărădelegii" era deja la lucru; el a avertizat că va veni o „apostazie", iar unii se vor „îndepărta de la credinţă, dând atenţie duhurilor amăgitoare şi învăţăturilor demonilor" - doctrine-le înşelătoare ale păgânilor (2.Tes.2:3,7; l.Tim.4:2).

Pe când scria Iuda cartea care îi poartă numele, era necesar ca el să-i îndemne pe oameni să „lupte cu seriozitate pentru credinţa care era dată sfinţilor *„odată pentru totdeauna",* pentru că se furişaseră între ei unii oameni care încercau să aducă lucruri ce nu făceau parte din credinţa originară (Iuda 1:3,4).

Creştinismul se confrunta cu păgânismul babilonian în diversele lui forme ce se statorniciseră în Imperiul Roman. Primii creştini au refuzat să aibă de a face cu obiceiurile şi convingerile lui. De aici au rezultat persecuţii intense. Mulţi creştini au fost acuzaţi pe nedrept, aruncaţi la lei, arşi pe rug, torturaţi şi martirizaţi în diferite moduri. Apoi au început să fie făcute schimbări mari. Împăratul Romei şi-a mărturisit convertirea la creştinism. Ordinele imperiale de încetare a persecuţiilor au străbătut imperiul. Episcopilor li s-au dat onoruri înalte. Biserica a început să primească recunoaştere şi putere din partea lumii. Dar pentru toate acestea trebuia să se plătească un mare preţ! S-au făcut multe compromisuri cu păgânismul. În loc ca biserica să fie separată de lume, a devenit parte a acestui sistem lumesc. Împăratul acordând favoruri, a cerut să i se dea un loc de conducere în biserică, deoarece în păgânism se credea că împăraţii sunt zei. Din acest moment, s-a făcut pe scară mare un amestec de păgânism cu creştinism, în special în Roma.

Credem că paginile ce urmează dovedesc faptul că tocmai acest *amestec* e cel care a produs acel sistem cunoscut astăzi ca biserica Romano-catolică. Nu ne îndoim de faptul că sunt mulţi catolici serioşi, sinceri şi devotaţi. Nu este intenţia noastră să nu luăm în serios sau să ridiculizăm pe cineva cu ale cărui convingeri nu suntem aici de acord. În schimb, sperăm ca această carte să-i inspire pe toţi oamenii - indiferent de apartenenţa lor religioasă - să părăsească învăţăturile şi concepţiile babiloniene şi să caute o reîntoarcere la credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna.

CAPITOLUL DOI
ÎNCHINAREA ADUSĂ MAMEI SI COPILULUI

Regina Semiramida şi zeul-copil Tamuz - cum s-a dezvoltat închinarea adusă lor sub diferite nume şi forme în diferite ţări - cum s-a contopit cu învăţătura bisericii decăzute. Titluri păgâne date Mariei

Închinarea adusă mamei şi copilului

UNUL DINTRE CELE MAI remarcabile exemple ale modului în care păgânismul babilonian a continuat să existe până în zilele noastre poate fi văzut în felul în care închinarea adusă Mariei a înlocuit închinarea antică adusă zeiţei-mamă.

Istoria mamei şi copilului era în mare măsură cunoscută în Babilonul antic, dezvoltându-se într-o închinare instituită. Numeroase monumente din Babilon o înfăţişează pe zeiţa-mamă, Semiramida, cu copilul ei Tamuz în braţe.[1]

Când locuitorii Babilonului au fost împrăştiaţi în diferite părţi ale pământului, ei au dus cu ei închinarea adusă mamei divine şi copilului ei. Aceasta explică de ce aşa multe naţiuni s-au închinat unei mame şi unui copil - într-o formă sau alta - cu multe secole înainte ca adevăratul Mântuitor, Isus Cristos, să Se nască în această lume. În diversele ţări în care s-a răspândit această închinare, mamei şi copilului li s-au dat diferite nume, căci, să nu uităm, în Babel au fost încurcate limbile.

Indrani si copilul

Chinezii au avut o zeiţă-mamă numită Şingmu sau „Sfânta Mamă". Ea este înfăţişată ţinând în braţe un copil, şi având raze de soare împrejurul capului.[2]

Vechii germani s-au închinat fecioarei Herta cu un copil în braţe. Scandinavii au numit-o Disa, fiind înfăţişată şi ea cu un copil. Etruscii au numit-o Nutria, iar printre druizi, lui Virgo-Patitura i s-a adus închinare ca „Mamă a lui Dumnezeu". În India, ea era cunoscută ca Indrani, care de asemenea a fost înfăţişată cu un copil în braţe, după cum se vede în imaginea alăturată.

Pentru greci, zeiţa-mamă era cunoscută sub numele de Afrodita sau Ceres; pentru sumerieni sub numele de Nana; pentru adepţii ei din Roma antică sub numele de Venus sau Fortuna, iar copilul ei sub numele de Jupiter.[3]

În Asia, mama era cunoscută ca Cibele, iar copilul ca Deoius. „Dar indiferent de numele sau locul ei", spune un scriitor, „ea era soţia lui Baal, regina fecioară a cerului, care a născut, deşi n-a conceput niciodată".[4]

Imaginea alăturată o înfăţişează pe mama şi copilul sub numele de Devaki şi Crishna. Timp de secole, lui Isi, „Marea Zeiţă", şi copilului ei Iswara li s-a adus închinare în India, unde s-au construit temple în cinstea lor.[5]

Când copiii lui Israel aii căzut în apostazie, şi ei au fost pângăriţi de această închinare adusă zeiţei-mamă. Aşa cum citim în Judecători 2:13 „Ei L-au părăsit pe Domnul şi au slujit lui Baal şi Aştarot". Aştarot sau Aştoret (Astarteea) era numele prin care zeiţa era cunoscută copiilor lui Israel. Este ceva jalnic să te gândeşti că cei care îl cunoscuseră pe adevăratul Dumnezeu s-au depărtat de El şi s-au

închinat mamei păgâne. Şi totuşi, tocmai aceasta au făcut ei în repetate rânduri (Jud.10:6; l.Sam.7:3,4; 12:10; l.Re.11:5; 2.Re.23:13). Unul dintre titlurile prin care zeița era cunoscută printre ei era acela de „regină a cerului" (Ier.44:17-19). Profetul leremia i-a mustrat pentru că se închinau înaintea ei, dar ei s-au răzvrătit împotriva avertizării lui.

În Efes, marea mamă era cunoscută sub numele de Artemis (Diana la romani). Templul dedicat ei în acest oraş a fost una dintre cele şapte minuni ale lumii antice! Zeiței i se aducea închinare nu numai în Efes, ci în toată Asia şi în toată lumea (Fap.19:27).

Isis si Horus

În Egipt, mama era cunoscută sub numele de Isis, iar copilul ei sub numele de Horus. Este foarte obişnuit ca monumentele religioase egiptene să-l arate pe copilul Horus stând în poala mamei lui.

Această falsă închinare, după ce s-a răspândit din Babilon în diverse națiuni, sub diferite nume şi forme, a fost instituită în cele din urmă la Roma şi în tot Imperiul Roman. Un scriitor cunoscut spune despre această perioadă: „Închinarea adusă Marei Mame... a fost *foarte populară î*n Imperiul Roman. Inscripțiile dovedesc faptul că cei doi (mama şi copilul) au primit onoruri divine... nu numai în Italia şi în special la Roma, ci şi în provincii, îndeosebi în Africa, Spania, Portugalia, Franța, Germania şi Bulgaria".[6]

În această perioadă, când închinarea adusă mamei divine era foarte răspândită, a întemeiat Mântuitorul, Isus Cristos, Biserica nou-testamentală. Ce biserică glorioasă a fost ea în acele zile de început! Cu toate acestea, prin secolele al treilea şi al patrulea, ceea ce era cunoscut sub numele de „biserică" se îndepărtase în multe feluri de credința originară, căzând în apostazia despre care avertizaseră apostolii. Când a venit această „părăsire a căii adevărate", mult păgânism a fost amestecat cu creştinismul. Păgâni neconvertiți au fost primiți în biserica mărturisitoare, şi în numeroase cazuri li s-a permis să-şi continue multe din ritualurile şi obiceiurile lor păgâne - de obicei cu câteva restricții şi schimbări, astfel ca să pară cât mai asemănătoare credința lor de până atunci cu învățătura creştină.

Unul din cele mai bune exemple ale unei astfel de influențe păgâne se poate vedea în modul în care a continuat închinarea adusă marei mame - doar că într-o formă uşor diferită şi având un nou nume! Mulți păgâni fuseseră atraşi la creştinism, însă adorarea lor față de zeița-mamă era atât de puternică, încât n-au vrut s-o abandoneze. Conducătorii bisericii, gata de compromis, au înțeles că dacă ar putea găsi în creştinism analogii cu această închinare adusă zeiței-mame, ar putea mări enorm numărul membrilor bisericii. Dar cine o putea înlocui pe „Marea Mamă" a păgânismului?

Maria, desigur, era după părerea lor persoana cea mai potrivită pe care s-o aleagă. De ce să nu-i lase ei pe oameni să-şi continue rugăciunile şi devotamentul față de o zeiță-mamă, pe care s-o numească doar Maria? Este limpede că acesta a fost raționamentul folosit, căci exact aşa s-a şi întâmplat! Puțin câte puțin, închinarea care era legată de mama păgână a fost transferată Mariei.

Dar închinarea adusă Mariei nu făcea parte din credința creştină *originară!* Este vădit faptul că Maria a fost o femeie gingaşă şi evlavioasă - special aleasă ca să dea naştere trupului Mântuitorului nostru -, dar nici unul dintre apostoli sau Isus Însuşi n-au făcut vreodată vreo aluzie la închinarea adusă Mariei. După cum afirmă *The Encyclopedia Britannica,* în timpul primelor secole ale Bisericii nu s-a dat nici o importanță Mariei în vreo privință.[7] Faptul acesta este admis şi de *The Catholic Encyclopedia:* „Devoțiunea adusă Binecuvântatei Noastre Doamne trebuie în ultimă analiză să fie considerată ca o aplicare practică a doctrinei Comuniunii Sfinților. Având în vedere faptul că această doctrină nu este cuprinsă, cel puțin într-un mod explicit, în formele de început ale Crezului Apostolic, nu avem nici un motiv să fim surprinşi dacă nu întâlnim urme clare ale cultului Binecuvântatei Fecioare în *„primele secole creştine", î*nchinarea adusă Mariei fiind o dezvoltare mai târzie.[8]

Până pe vremea lui Constantin - în prima parte a secolului 4 -, nimeni n-a început s-o privească pe Maria ca zeiţă. Chiar şi în această perioadă, o astfel de închinare a fost privită cu nemulţumire, aşa cum se vede clar din cuvintele lui Epiphanius, care i-a denunţat pe unii din Tracia, Arabia şi din alte locuri pentru că se închinau Mariei ca unei zeiţe şi că aduceau turte ca jertfă pe altarul ei. „Ei trebuie să i se dea cinste", spunea el, „dar nimeni să nu se închine Mariei".[9] Totuşi, doar peste câţiva ani, închinarea adusă Mariei nu numai că a fost îngăduită, ci a şi devenit doctrină *oficială* la Conciliul din Efes în anul 431 d.Cr.!

La *Efes?* Acesta era oraşul în care i s-a adus Dianei (de fapt, lui Artemis - n. tr.) închinare, din timpuri străvechi, ca zeiţă a virginităţii şi a maternităţii![10] Despre ea s-a spus că ar reprezenta puterile generatoare ale naturii, şi ca atare a fost înfăţişată cu mulţi sâni. O coroană în formă de turn, un simbol al turnului Babel, îi împodobea capul.

Diana din Efes.

Când există convingeri ce însoţesc un popor timp de secole, ele nu sunt abandonate cu uşurinţă. Astfel, conducătorii bisericii din Efes, când a venit apostazia, au raţionat la rândul lor că dacă li se va permite oamenilor să-şi păstreze ideile despre o zeiţă-mamă, dacă aceasta ar putea fi inclusă în creştinism, numele ei fiind schimbat cu cel al Mariei, ar putea câştiga mulţi convertiţi. Dar nu aceasta era metoda lui Dumnezeu.

Când a venit Pavel în Efes la început, nu s-a făcut nici un compromis cu păgânismul. Oamenii au fost convertiţi cu adevărat şi şi-au distrus idolii zeiţei (Fap.19:24-27). Cât de tragic e faptul că biserica din Efes, în secolele de mai târziu, a făcut compromisuri şi a adoptat o formă de închinare adusă zeiţei-mamă, Conciliul din Efes făcând-o în cele din urmă o doctrină oficială! Influenţa păgână în această decizie este vădită.

Un alt indiciu al faptului că închinarea adusă Mariei s-a dezvoltat din vechea închinare adusă zeiţei-mamă se poate vedea din titlurile ce i-au fost atribuite acesteia. Maria este adesea numită „Madona". Conform celor spuse de Hislop, această expresie este traducerea unuia din titlurile prin care era cunoscută zeiţa babiloniană. Într-o formă zeificată, Nimrod a ajuns să fie cunoscut ca Baal. Titlul soţiei lui, divinitatea feminină, ar fi Baalti. Acest cuvânt înseamnă „doamna mea"; în latină se scrie „Mea Domina", iar în italiană el a devenit binecunoscutul „Madonna"!"

Printre fenicieni, zeiţa-mamă era cunoscută ca „Doamna Mării"[12], şi chiar şi acest titlu îi este aplicat Mariei - deşi nu este nici o legătură între Maria şi mare!

Scripturile arată clar că există doar un singur mijlocitor între Dumnezeu şi oameni, Omul Cristos Isus (l.Tim.2:5). Cu toate acestea, romano-catolicismul învaţă că şi Maria este o „mijlocitoare". Rugăciunile aduse ei constituie o foarte importantă parfe a închinării catolice. Nu există nici o bază scripturală pentru această concepţie, şi totuşi acest concept nu era străin de ideile legate de zeiţa-mamă. Unul dintre nume-le pe care le purta ea era „Myllita", adică „Mediatrix" sau mijlocitoare.

Maria este adesea numită „regina cerului". Dar Maria, mama lui Isus, *nu* este regina cerului. „Regina cerului" era un titlu al zeiţei-mamă, căreia i s-a adus închinare cu secole înainte ca să se fi născut Maria. Dacă ne întoarcem pe vremea lui Ieremia, oamenii se închinau „reginei cerului" şi practicau ritualuri ce erau sacre pentru ea. Aşa cum citim în Ieremia 7:18: „Copiii strâng lemne şi părinţii aprind focul, iar femeile îşi frământă aluatul, ca să facă turte reginei cerurilor".

Unul din titlurile prin care era cunoscută Isis era „mama lui Dumnezeu". Mai târziu, exact acelaşi titlu i-a fost dat Mariei de către teologii din Alexandria. Maria a fost, desigur, mama lui Isus, dar numai în sen-sul naturii Sale omeneşti, al umanităţii Sale. Sensul original al expresiei „mama lui Dumnezeu" trecea dincolo de aceasta; îi atribuia *mamei o* poziţie glorificată, iar romano-catolicii au fost învăţaţi să se gândească la Maria cam în acelaşi mod!

Atât de ferm înscrisă era în mintea păgână imaginea zeiţei-mame cu copilul în braţe, încât atunci când a sosit vremea apostaziei, conform spuselor unui scriitor, „străvechiul portret al lui Isis şi al copilului Horus a fost acceptat nu numai în opinia oamenilor, ci şi prin aprobarea episcopală categorică ca portret al Fecioarei cu copilul ei".[13] Reprezentări ale lui Isis cu copilul ei erau adesea incluse într-un cadru cu flori. Şi această practică a fost aplicată Mariei, aşa cum bine ştiu cei ce au studiat arta medievală.

Astarteea, zeiţa feniciană a fertilităţii, a fost asociată cu *semiluna,* după cum se vede pe o medalie veche.

Zeiţa egipteană a fertilităţii, Isis, a fost reprezentată stând pe semilună, cu stele în jurul capului.[14] În bisericile romano-catolice din toată Europa se pot vedea picturi ale Mariei exact în acelaşi mod. Imaginea de mai jos (aşa cum apare în broşurile de catehism catolice) o înfăţişează pe Astarteea. Maria cu douăsprezece stele care îi înconjoară capul, şi cu semiluna sub picioare!

În numeroase moduri, conducătorii mişcării de apostazie au încercat s-o facă pe Maria

să pară asemănătoare zeiţei păgânismului şi să o înalţe pe o treaptă divină. Aşa cum păgânii aveau statui ale zeiţei, la fel au fost făcute statui ale „Mariei". Se spune că, în unele cazuri, exact aceloraşi statui ce fuseseră folosite pentru a aduce închinare lui Isis (cu copilul ei) li s-au dat, pur şi simplu, alte nume, de Maria şi Copilaşul Cristos.

„Când a triumfat creştinismul", spune un scriitor, „aceste picturi şi imagini au devenit cele ale madonei şi ale copilului fără vreo întrerupere în continuitate: de fapt nici un arheolog nu poate spune acum dacă unele din aceste obiecte o reprezintă pe una sau pe cealaltă".[15] Multe dintre aceste imagini cu nume schimbat au fost încoronate şi împodobite cu bijuterii - exact în acelaşi mod în care erau înfăţişate imaginile fecioarelor hinduse şi egiptene. Dar Maria, mama lui Isus, nu a fost bogată (Lc.2:24; Lev.l2:8). De unde au provenit atunci bijuteriile şi coroanele ce se văd pe statui?

Prin compromisuri - unele foarte evidente, altele mai ascunse - închinarea adusă mamei din antichitate a continuat în sânul bisericii rătăcite, înlocuind vechile nume cu cel al Mariei.

CAPITOLUL TREI
ÎNCHINAREA ADUSĂ MARIEI

Importanță exagerată acordată Mariei. Concepția imaculată, virginitatea perpetuă şi înălțarea la cer a Mariei examinate în lumina Scripturilor. Mătăniile-origine şi istorie

POATE CEA MAI importantă dovadă că închinarea adusă Mariei s-a dezvoltat din vechea închinare adusă zeiței-mame păgâne este faptul că, în religia păgână, mamei i se aducea tot atâta închinare (sau mai multă) câtă se aducea fiului ei! Aceasta ne furnizează un reper important în a ne ajuta să soluționăm astăzi taina Babilonului!

Adevăratul creştinism învață că Domnul Isus - şi numai EL - este calea, adevărul şi viața; că numai El poate ierta păcatele; că numai El, dintre toate creaturile de pe pământ, a trăit o viață ce nu a fost niciodată pătată de păcat; şi El este Cel căruia trebuie să I se aducă închinare -*nu mama Lui.* Dar romano-catolicismul - demonstrând influența pe care a avut-o păgânismul în dezvoltarea lui - în multe feluri o preamăreşte şi pe *mama* lui Isus.

Poți călători în întreaga lume, şi fie într-o catedrală uriaşă, fie într-o capelă dintr-un sat, statuia Mariei va ocupa o poziție proeminentă. Când se fac mătăniile (se recită din cartea de rugăciuni), Ave Maria e repetată de nouă ori, la fel ca şi rugăciunea „Tatăl Nostru". Catolicii sunt învățați că, dacă se roagă Mariei, ea le poate duce cererea la fiul ei Isus; şi întrucât ea este mama Lui, El va răspunde cererii de dragul ei. Concluzia este că Maria este mai plină de compasiune, mai înțelegătoare şi mai miloasă decât fiul ei Isus. Cu siguranță că lucrul acesta este contrar Scripturilor! Şi totuşi, această idee a fost deseori repetată în scrierile catolice.

Un cunoscut scriitor romano-catolic, Alfonsus Liguori, a scris pe larg spunând că rugăciunile adresate Mariei sunt infinit mai eficiente decât cele adresate lui Cristos. (Liguori, întâmplător, a fost canonizat ca „sfânt" de către papa Grigore XIV în 1839 şi a fost declarat „doctor" al bisericii catolice de către papa Pius IX). Într-o porțiune a scrierilor sale, el a descris o scenă imaginară în care un păcătos a văzut două scări între pământ şi cer. Maria se afla în vârful uneia; Isus Se afla m vârful celeilalte. Când a încercat păcătosul să urce una din scări, el a văzut fața mânioasă a lui Cristos şi a căzut înfrânt. Dar când el a urcat scara *Mariei,* s-a suit cu uşurință şi a fost primit cu brațele deschise de Maria care l-a dus în cer şi I l-a prezentat lui Cristos! Apoi totul a fost bine. Povestea era menită să arate că este mult mai uşor şi mai eficient să mergi la Cristos prin intermediul Mariei![1]

Acelaşi scriitor a spus că păcătosul care îndrăzneşte să meargă direct la Cristos trebuie să păşească înaintea Lui cu teamă de mânia Sa. În schimb, dacă se va ruga Fecioarei, ea va trebui doar să-I „arate" Fiului ei „pieptul care I-a dat să sugă", şi mânia Lui se va potoli imediat![2] Un astfel de raționament e în conflict direct cu un exemplu scriptural: „Binecuvântat este pântecele care Te-a născut", I-a spus lui Isus o femeie, „şi sânul pe care l-ai supt!" Dar Isus a răspuns: „Binecuvântați sunt mai degrabă cei ce aud Cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzesc" (Lc.11:27, 28).

Astfel de idei despre sâni, pe de altă parte, nu erau străine celor care se închinau zeiței-mame păgâne. Au fost dezgropate imagini ale ei, care adesea îi arătau sânii foarte disproporționați față de trupul ei. În cazul Dianei, pentru a-i simboliza fertilitatea, ea este înfăţişată cu nu mai puțin decât o sută de sâni!

Încercări ulterioare de a o preamări pe Maria la o poziție glorificată în catolicism se

pot vedea în doctrina „conceperii imaculate" a Mariei. Această doctrină a fost pronunțată şi definită de Pius IX în 1854 - că Binecuvântata Fecioară Maria „în prima clipă a conceperii ei... a fost ferită de orice pată a păcatului originar".[3] Este evident că această învățătură e numai un efort în plus de a face ca Maria să se asemene cât mai îndeaproape cu zeița păgânismului căci, în vechile mituri, se credea despre zeiță că ar fi avut parte de o concepere supranaturală! Istorisirile variau între ele, dar toate vorbeau despre întâmplări supranaturale în legătură cu intrarea ei în lume, că ea era superioară muritorilor de rând, că era divină. Puțin câte puțin, astfel încât învățăturile despre Maria să nu pară inferioare celor despre zeița-mamă, era necesar să se învețe că şi intrarea Mariei în această lume a implicat un element supranatural!

Este oare scripturală doctrina care spune că Maria s-a născut fără pata păcatului originar? Vom răspunde la aceasta cu însăşi *The Catholic Encyclopedia:* „Nu se poate aduce din *Scriptură* nici o dovadă directă, categorică şi strictă a acestei dogme". Se subliniază mai degrabă că aceste idei au reprezentat o *dezvoltare treptată î*n cadrul bisericii."
Chiar aici trebuie explicată o deosebire esențială - poate chiar deosebirea fundamentală - între abordarea romano-catolică a creştinismului şi concepția generală protestantă. Doctrina romano-catolică s-a bazat parțial pe Scriptură, parțial pe tradiții şi idei transmise de Părinții Bisericii, şi parțial pe concepții împrumutate din păgânism dacă aceste concepții puteau fi „creştinizate". Concepte din toate aceste surse au fost amestecate împreună, dezvoltate şi în cele din urmă transformate în dogme la diferite concilii catolice de-a lungul secolelor. Însă concepția pe care Reforma protestantă a căutat să o reînvie a fost o întoarcere la *Scripturi* ca bază mult mai sănătoasă pentru doctrină, fără accent sau cu un slab accent pus pe ideile ce s-au dezvoltat mai târziu.

Mergând la Scripturi, nu numai că nu găsim vreo dovadă pentru ideea conceperii imaculate a Mariei, dar există dovezi ale contrariului. Deşi a fost un vas ales al Domnului, o femeie evlavioasă şi virtuoasă - o fecioară -, ea a fost la fel de *omenească* precum orice alt membru din familia lui Adam. „Toți au păcătuit şi sunt lipsiți de gloria lui Dumnezeu" (Rom.3:23), singura excepție fiind Isus Cristos însuşi. Ca oricine altcineva, şi Maria avea nevoie de un Mântuitor, şi ea a recunoscut foarte clar lucrul acesta când a spus: „Şi duhul meu s-a bucurat în Dumnezeu, MÂNTUITORUL meu" (Lc.l:47).

Dacă Maria a avut nevoie de un Mântuitor, nu a fost ea însăşi un mântuitor. Dacă avea nevoie de un Mântuitor, atunci şi ea avea nevoie să fie mântuită, iertată şi răscumpărată. Fapt este că divinitatea Domnului nostru nu a depins de condiția ca mama Lui să fie o persoană divină. El a fost divin pentru că era singurul Fiu născut al lui Dumnezeu! Divinitatea îi venea de la Tatăl Său ceresc.

Ideea că Maria ar fi fost superioară altor ființe umane nu a fost învățătura lui Isus. Odată cineva I-a menționat pe mama şi pe frații Lui. Isus a întrebat: „Cine este mama Mea? Şi cine sunt frații Mei?" Apoi, întinzându-Şi mâna spre discipolii Lui, a spus: „Iată mama Mea şi frații Mei! Căci *oricine* va face voia Tatălui Meu care este în cer, el îmi este frate, şi soră, şi MAMĂ" (Mt.l2:46-50). E limpede, oricine face voia lui Dumnezeu este în acest sens la acelaşi nivel cu Maria!

În fiecare zi, catolicii din întreaga lume recită Ave Maria şi alte rugăciuni adresate Mariei. Înmulțind numărul acestor rugăciuni cu nu mărul catolicilor ce le recită, cineva a estimat că Maria ar trebui să as-culte 46.296 de cereri pe secundă! Evident că nimeni nu poate face aceasta decât Dumnezeu însuşi. Cu toate acestea, catolicii cred că Maria aude toate aceste rugăciuni; astfel că, în mod necesar, trebuie să o înalțe la un nivel divin - fie că e scriptural, fie că nu!

În încercarea de a justifica această preamărire, unii au citat cuvintele pe care le-a spus Gabriel Mariei: „Binecuvântată eşti tu printre femei" (Lc.l:28). Faptul că Maria a fost „binecuvântată între femei" nu poate face din ea o persoană divină, pentru că multe secole înainte de aceasta, o binecuvântare similară a fost pronunțată față de lael, despre care s-a spus:

„Binecuvântată peste femei va fi Iael, soţia lui Heber chenitul..." (Jud.5:24).

Înainte de ziua Cincizecimii, Maria, împreună cu ceilalţi discipoli, s-au adunat în aşteptarea promisiunii Duhului Sfânt. Citim că apostolii „au continuat toţi într-un gând în rugăciune şi cerere, cu femeile şi cu *Maria,* mama lui Isus, şi cu fraţii Lui" (Fap.l:14). Ilustraţia de mai sus (aşa cum apare în *Official Baltimore Catechism* [5]) este tipică pentru ideile catolice despre Maria. Se încearcă să i se acorde Mariei o poziţie centrală. Discipolii însă, în acea împrejurare, nu se uitau la Maria. Ei îşi aveau aţintită privirea spre CRISTOS Cel înviat şi înălţat, care să toarne peste ei darul Duhului Sfânt. În desen, Duhul Sfânt (în chip de porumbel) pluteşte deasupra Mariei! În ce priveşte relatarea Scripturii, însă, Singurul peste care Duhul S-a coborât în chip de porumbel a fost *Isus Însuşi* - nu mama Lui! Pe de altă parte, zeiţa fecioară păgână, cu numele de Iuno, a fost deseori reprezentată cu un porumbel pe cap, după cum era şi Astarteea, Cibele şi Isis![6]

Alte încercări de a o glorifica pe Maria pot fi văzute în doctrina romano-catolică a *virginităţii perpetue.* Aceasta este învăţătura prin care se spune că Maria a rămas fecioară până la sfârşitul vieţii ei. Dar, aşa cum explică *The Encyclopedia Britannica,* doctrina virginităţii perpetue a Mariei n-a apărut decât cam la vreo trei sute de ani după înălţarea lui Cristos. Această fabuloasă calitate n-a câştigat recunoaşterea oficială a Romei decât la conciliul din Calcedon în anul 451.[7]

Conform Scripturilor, naşterea lui Isus a fost rezultatul unei conceperi supranaturale (Mt.l:23), fără un tată pământesc. Dar după ce S-a născut Isus, Maria a dat naştere altor copii - urmaşi naturali ai unirii ei cu Iosif, soţul ei. Biblia spune că Isus a fost *„întâiul născut"* al Mariei (Mt.l:25); ea nu spune că El era singurul ei copil. Fiind primul ei copil, desigur că se poate trage concluzia că mai târziu ea a avut un al doilea copil, posibil un al treilea copil, etc.

Înălţarea la cer a Mariei

Că aşa au stat lucrurile pare evident, deoarece sunt menţionate numele a patru fraţi: lacov, Iosif, Simon şi luda (Mt.13.-55).

Sunt menţionate şi surori. Cei din Nazaret au spus: „... Şi surorile Lui nu sunt *toate* printre noi?" (versetul 56). Cuvântul „surori" este la plural, desigur, deci ştim că Isus a avut cel puţin două surori şi probabil mai multe, pentru că acest verset vorbeşte despre „toate" surorile Lui. De obicei, când ne referim doar la două persoane spunem „amândouă", nu „toate". Implicaţia e că aici se face referire la cel puţin trei surori. Dacă socotim trei surori şi patru fraţi, fraţi vitregi şi surori vitrege ale lui Isus, înseamnă că Maria a fost mama a opt copii. Scripturile spun: „Iosif... n-a cunoscut-o *până ce* ea nu L-a născut pe întâiul ei născut: şi el I-a pus Numele ISUS" (Mt.l:25). Iosif „n-a cunoscut-o" până ce S-a născut Isus, dar după aceea Maria şi Iosif au fost împreună ca soţ şi soţie şi li s-au născut copii. Ideea că Iosif ar fi ţinut-o pe Maria fecioară toată viaţa ei este în mod limpede nescripturală.

In vremurile de apostazie, ca şi când ar fi vrut să o identifice şi mai îndeaproape pe

Maria cu zeița-mamă, unii învățau că trupul Mariei n-a văzut niciodată putrezirea, că ea s-a înălțat în trup la cer şi că acum este regina cerului. Cu toate acestea, până în secolul 20 nu s-a proclamat *oficial* “înălțarea la cer" a Mariei ca doctrină a bisericii romano-catolice. În 1951 a proclamat papa Pius XII că trupul Mariei n-a cunoscut putrezi-rea, ci a fost luat la cer!

Cuvintele Sf. Bernard rezumă poziția romano-catolică: „A treia zi după moartea Mariei, când apostolii s-au adunat împrejurul mormântului ei, l-au găsit gol. Trupul sacru a fost dus sus în Paradisul Ceresc... mormântul n-a avut nici o putere asupra celei care a fost imaculată... Dar nu a fost destul ca Maria să fie primită în Cer... rangul ei era inaccesibil chiar şi celui mai înalt dintre arhangheli. Maria urma să fie încoronată Regină a Cerului de către Tatăl etern: ea urma să aibă un tron la dreapta Fiului ei... Acum, zi de zi, oră de oră, ea se roagă pentru noi, obținând favoruri pentru noi, ferindu-ne de pericol, protejându-ne de ispită, turnând binecuvântări peste noi".

Toate aceste idei despre Maria sunt legate de credința că ea s-a înălțat la Cer în trup. Dar Biblia nu spune absolut nimic despre înălțarea la cer a Mariei. Dimpotrivă, Ioan 3:13 spune: „Nimeni nu s-a înălțat la cer, decât Cel care S-a coborât din cer, adică Fiul omului care este în cer" - Isus Cristos însuşi. EL este Cel ce stă la dreapta lui Dumnezeu, EL este Cel care este Mijlocitorul nostru, El este Cel care toarnă binecuvântări peste noi - nu mama Lui!

Strâns legată de ideea rugăciunii înălțată Mariei este un instrument numit „mătănii". El constă dintr-un lanț cu cincisprezece seturi de mărgeluțe, fiecare set fiind marcat de câte o mărgea mare. Capetele acestui lanț sunt unite de o medalie care are înscris pe ea chipul Mariei. De aceasta atârnă un lanț scurt, la capătul căruia se află un crucifix. Mărgelele mătăniilor ajută la numărarea rugăciunilor - rugăciuni ce sunt repetate de nenumărate ori. Deşi acest instrument este foarte folosit în cadrul bisericii romano-catolice, e clar că el nu are o origine creştină. Mătăniile erau cunoscute în multe țări. *The Catholic Encyclopedia* spune: “în aproape toate țările întâlnim un obiect pentru numărarea rugăciunilor, sau nişte mătănii din mărgele". Se continuă prin a se cita mai multe exemple, inclusiv o sculptură din oraşul antic Ninive, menționată de arheologul Layard, cu două femei cu aripi care se roagă în fața unui copac sacru, fiecare ținând nişte mătănii. Timp de secole, printre mahomedani, a fost folosită o sfoară cu 33, 66 sau 99 de mărgele pentru a număra numele lui Alah. Marco Polo, în secolul 13, a fost surprins să-l găsească pe regele din Malabar folosind nişte mătănii confecționate din pietre prețioase pentru a-şi număra rugăciunile. Sf. Francis Xavier şi cei care-l însoțeau au fost uimiți să vadă că mătăniile erau familiare budiştilor din Japonia."

Printre fenicieni, în jurul anului 800 î.Cr., era folosit un cerc de mărgele asemănător mătăniilor în închinarea adusă Astarteei, zeița-mamă.[10] Aceste mătănii se văd pe unele monede feniciene timpurii. Brahmanii au folosit de la început mătănii cu zeci şi sute de mărgele. Cei ce se închină la Vişnu dau copiilor lor mătănii formate din 108 mărgele. Mătănii similare sunt folosite de milioane de budişti în India şi Tibet. Cel ce se închină lui Siva foloseşte nişte mătănii după care repetă, dacă e posibil, toate cele 1.008 nume ale dumnezeului său.[11]

Cea mai des repetată şi principala rugăciune a mătăniilor este „Ave Maria" care sună astfel: „Ave Maria, plină de har, Domnul este cu tine; binecuvântată eşti între femei, şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, Isus. Sfântă Marie, Mamă a lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoşii, acum şi în ora morții. Amin". *The Catholic Encyclopedia* spune: „Există urme puține sau deloc ale rugăciunii ‚Ave Maria' ca formulă devoțională acceptată înainte de anul 1050".[12] Mătăniile complete implică repetarea rugăciunii „Ave Maria" de 53 de ori, rugăciunea „Tatăl Nostru" de 6 ori, 5 Taine, 5 Meditații asupra Tainelor, 5 Glorie fie... şi Crezul Apostolic.

Să observăm că rugăciunea adresată Mariei este repetată de aproape *nouă* ori mai mult ca rugăciunea „Tatăl Nostru"! Este oare o rugăciune concepută de oameni şi îndreptată spre Maria de 9 ori la fel de importantă sau eficientă ca rugăciunea pe care ne-a învățat-o Isus şi

care este îndreptată spre Dumnezeu?

Cei ce se închinau zeiței Diana au repetat o frază religioasă *de mai multe ori: „...* Toți, cu o voce, au strigat timp de două ore: Mare este Diana efesenilor(Fap.19:34). Isus a vorbit despre rugăciunea repetată ca fiind o practică a *păgânilor.* „Când vă rugați", a zis El, „nu folosiți repetiții zadarnice, cum fac păgânii: căci ei cred că vor fi ascultați pentru multa lor vorbire" (Mt.6:7-13).

În acest pasaj, Isus a spus limpede adepților Lui să NU rostească rugăciune scurtă de mai multe ori. Este semnificativ faptul că după ce dat acest avertisment, *chiar în versetul următor,* El a spus: „De aceea rugați-vă în felul acesta: Tatăl nostru care eşti în cer..." - „Rugăciunea Tatăl Nostru". Cu toate acestea, romano-catolicii sunt învățați să rostească această rugăciune de nenumărate ori. Dacă *această* rugăciune nu avea voie să fie repetată de nenumărate ori, cu cât mai puțin o mică rugăciune făcută de om adresată Mariei!

Nouă ni se pare că memorarea rugăciunilor, apoi repetarea lor de nenumărate ori în timp ce se numără mărgelele mătăniilor, poate deveni cu uşurință mai mult un „test de memorie" decât o expresie spontană a rugăciunii din inimă.

CAPITOLUL PATRU
SFINȚI, ZILELE SFINTILOR SI SIMBOLURI

Cine sunt sfinții? Trebuie să ne rugăm lor? Închinarea la sfinți arătată a fi o continuare a devoțiunii păgâne față de zeii şi zeițele păgânismului. Folosirea idolilor, imaginilor şi picturilor ca obiecte de închinare

PE LÂNGĂ rugăciunile şi devoțiunile adresate Mariei, romano-catolicii onorează şi se roagă la diferiți „sfinți" - martiri sau alte persoane de seamă ale Bisericii, care au murit.

Pentru mulți, cuvântul „sfânt" se referă doar la o persoană care a atins un grad special de sfințenie, doar un adept cu totul deosebit al lui Cristos. Dar, conform Bibliei, TOȚI creştinii adevărați sunt sfinți - chiar şi cei cărora le lipseşte din nefericire maturitatea spirituală sau cunoştința. Astfel, scrierile lui Pavel adresate creştinilor din Efes, Filipi, Corint sau Roma, erau adresate „sfinților" (Ef.l:l, etc.). În toate aceste cazuri, sfinții erau oameni *care trăiau,* nu cei ce muriseră.

Scriptural vorbind, dacă dorim rugăciunile sfinților, ar trebui să luăm legătura cu oameni *ce trăiesc.* Dar dacă încercăm să intrăm în legătură cu oameni care au murit, ce altceva este aceasta decât o formă de spiritism? În repetate rânduri, Biblia condamnă orice încercare de a lua legătura cu cei morți (vezi Is.8:19,20). Cu toate acestea, *The Catholic Encyclopedia* spune: "învățătura catolică referitoare la rugăciunile pentru cei morți este legată în mod inseparabil de doctrina... comuniunii sfinților, care este un articol al Crezului Apostolic", şi deci sunt recomandate rugăciunile "înălțate sfinților şi martirilor în mod colectiv sau unuia dintre ei în mod particular".[1] Formularea reală a Conciliului din Trent este că „sfinții care domnesc împreună cu Cristos îşi înalță propriile rugăciuni la Dumnezeu pentru oameni. Este bine şi folositor să-i invoci prin rugăciune şi să recurgi la rugăciunile, sprijinul şi ajutorul lor pentru a obține beneficii de la Dumnezeu".[2]

Care sunt obiecțiile aduse acestor concepții? Vom lăsa *The Catholic Encyclopedia* să răspundă personal. „Obiecțiile principale care se ridică împotriva mijlocirii şi a invocării sfinților stau în faptul că aceste doctrine sunt opuse credinței şi încrederii pe care trebuie să o avem *doar î*n Dumnezeu... şi că nu pot fi dovedite din *Scripturi.."*[3]. Suntem de acord cu această afirmație. Scripturile nu indică nicăieri faptul că cei vii pot fi binecuvântați sau pot să beneficieze de pe urma rugăciunilor adresate celor ce deja au murit, sau care se fac prin intermediul acestora. În schimb, în multe aspecte, doctrinele catolice referitoare la „sfinți"

sunt foarte similare vechilor idei păgâne pe care le susţineau oamenii despre „zei".

Privind în urmă din nou la „mama" falsei religii - Babilonul -, aflăm că oamenii se rugau şi onorau o pluralitate de zei. De fapt, sistemul babilonian s-a dezvoltat până acolo încât a avut vreo 5.000 de zei şi zeiţe. In mare parte asemănător modului în care catolicii cred despre „sfinţii' lor, babilonienii credeau că „zeii" lor au fost odată *eroi care au trăit pe pământ,* dar se aflau acum la un nivel mai înalt.[5] „Fiecare lună si fiecare zi din lună se afla sub protecţia unei anumite divinităţi".[6] Exista un zeu pentru fiecare gen de problemă, un zeu pentru fiecare meşteşug, un zeu pentru cutare şi cutare lucru.

Chiar şi budiştii din China aveau o "închinare la diferite zeităţi, cum ar fi zeiţa marinarilor, zeiţa războiului, zei ai unor regiuni sau ai unor meşteşuguri speciale".[7] Sirienii credeau că puterea anumitor zei era limitată la anumite zone, după cum relatează un incident din Biblie: „(Dumne)zeii lor sunt (dumne)zeii *dealurilor:* de aceea au fost mai puternici decât noi; dar hai să ne luptăm împotriva lor pe *câmpie,* şi precis că o să fim mai tari decât ei" (l.Re.20:23).

Când Roma a cucerit lumea, erau prezente exact aceleaşi idei, aşa cum arată următoarea schiţă. Brighit era zeiţa fierarilor şi a poeziei. Iuno Regina era zeiţa feminităţii şi a căsătoriei. Minerva era zeiţa înţelepciunii, a meşteşugarilor cu mâna şi a muzicienilor. Venus era zeiţa iubirii sexuale şi a naşterii. Vesta era zeiţa brutarilor şi a focurilor sacre. Ops era zeiţa bogăţiei. Ceres era zeiţa porumbului, grâului şi vegetaţiei. (Cuvântul nostru „cereale" provine de la numele ei). Bachus era zeul bucuriei şi a vinului. Mercur era zeul oratorilor şi, în vechile legende, chiar un orator el însuşi. Aceasta explică de ce anume cei din Listra credeau despre Pavel că ar fi zeul Mercur (Fap.14:11,12). Zeii Castor şi Polux erau protectorii Romei şi ai călătorilor pe mare (cf. Fap.28:11). Cronus era păzitorul jurămintelor. Ianus era zeul uşilor şi al porţilor. „Existau zei care supravegheau fiecare moment al vieţii unui om, zei ai casei şi ai grădinii, ai mâncării si ai băuturii, ai sănătăţii şi ai bolii".[8]

Cu ideea zeilor şi a zeiţelor asociate cu diverse evenimente din viaţă existente atunci în Roma păgână, nu a fost decât un alt pas pentru ca aceleaşi concepte să fie în cele din urmă introduse în biserica din Roma. Întrucât convertiţii din păgânism şovăiau să se despartă de „zeii" lor - dacă nu găseau vreun echivalent satisfăcător în creştinism - zeilor si zeiţelor li se dădea un alt nume şi erau numiţi „sfinţi". Vechea idee a zeilor asociaţi cu anumite ocupaţii şi zile a continuat în credinţa romano-catolică prin sfinţi şi zilele sfinţilor, după cum arată următorul tabel.

Actori	Sf. Genesius	25 august 21
Arhitecţi	Sf. Toma	decembrie 4
Astronomi	Sf. Cominic	august 20
Atleţi	Sf. Sebastian	ianuarie
Brutari	Sf. Elisabeta	19 noiembrie
Bancheri	Sf. Matei	21 septembrie
Cerşetori	Sf. Alexius	17 iulie
Librari	Sf. Ioan al lui Dumnezeu	8 martie
Zidari	Sf. Ştefan	26 decembrie
Constructori	Sf. Vincenţiu	5 aprilie
Măcelari	Sf. Hadrian	28 septembrie
Birjari	Sf. Fiarce	30 august
Lumânărari	Sf. Bernard	20 august
Comedieni	Sf. Vitus	15 iunie
Bucătari	Sf. Marta	29 iulie
Dentişti	Sf. Apolonia	9 februarie
Doctori	Sf. Luca	18 octombrie

Editori	Sf. Ioan Bosco	31 ianuarie
Pescari	Sf. Andrei	30 noiembrie
Florari	Sf. Doroteea	6 februarie
Pălărieri	Sf. lacov	11 mai
Gospodine	Sf. Ana	26 iulie
Vânători	Sf. Hubert	3 noiembrie
Muncitori	Sf. Iacov	25 iulie
Avocați	Sf. Ives	19 mai
Bibliotecari	Sf. Jerome	30 septembrie
Negustori	Sf. Francisc de Assisi	4 octombrie
Mineri	Sf. Barbara	4 decembrie
Muzicieni	Sf. Cecilia	22 noiembrie
Notari	Sf. Marcu	25 aprilie
Doici	Sf. Caterina	30 aprilie
Fierari	Sf. Eliguis	1 decembrie
Studenți	Sf. Toma de Aquino	7 martie 27
Chirurgi	Sf. Cosma şi Damian	Septembrie 5
Croitori	Sf. Bonifaciu	iunie
Vameşi	Sf. Matei	21 septembrie

Biserica romano-catolică are sfinți şi pentru următoarele: femeia sterilă (Sf. Anton), băutori de bere (Sf. Nicolae), copii (Sf. Dominic), animale domestice (Sf. Anton), emigranți (Sf. Francisc), îndrăgostiți (Sf. Rafael), fecioare bătrâne (Sf. Andrei), săraci (Sf. Laurențiu), femei însărcinate (Sf. Gerard), televiziune (Sf. Clara), pentru a aresta hoți (Sf. Gervase), pentru a obține un soț (Sf. Iosif), pentru a obține o soție (Sf. Ina), pentru a găsi lucruri pierdute (Sf. Anton), etc.

Catolicii sunt învățați să se roage la anumiți „sfinți" pentru ajutor în cazul următoarelor boli şi suferințe: artrită (Sf. lacov), muşcătură de câine (Sf. Hubert), muşcătură de şarpe (Sf. Hilary), orbire (Sf. Rafael), cancer (Sf. Peregrine), crampe (Sf. Murice), surzenie (Sf. Cadoc), boală la sân (Sf. Agata), boală la ochi (Sf. Lucia), boală la gât (Sf. Blase), epilepsie (Sf. Vitus), febră (Sf. George), boală la picior (Sf. Victor), piatră la vezica biliară (Sf. Liberius), gută (Sf. Andrei), dureri de cap (Sf. Denis), probleme cu inima (Sf. Ioan al lui Dumnezeu), demență (Sf. Dympna), boală de piele (Sf. Roch), sterilitate (Sf. Giles), etc.

Ținând seama de toate, pare evident că sistemul romano-catolic al sfinților patroni s-a dezvoltat din credințele mai timpurii în zei ai zilelor, ocupațiilor şi diferitelor nevoi ale vieții umane.

Dar de ce să te rogi sfinților atunci când creştinii au acces la *Dumnezeu?* Catolicii sunt învățați că prin rugăciunile adresate *sfinților* ar putea obține un ajutor pe care altfel Dumnezeu nu l-ar da! Lor li se spune să se închine lui Dumnezeu şi apoi să se „roage, mai întâi Sfintei Maria, apoi sfinților apostoli, sfinților martiri, şi tuturor sfinților lui Dumnezeu... să-i considere ca prieteni şi *protectori* şi să le implore sprijinul în ora necazului, cu speranța că Dumnezeu va acorda patronului *ceea ce El altfel ar putea să refuze* celui care cere".[9]

Sf. Hubert, patron al vânătorilor, cu Sf. Elisabeta.

St. Hubert s-a născut prin anul 656. Înaintea convertirii lui, aproape tot timpul şi-l petrecea vânând. În dimineața Vinerei Mari, potrivit legendei, a urmărit un cerb mare care s-a întors dintr-o dată, şi el ar fi văzut un crucifix între coarnele cerbului şi ar fi auzit o voce spunându-i să se întoarcă la Dumnezeu. El a fost desemnat de atunci ca sfântul patron al vânătorilor şi vindecător al turbării.

Multe din vechile legende care au fost asociate cu zeii păgâni au

fost transferate asupra sfinților. Chiar şi *The Catholic Encyclopedia* spune că aceste „legende repetă concepțiile găsite în basmele religioase precrestine... Legenda *nu* este creştina, ci doar a fost *cretinizată*... În multe cazuri are în mod evident *aceeaşi* origine cu cea a *mitului*... Anticii au urmat surse, ale căror elemente naturale nu le-au înțeles, de pe vremea eroilor; tot astfel s-a întâmplat şi în cazul multor legende ale sfinților... Devenise uşor să transferi asupra martirilor creştini concepțiile pe care le-au avut *cei din antichitate* referitor la eroii *lor*. Acest transfer a fost promovat de numeroasele cazuri în care sfinții creştini au devenit succesorii zeităților locale, iar închinarea creştină a înlocuit închinarea locală din antichitate. Aceasta explică marele număr de similarități între zei şi sfinți".[10]

Pe măsură ce păgânismul şi creştinismul s-au îmbinat, uneori unui sfânt i se dădea un nume ce suna foarte asemănător cu cel al zeului sau al zeiței pe care o înlocuia. Zeiței Victoria din Alpii de Sud i s-a dat numele de Sf. Victoire, zeului Cheron ca Sf. Ceranos, zeiței Artemis ca Sf. Artemidos, zeului Dionysus ca Sf. Dionisius, etc. Zeiței Brighit (considerată fiica zeului-soare şi reprezentată cu un copil în brațe) i s-a schimbat numele în „Sfânta Brigita". Pe vremea păgânilor, templul ei principal de la Kildare era slujit de fecioare vestale care vegheau asupra focurilor sacre. Mai târziu, templul ei a devenit o mănăstire, iar vestalele lui, călugărițe. Ele au continuat să vegheze asupra focurilor ritualului, numai că acum el era numit „focul Sf. Brigita"."

Templul antic cel mai bine păstrat aflat acum în Roma este Panteonul, care era altădată dedicat (potrivit inscripției deasupra porticului) lui „Jove (Jupiter) şi tuturor zeilor". Acesta a fost rededicat de către Papa Bonifaciu IV „Fecioarei Maria şi tuturor sfinților". Astfel de practici nu erau neobişnuite. „Biserici sau ruine ale unor biserici au fost în mod frecvent descoperite pe locurile pe care inițial au existat altare, capele şi temple păgâne... Este de asemenea adevărat într-o anumită măsură că uneori sfântul al cărui ajutor era invocat la altarul creştin avea o anumită asemănare exterioară cu zeitatea sfințită mai înainte în acel loc. Astfel, în Atena, capela vindecătorului Asclepios... În momentul în care a devenit biserică, a fost consacrată unor sfinți pe care creştinii atenieni i-au invocat ca nişte vindecători miraculoşi, Cosma şi Damian".[12]

O peşteră din Betleem despre care se pretinde că e locul în care S-a născut Isus a fost de fapt, conform celor spuse de Jerome, un altar săpat în stâncă, în care i s-a adus închinare zeului babilonian Tamuz. Scripturile nu afirmă niciodată faptul că Isus S-ar fi născut într-o peşteră.

Pe întreg cuprinsul Imperiului Roman, păgânismul a murit într-o formă, doar ca să trăiască din nou în cadrul bisericii romano-catolice. Nu numai că devoțiunea adusă vechilor zei a continuat (într-o formă nouă), ci a continuat şi folosirea statuilor acestor zei. Se spune că în unele cazuri exact aceleaşi statui cărora li se aducea închinare în numele zeilor păgâni au fost redenumite după sfinți creştini. De-a lungul secolelor s-au făcut din ce în ce mai multe statui; până astăzi există biserici în Europa care conțin până la două, trei sau patru mii de statui." în catedrale uriaşe şi impresionante, în capele mici, în altarele de pe marginea drumului, pe aripile laterale ale automobilelor - în toate aceste locuri se pot găsi din abundență idoli ai catolicismului.

Folosirea unor astfel de idoli în cadrul bisericii romano-catolice ne oferă un alt indiciu în soluționarea tainei Babilonului modern; căci, aşa cum menționa Herodot, Babilonul a fost *sursa* din care au curs către națiuni *toate* sistemele de idolatrie. Să legi cuvântul „idoli" de statuile Mariei şi cele ale sfinților poate suna pentru unii cam dur, dar este lucrul acesta total incorect?

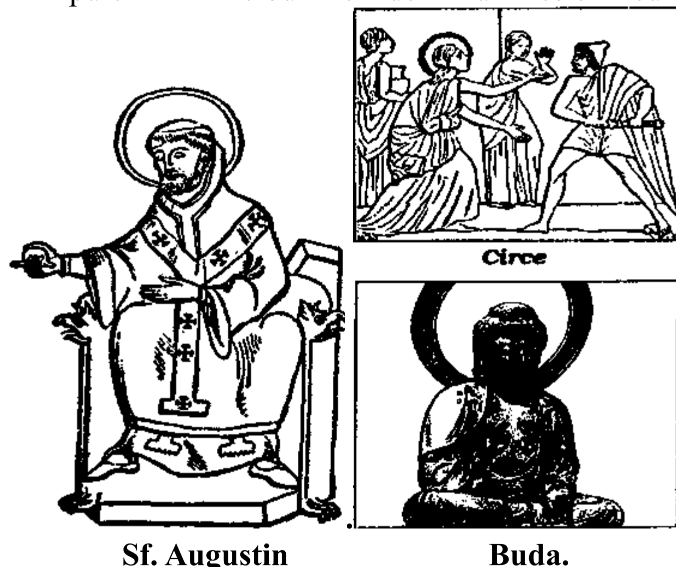
Mai multe articole din *The Catholic Encyclopedia* caută să explice că folosirea imaginilor este corectă pe baza faptului că ele sunt o *reprezentare* a lui Cristos sau a sfinților. „Cinstea care li se acordă imaginilor este îndreptată spre cei pe care ele îi reprezintă, astfel încât, prin imaginile pe care le *sărutăm* şi înaintea cărora ne descoperim capul şi

îngenunchiem, noi ne închinăm lui Cristos şi îi venerăm pe sfinţi, a căror *reprezentare* sunt ele".[14] Totuşi, nu toţi creştinii sunt convinşi că această „explicaţie" reprezintă un motiv suficient de puternic pentru a trece cu vederea versete ca cel din Exod 20:4,5: „Să nu-ți faci *nici o* imagine cioplită, sau vreo *asemănare* cu ceva care este în *cer* sus, sau cu ceva care este pe pământul de dedesupt, sau cu ceva care este sub pământ: să nu te *pleci* *î*naintea lor".

În Vechiul Testament, când israeliţii cucereau un oraş sau o ţară păgână, nu li se ingăduia să adopte idolii acestor popoare în cadrul religiei lor. Aceştia trebuiau să fie distruşi, chiar dacă erau îmbrăcaţi în argint sau aur! „Să ardeţi cu foc imaginile cioplite ale zeilor lor; să nu doreşti argintul sau aurul care este pe ele, nici să le iei la tine, ca să nu te prindă în laţ; căci ele sunt o urâciune Domnului" (Deut.7:25). Ei trebuiau de asemenea să „distrugă toate imaginile" (dumne)zeilor păgâni (Num.33:52). S-a discutat adesea de-a lungul secolelor măsura în care trebuiau să fie continuate aceste instrucţiuni în Noul Testament. *The Catholic Encyclopedia* dă o schiţă istorică a acestui lucru, arătând cum s-au luptat oamenii şi chiar au murit din cauza acestei controverse, mai ales în secolul 8. Deşi susţine folosirea statuilor şi picturilor, ea spune: „Se pare că, vreme de multe secole, unii creştini au avut o antipatie faţă de picturile sfinte, bănuind că folosirea lor era, sau ar fi putut deveni, idolatră", se menţionează mai mulţi episcopi catolici care erau de această părere.[15] Totuşi, fără îndoială că este împotriva învăţăturii lui Cristos ca oamenii - indiferent în care tabără ar fi - să se lupte şi să se omoare din cauza acestei chestiuni.

Sfinţii catolici sunt în mod obişnuit desenaţi cu un cerc sau o aureolă în jurul capului. Aşa făceau artiştii şi sculptorii din anticul Babilon în jurul capului oricărei fiinţe pe care doreau s-o reprezinte ca zeu sau zeiţă!" Romanii o zugrăveau pe Circe, zeiţa soarelui, cu un cerc în jurul capului. Cu toate că aceasta nu este o chestiune majoră în sine, o comparare a desenelor care îi reprezintă pe Circe, Buda şi St. Augustin - fiecare cu un simbol circular în jurul capului - arată că acest uzaj a fost influenţat de un obicei precreştin.

Biserica din primele patru secole n-a folosit imagini ale lui Cristos. Scripturile nu dau nici o descriere a trăsăturilor Lui fizice ca să I se poată face cu ajutorul lor un portret fidel. Ca urmare, pare vădit că tablourile cu Cristos, ca şi cele cu Maria şi cu sfinţi, au provenit din imaginaţia artiştilor. Nu trebuie decât să aruncăm o scurtă privire în arta religioasă ca să vedem că în diferite secole şi în diferite naţiuni au fost găsite multe tablouri diferite ale lui Cristos. Este evident că nu toate îl pot zugrăvi aşa cum a arătat El cu adevărat! Pe lângă aceasta, acum că S-a înălţat la cer, nu-L mai cunoaştem "în felul cărnii" (2.Cor.5:16), fiind „glorificaţi" (Io.7:39) şi cu un „trup glorificat" (Fil.3:21), nici chiar cel mai bun artist din lume nu I-ar putea face portretul Regelui în frumuseţea lui. Orice pictură, chiar cea mai bună, n-ar putea arăta niciodată cât de minunat este El cu adevărat!

Circe

Sf. Augustin **Buda.**

CAPITOLUL CINCI
OBELISCURI, TEMPLE ŞI TURNURI

Semnificaţia obeliscurilor antice - plasarea lor în faţa templelor păgâne - obeliscul din faţa catedralei Sf. Petru. Clădiri de biserică uriaşe şi scumpe. Turnul Babel - turnuri religioase

PRINTRE NAŢIUNILE ANTICE, nu numai statui ale zeilor şi ale zeiţelor în formă umană, ci şi alte obiecte având o semnificaţie ascunsă sau tainică, precum obeliscurile, erau parte a închinării păgâne.

Diodorus vorbea despre un obelisc înalt de 40 de metri, care a fost înălţat de regina Semiramida în Babilon.[1] Biblia menţionează o imagine de tipul unui obelisc de vreo 3 metri lăţime şi de vreo 30 de metri înălţime: „Poporul a căzut cu faţa la pământ şi s-a închinat imaginii de aur pe care o ridicase Nebucadneţar" în Babilon (Dan.3:l-7). Însă întrebuinţarea obeliscurilor era cel mai bine cunoscută în Egipt (o fortăreaţă timpurie a religiei tainice). Multe din aceste obeliscuri există încă în Egipt, iar altele au fost mutate în alte naţiuni - unul dintre acestea se află în Central Park din New York, un altul în Londra, iar altele au fost transportate în *Roma.*

La origine, obeliscul era asociat cu închinarea la soare. Cei din antichitate - după ce au respins cunoaşterea adevăratului Creator -, văzând că soarele dădea viaţă plantelor şi omului, s-au uitat la soare ca la un zeu, marele dătător al vieţii. Pentru aceştia, nişte obiecte verticale, precum obeliscul, aveau şi o semnificaţie sexuală. Înţelegând că vieţii i s-a dat naştere prin unire sexuală, *falus-ul* a fost considerat (alături de soare) un simbol al vieţii. Acestea erau concepţii reprezentate de obelisc.[2]

Cuvântul „imagini" din Biblie traduce mai multe cuvinte ebraice diferite. Unul dintre aceste cuvinte, *matzebah,* înseamnă „imagini ce stau în picioare" sau obeliscuri (l.Re.14:23; 2.Re.l8:4; 23:14; Ier.43:13; Mi.5: 13). Un alt cuvânt este *hammanim* ce înseamnă „imagini ale soarelui", imagini dedicate soarelui sau obeliscuri (Is.l7:8; 27:9).

Pentru ca obeliscurile să-şi realizeze simbolismul propus, ele erau puse pe verticala - în picioare. Astfel ele indicau *în sus* - spre soare. Ca simbol al falus-ului, poziţia *verticală* avea şi ea o semnificaţie evidentă. Având aceste lucruri în minte, este interesant de observat că atunci când a fost pronunţată judecata divină împotriva acestei false închinări, s-a spus că aceste imagini (obeliscuri) „nu vor mai *sta în picioare",* ci vor fi doborâte (Is.27:9).

Când israeliţii au introdus închinarea păgână în religia lor pe vremea lui Ezechiel, ei au ridicat „o imagine a geloziei la *intrarea"* templului (Ez.8:5). Această imagine a fost probabil un obelisc, simbolul falus-ului, căci (după cum spune Scofield), ei s-au „dedat închinării falice".[3] Plasarea unui obelisc la intrarea unui templu păgân nu era, după cât se pare, o practică neobişnuită în acea vreme. Unul se afla la intrarea în templul lui Tum şi un altul înaintea templului lui Hator, „locuinţa lui Horus" (Tamuz).[4]

Destul de interesant, există un obelisc şi la intrarea catedralei Sf. Petru din Roma, după cum se poate vedea din fotografia de pe pagina următoare. Nu este doar o copie a unui obelisc egiptean, ci este exact *acelaşi* obelisc ce s-a aflat în Egipt în vremurile străvechi! Când religia tainelor a ajuns la Roma pe vremea păgânismului, nu numai că s-au făcut şi s-au ridicat obeliscuri la Roma, ci obeliscurile Egiptului - cu mare cheltuială - au fost aduse acolo şi ridicate de către împăraţi. Caligula, în 37-41 d.Cr., a adus obeliscul aflat acum la Vatican din Heliopolis, Egipt, la circul de pe dealul Vaticanului, unde se află acum cel de la catedrala Sf. Petru.[5] Heliopolis nu este decât numele grec al oraşului Bet-Şemeş, care era centrul închinării egiptene aduse soarelui în vremurile de demult. În Vechiul Testament, aceste obeliscuri acolo sunt menţionate ca fiind „imaginile din Bet-Şemeş" (Ier.43:13)!

Exact acelaşi obelisc ce stătea odată înaintea templului antic care era centrul păgânismului egiptean, stă acum înaintea bisericii-mamă a romano-catolicismului! Lucrul acesta pare să fie mai mult decât o simplă coincidentă.

Obeliscul de granit roşu al Vaticanului este el însuşi înalt de 25 de metri (cu temelie cu tot 40 de metri) şi cântăreşte 320 de tone. În 1586, pentru a-l pune în mijloc în faţa bisericii din piaţa catedralei Sf. Petru, a fost mutat pe locul lui actual la ordinul papei Sixtus V. Bineînţeles că mutarea acestui greu obelisc - în special în acea vreme - era o sarcină foarte dificilă. Mulţi ingineri constructori au refuzat să încerce o astfel de ispravă, în special datorită faptului că papa a poruncit *pedeapsa cu moartea* în cazul în care obeliscul ar fi fost scăpat jos şi sfărâmat![6]

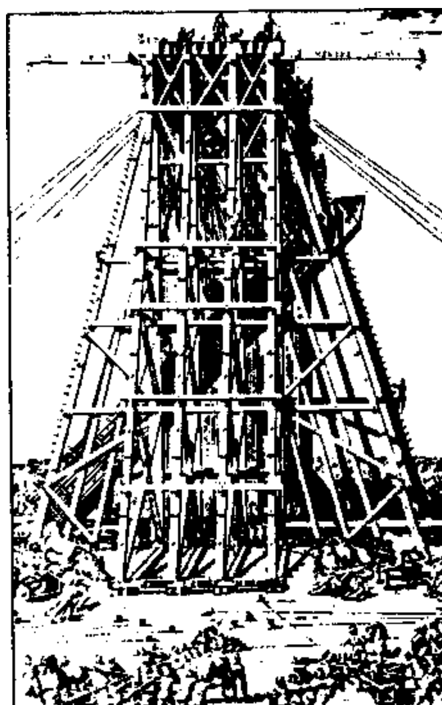
În cele din urmă, un om pe numele de Domenico Fontana şi-a asumat răspunderea. Cu 45 de troliuri, 160 de cai şi 800 de lucrători, sarcina mutării a început. Era data de 10 septembrie 1586. Mulţimi de oameni au aglomerat imensa piaţă. În timp ce obeliscul era mutat, mulţimii i s-a cerut, sub pedeapsa cu moartea, să păstreze liniştea. Dar după ce obeliscul a reuşit să fie ridicat, au răsunat sute de clopote, bubuit de tunuri şi uralele puternice ale mulţimii. Idolul egiptean a fost dedicat „crucii" (crucea din vârful obeliscului se presupune că ar conţine o bucată din crucea pe care a murit Isus), a fost ţinută liturghia, iar papa a rostit o binecuvântare peste lucrători şi peste cai.[7]

Desenul de pe pagina următoare arată planul catedralei Sf. Petru şi al curţii circulare din faţa acesteia. În centrul acestei curţi stă obeliscul.

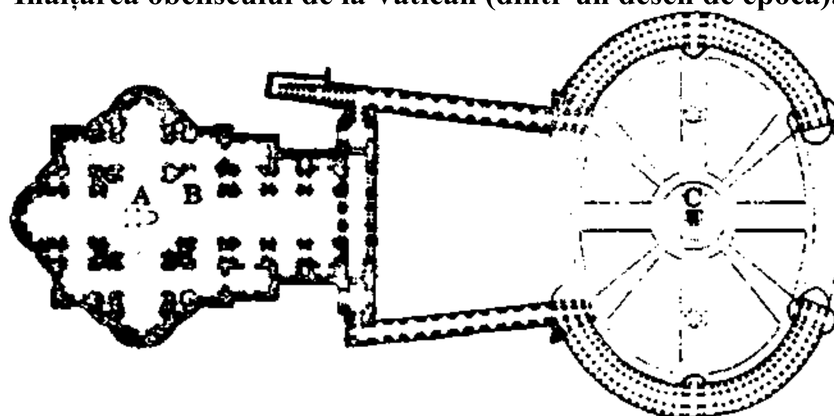
Această curte este împrejmuită de 248 de coloane în stil doric, un stil folosit de obicei la proiectarea templelor păgâne.

Obelisc în faţa catredalei Sf. Petru.

Înălțarea obeliscului de la Vatican (dintr-un desen de epocă).

Planul catedralei St. Petru arătând localizarea (A) marelui altar, (B) statuii lui Petru şi (C) obeliscului egiptean.

Ca şi obeliscul, coloanele păgâne erau uneori privite ca forme „tainice" ale falusului. În antreul templului păgân al zeiței Hera aflat la Hierapolis, o inscripție spune: „Eu, Dionisus, am dedicat aceste *falus*-uri Herei, mama mea vitregă".[8]

Cu toate că liderii romano-catolici au împrumutat alte idei din păgânism, nu ne surprinde faptul că înălțarea unor temple complicate şi scumpe a devenit un obicei. Lideri cu o mentalitate lumească au considerat că ar trebui să se construiască temple de o splendoare mult mai mare decât cele ale străvechii religii romane.

Ştim că Dumnezeu Şi-a călăuzit poporul, sub conducerea lui Solomon, să construiască un templu - în *Vechiul* Testament - şi a ales să-Şi pună prezența acolo. Dar în Noul Testament este limpede faptul că Duhul Sfânt nu mai locuieşte în temple făcute de mâna oamenilor (Fap.17:24). Dumnezeu locuieşte acum în *poporul* Său - adevărata Sa Biserică - prin Duhul! Pavel spune: „VOI sunteți templul lui Dumnezeu... Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi" (l.Cor.3:16).

Înțelegând acest mare adevăr, Biserica primară - umplută cu Duhul - n-a încercat niciodată să construiască temple din piatră şi oțel. Ei s-au străduit să predice Evanghelia. Ei nu-şi petreceau timpul cu acțiuni de strângere a banilor şi cu realizarea unor contracte

copleşitoare pentru a înălța o clădire mai arătoasă decât templul din vecinătate! Conform *Manualului biblic al lui Halley,* nu avem nici un document care să ateste că au existat clădiri de biserică construite înainte de 222-235 d.Cr.!

Prin aceasta nu vrem să sugerăm că este greşit să avem clădiri pentru biserică. Probabil că motivul pentru care nu au fost construite mai devreme s-a datorat faptului că primilor creştini, din cauza persecuțiilor, nu li s-a permis să dețină titlu de proprietate. Dar dacă li s-ar fi permis să se bucure de acest privilegiu, suntem siguri că asemenea clădiri ar fi fost construite simplu - nu pentru paradă exterioară. Ei n-ar fi încercat să concureze cu stilul luxos al templelor păgâne de o splendoare asemănătoare templului Dianei din Efes sau Panteonului din Roma.

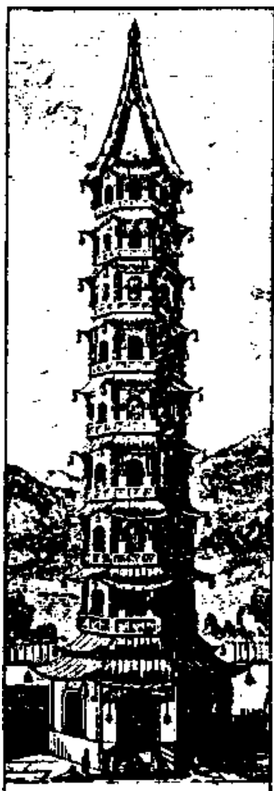
Dar când biserica a ajuns să aibă putere politică şi bogăție sub domnia lui Constantin, s-a stabilit un tipar pentru construirea unor clădiri de biserici complicate şi scumpe, care a continuat până astăzi. Ideea a ajuns să fie atât de înrădăcinată în mințile oamenilor, încât cuvântul „biserică" (pentru cei mai mulți oameni) înseamnă o *clădire.* Dar în utilizarea lui biblică, cuvântul se referă la o adunare sau un grup de oameni care sunt - ei înşişi - Templul Duhului Sfânt! Oricât de ciudat poate părea lucrul acesta, o clădire de biserică ar putea fi distrusă în întregime, şi totuşi biserica reală (oamenii) să rămână.

Majoritatea clădirilor de biserică scumpe care au fost construite de-a lungul secolelor au avut ca trăsătură caracteristică un *turn.* Fiecare generație de constructori de biserici a copiat generația de dinainte, nepunând probabil niciodată sub semnul întrebării originea ideii. Unele turnuri au costat averi pentru a fi construite. Ele n-au adus nici o valoare spirituală. Isus, desigur, n-a construit niciodată astfel de edificii când a fost pe pământ şi nici nu a dat vreo instrucțiune pentru construirea lor după înălțarea Sa. Atunci cum de a început această tradiție a turnurilor în arhitectura bisericilor?

Dacă cititorul ne va îngădui o anume libertate la acest punct, vom sugera o teorie care indică înapoi spre Babilon. Cu siguranță că ne amintim cu toții de turnul Babel. Oamenii au spus: „Să facem cărămizi...să ne construim un oraş şi un turn, al cărui vârf să ajungă până la cer" (Gen.11:3,4). Expresia „până la cer" este fără îndoială o figură de stil pentru o înălțime mare, cum a fost şi cazul când au fost menționate cetăți cu ziduri „până la cer" (Deut.l:28). Nu trebuie să presupunem că acei constructori ai Babelului au intenționat să construiască exact până în cer la tronul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, există suficiente dovezi care să arate că turnul (numit de obicei zigurat) era legat de religia lor - de închinarea la soare.
„Dintre toate monumentele semețe ale Babilonului, foarte înaltul ‚zigurat' trebuie să fi fost cu siguranță una dintre cele mai spectaculoase construcții din acea vreme, înălțându-se cu maiestate deasupra imensului său zid înconjurător cu o mie de turnuri... Împrejurul pieței uriaşe se aflau încăperi destinate pelerinilor, precum şi preoților care aveau grijă de ‚zigurat'. Koldewey a denumit această colecție de clădiri „Vaticanul Babilonului”.[9]

S-a sugerat că unul dintre înțelesurile numelui zeiței Astarteea (Semiramida), scris „Aştart", înseamnă „femeia care a făcut turnuri".[10] Zeița Cibele (care a fost şi ea identificată cu Semiramida) era cunoscută ca fiind zeița purtătoare a turnurilor, prima (spune Ovidiu) care a ridicat turnuri în cetăți şi care era reprezentată având pe cap o coroană în forma unui turn, aşa cum a fost şi Diana. În simbolismul bisericii catolice, turnul este un simbol al fecioarei Maria!" Oare au toate acestea vreo legătură?

Unele turnuri antice, după cum ştim cu toții, au fost construite în scopuri militare, ca turnuri de veghe. Dar multe dintre turnurile construite în Imperiul Babilonian erau turnuri exclusiv religioase, legate de un templu! În acele vremuri, un străin, care intra într-o cetate babiloniană nu întâmpina nici o dificultate în localizarea templului ei, ni se spune, deoarece deasupra caselor cu acoperişul plat *se putea vedea turnul lui!" The Catholic Encyclopedia spune:* „Este un fapt uimitor că cele mai multe cetăți babiloniene aveau un... templu-turn".[13]
Este posibil ca Babilonul (ca în cazul altor lucruri pe care le-am menționat) să fi putut fi sursa

turnurilor religioase? Ne amintim că împrăştierea oamenilor a început în timp ce se construia uriaşul turn Babel. Cu siguranţă că nu este imposibil ca pe măsură ce oamenii au migrat spre diferite ţinuturi să fi dus cu ei ideea de turn. Cu toate că aceste turnuri s-au dezvoltat în diferite forme în diferite ţări, totuşi turnurile, într-un fel sau altul, au rămas!

Turnurile au fost mult timp o parte componentă a religiei chinezilor. „Pagoda" (legată de cuvântul „zeiţă") de la Nankin este arătată în ilustraţia noastră.

În religia hindusă, „deasupra întinselor incinte ale templului erau împrăştiate pagode sau turnuri... Înălţându-se cu mult deasupra ţinutului înconjurător, oriunde puteau fi văzute de oameni, şi astfel sporea mult pietatea în închinarea lor idolatră. Multe dintre aceste pagode sunt înalte de zeci de metri şi sunt acoperite cu sculpturi ce reprezintă scene din viaţa zeilor templului sau din cea a sfinţilor importanţi".[14]

Şi printre musulmani se pot vedea turnuri ale religiei lor, deşi într-o formă diferită. Imaginea din stânga prezintă numeroasele turnuri, numite minarete, de la Mecca. Turnuri cu acelaşi stil au fost folosite pe renumita biserică Sf. Sofia din Constantinopol (pe pagina următoare).

Obiceiul de a construi turnuri este familiar şi în creştinism - atât în catolicism, cât şi în protestantism. Turnul marii catedrale din Koln se ridică la 157 m deasupra străzii, iar cel al catedralei din Ulm, Germania,
este înalt de 161 m. Chiar şi mici capele au adesea un turn de vreun fel. Aceasta este o tradiţie rareori pusă sub semnul întrebării. Pe multe turnuri de biserică se află adesea o turlă, care arată spre cer! Mai mulţi autori leagă, şi poate nu pe nedrept, turlele de obeliscurile din antichitate. „Există dovezi", spune un autor, „care arată că turlele bisericilor noastre îşi datorează existenţa lor columnelor sau obeliscurilor din afara templelor unor epoci trecute".[15] Un altul spune: „Mai există si astăzi exemplare remarcabile de simboluri falice originale... clopotniţe pe biserici... şi obeliscuri... toate demonstrează influenţa strămoşilor noştri ce practicau închinarea falică".[16]

Biserică Sf. Sofia din Constantinopol

CAPITOLUL ŞASE
ESTE CRUCEA UN SIMBOL CRESTIN?

Larga răspândire a simbolului crucii - originea ei antică - istoria ei superstiţioasă - diferitele ei forme şi semnificaţia lor

CRUCEA ESTE recunoscută ca fiind unul dintre cele mai importante simboluri ale bisericii romano-catolice. Ea este expusă pe vârful acoperişurilor şi al turnurilor. Este văzută pe altare, pe mobilier şi pe veşmintele ecleziastice. Forma majorităţii bisericilor catolice este ca cea a unei cruci. În căminele, spitalele şi şcolile catolice, crucea împodobeşte pereţii. Pretutindeni, crucea este vizibil onorată şi adorată - în sute de moduri!

Când un sugar este stropit cu apă, preotul face semnul crucii deasupra frunţii lui, spunând: „Primeşte semnul crucii pe fruntea ta". În timpul confirmării, candidatul este însemnat cu semnul crucii. În Miercurea cenuşii (zi de miercuri în care începe postul Paştelui - n.tr.) se foloseşte cenuşă pentru a se face o cruce pe frunte. Când catolicii intră în clădirea bisericii, îşi înmoaie degetul arătător al mâinii drepte în „apă sfinţită", îşi ating fruntea, pieptul, umărul stâng şi umărul drept - trasând astfel forma crucii. Acelaşi semn este făcut înainte de luarea mesei. În timpul liturghiei, preotul face semnul crucii de 16 ori şi binecuvântează altarul cu semnul crucii de 30 de ori.

În bisericile protestante, la modul general, oamenii nu cred în facerea semnului crucii cu degetele. Ei nu se apleacă înaintea crucilor, nici nu le folosesc ca obiecte de închinare. Ei au înţeles că aceste lucruri sunt nescripturale şi ţinând de superstiţie. Dar folosirea crucii s-a păstrat în continuare pe turnuri de biserică, pe amvoane şi în diverse alte moduri ca forme de împodobire.

Primii creştini n-au considerat crucea pe care a murit Isus ca un simbol al virtuţii, ci mai degrabă ca „lemnul blestemat", un mijloc al morţii şi al „ruşinii" (Evr.12:2). Ei nu s-au încrezut într-o veche cruce tristă. Dimpotrivă, credinţa lor era î*n ceea ce s-a îndeplinit pe cruce;* şi prin această credinţă, ei au cunoscut iertarea deplină şi completă a păcatului! *în acest sens* au predicat apostolii despre cruce şi au preamărit-o (l.Cor.l:17,18). N-au vorbit niciodată despre cruce ca despre o bucată de lemn pe care ar putea-o atârna cineva de un lănţişor în jurul gâtului sau pe care ar purta-o la mână ca protector sau talisman. O astfel de întrebuinţare a crucii a apărut mai târziu.

Crucea a ajuns să fie considerată ca simbol creştin doar din momentul în care creştinismul a început să fie păgânizat (sau, aşa cum preferă unii, păgânismul a fost creştinizat). În anul 431 s-au introdus crucile în biserici şi în încăperi, iar folosirea crucilor pe turle nu a apărut decât prin 586.[1] În secolul 6, imaginea crucifixului a fost autorizată de biserica de la Roma.[2] Nu li s-a cerut caselor particulare să posede cruce decât începând cu al doilea Conciliu din Efes.[3]

Dacă crucea este un simbol al creştinismului, nu se poate afirma cu corectitudine că ar fi avut *originea* în cadrul creştinismului, căci într-o formă sau alta a fost un simbol sacru cu mult înaintea erei creştine şi printre multe popoare necreştine. Conform dicţionarului *An Expository Dictionary of New Testament Words,* ea şi-a avut originea printre babilonienii din Caldeea antică. „Forma bisericească a unei cruci cu două raze... şi-a avut originea în Caldeea

antică şi a fost folosită ca simbol al zeului Tamuz (apărând în forma misticului Tau, iniţialele numelui său) în acea ţară şi în ţinuturile dimprejur, inclusiv Egiptul... Pentru a face să crească prestigiul sistemului ecleziastic apostat, păgânii au fost primiţi în sânul bisericilor fără regenerarea prin credinţă, şi li s-a permis în mare parte să-şi păstreze semnele şi simbolurile păgâne. De aceea Tau sau T, în forma ei cea mai frecventă, cu bara orizontală pusă mai jos, a fost *adoptată* ca să reprezinte crucea lui Cristos"![4]

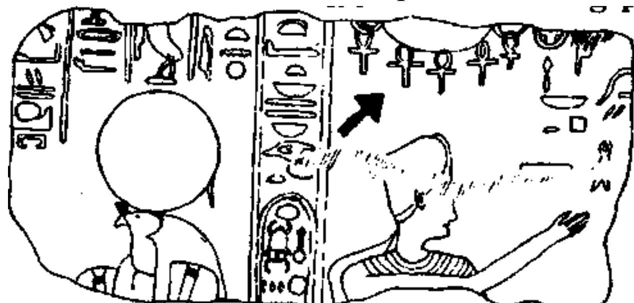

În *orice* carte despre Egipt care arată vechile monumente şi ziduri ale templelor antice, se poate vedea folosirea crucii Tau. Imaginea de mai jos îl prezintă pe Amon, zeul egiptean, care ţine în mână o cruce Tau.

Ilustraţia alăturată, luată de pe o clădire a lui Amenofis IV din Teba, în Egipt, îl arată pe un rege cum se roagă. Observaţi cercul rotund al soarelui cu o reprezentare mistică a zeului-soare sub el. Un cunoscut istoric spune referitor la Egipt: „Aici găsim, neschimbate de mii de ani, printre cele mai sacre hieroglife ale ei, crucea în diverse forme... dar cea care este cunoscută în mod deosebit ca fiind ‚crucea din Egipt' sau crucea Tau are forma literei T, adesea cu un cerc sau un oval deasupra ei. Totuşi, acest simbol mistic nu a fost specific acestei ţări, ci a fost venerat... printre caldei, fenicieni, mexicani şi în fiecare popor antic din ambele emisfere".[5]

Pe măsură ce simbolul crucii s-a răspândit în diverse naţiuni, folosirea lui s-a dezvoltat în diferite moduri. Printre chinezi, „crucea este... recunoscută a fi una dintre cele mai vechi reprezentări artistice...este înfăţişată pe zidurile pagodelor lor, este pictată pe felinarele folosite la iluminarea celor mai tainice nişe din templele lor".[6]

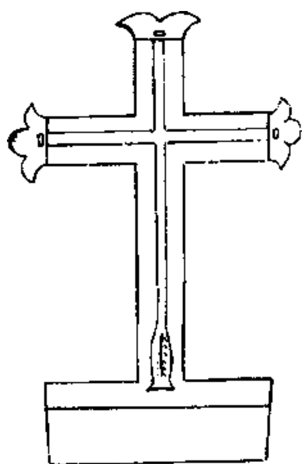
Crucea a fost un simbol sacru în India timp de secole printre necreştini. A fost folosită la însemnarea borcanelor cu apă sfântă luată din Gange, precum şi ca un simbol al sfinţilor Jaina dezîncarnaţi. În partea centrală a Indiei, au fost descoperite două cruci grele de piatră care datează cu mult înaintea erei creştine - una având peste trei metri, cealaltă peste doi metri. Budiştii, şi numeroase alte secte din India, îi însemnau pe adepţii lor pe cap cu semnul crucii.[7]

Pe continentul Africa, la Susa, băştinaşii înfig o cruce în râul Gitche. Femeile Kabile, deşi sunt mahomedane, îşi tatuează o cruce între ochi. În Wanyamwizi, zidurile sunt împodobite cu cruci. Yarick-ii, care au întemeiat un şir de regate din Niger până la Nil, aveau o imagine a crucii pictată pe scuturile lor.[8]

Când spaniolii au ajuns pentru prima dată în Mexic, „nu şi-au putut reţine uimirea", spune Prescott, „când au văzut crucea, simbolul sacru al propriei lor credinţe, înălţată ca obiect de închinare în templele lui Anahuac. Spaniolii nu ştiau că simbolul închinării din *cea mai indepărtată antichitate...* a unor naţiuni păgâne asupra cărora lumina creştinismului nu strălucise niciodată era crucea".[9]

La Palenque în Mexic, întemeiat de Votan în secolul 9 înaintea erei creştine, se află un templu păgân cunoscut sub numele de „Templul Crucii". Acolo, gravată pe lespedea unui altar, se află o cruce centrală de 2 pe 3,35 metri. *The Catholic Encyclopedia* conţine o fotografie a acestei cruci, sub care se află cuvintele: „Cruce precreştină din Palenque".[10]

În vremuri străvechi, mexicanii s-au închinat unei cruci cu numele de *tota* (tatăl nostru). Această practică de a se adresa unei bucăţi de lemn cu titlul de „tată" este menţionată şi în Biblie. Când israeliţii au amestecat idolatria cu religia lor, ei au spus unui butuc: „Tu eşti tatăl meu" (Ier.2:27). Dar este contrar Scripturii să numeşti o bucată de lemn (sau un preot) cu titlul de „tată" (Mt.23:9).

Cu multe secole înainte, în Italia, înainte ca oamenii să fi ştiut ceva despre artele civilizaţiei, ei au crezut în cruce ca simbol religios. Ea era considerată ca protectoare şi era pusă pe morminte. Monede romane din anul 46 î.Cr. Îl arată pe Jupiter ţinând un sceptru lung care se termina cu o cruce." Fecioarele Vestale ale Romei păgâne purtau crucea atârnată de lănţişoarele de la gât, aşa cum poartă acum maicile din biserica romano-catolică.[12]

Grecii au pictat cruci pe panglica pe care o avea în jurul capului zeul lor, care corespundea lui Tamuz al babilonienilor. Porcelli menţionează faptul că Isis era reprezentată având o cruce pe frunte. Preoţii ei purtau cruci rituale în închinarea pe care i-o aduceau. Deasupra templului Serapis din Alexandria se afla o cruce. Când a fost dezgropat templul Sfinxului, s-a descoperit că are o formă de cruce. Persanii aveau stindarde în formă de cruce în timpul luptelor lor cu Alexandru cel Mare (335 î.Cr.).

Crucea a fost folosită ca simbol religios de către aborigenii din America de Sud în vremuri străvechi. Copiii nou născuţi erau puşi sub protecţia ei împotriva duhurilor rele. Cei din Patagonia îşi tatuau o cruce pe frunte. S-a descoperit olărie antică în Peru, marcată cu semnul crucii ca simbol religios. Monumentele arată că regii asirieni purtau cruci atârnate de lănţişorul de la gât, asemenea străinilor care s-au luptat împotriva egiptenilor.[13]

Nişte cruci erau reprezentate şi pe veşmintele Rot-n-no, şi anume deja în secolul 15 înaintea erei creştine.[14]

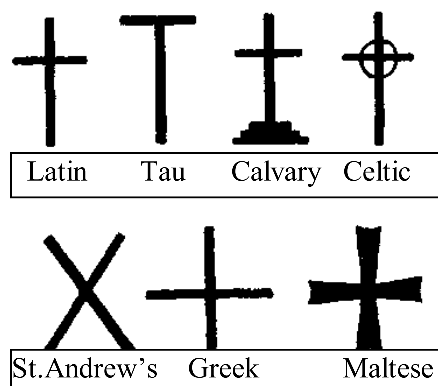
The Catholic Encyclopedia recunoaşte că „semnul crucii, reprezentat în forma lui cea mai simplă prin încrucişarea a două linii în unghiuri drepte, exista cu mult înainte de creştinism, atât în Est, cât şi în Vest. E întâlnită în trecutul *foarte îndepărtat* al civilizaţiei umane".[15]

„Dar oare nu este crucea un simbol creştin de când a fost crucificat Isus?" se întreabă unii. Este adevărat că în gândirea celor mai mulţi crucea a ajuns acum să fie asociată cu Cristos. Dar cei care îi cunosc istoria şi modurile superstiţioase în care a fost folosită - mai ales în secolele trecute - pot vedea o altă faţă a monedei. Deşi sună dur, cineva a pus întrebarea: „Să presupunem că Isus ar fi fost omorât cu o puşcă; ar fi oare acesta un motiv să avem o puşcă agăţată de gât sau pe vârful acoperişului bisericii?" De aici rezultă: Lucrul important este *cine* a fost cel ce a murit, nu *care* a fost instrumentul morţii. Sf. Ambrozie a spus pe drept: „Să ne închinăm lui Cristos, Regele nostru, care a atârnat pe lemn, şi *nu lemnului"*.

Crucificarea ca metodă a morţii „a fost folosită în antichitate ca pedeapsă pentru crime oribile în Egipt, Asiria, Persia, Palestina, Cartagina, Grecia şi Roma... Tradiţia atribuie unei femei, regina Semiramida, introducerea pedepsei cu moartea pe cruce"![16]

Cristos a murit pe o cruce - indiferent ce tip era ea - şi totuşi în religia catolică sunt

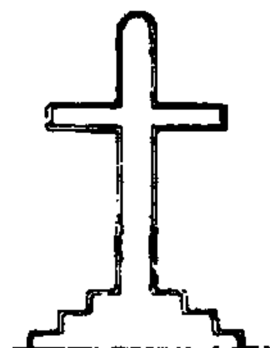
folosite multe tipuri de cruci. Aici sunt arătate câteva dintre aceste tipuri diferite. O pagină din *The Catholic Encyclopedia* prezintă patruzeci! Dacă utilizarea catolică a crucii a început doar cu crucea lui Cristos - şi nu a fost influenţată de păgânism - de ce sunt folosite atât de multe tipuri diferite de cruci? Un cunoscut scriitor spune: „Dintre mai multe feluri de cruci care mai sunt la modă ca blazoane sau steme naţionale şi bisericeşti, diferenţiate prin denumirile familiare de: cruce Sf. George, cruce Sf. Andrei, cruce malteză, cruce greacă, cruce latină, etc., nu există nici una dintre ele a cărei existenţă să nu poată fi trasată până în *timpul cel mai îndepărtat din antichitate" !*[17]

Crucea cunoscută sub numele de crucea Tau a fost larg folosită in Egipt. "În vremurile de mai târziu, creştinii egipteni (copţi), atraşi fiind de forma ei şi probabil de simbolismul ei, *au adoptat-o* ca semn distinctiv al crucii".[18] Ceea ce este cunoscut sub numele de crucea greacă a fost de asemenea descoperit pe nişte monumente egiptene. Această formă de cruce era folosită în Frigia unde împodobea mormântul lui Midas. Printre ruinele oraşului Ninive, un rege este înfăţişat purtând o cruce malteză pe piept. Forma crucii cunoscută astăzi drept crucea latină a fost folosită de către etrusci, aşa cum se poate vedea pe un mormânt păgân antic: crucea în mijloc, iar în stânga şi în dreapta ei îngeri înaripaţi.

Printre indienii Cumas din America de Sud, ceea ce a fost numită crucea Sf. Andrei era considerată ca protectoare împotriva duhurilor rele." Ea apărea pe monedele lui Alexandru Bala în Siria, în anul 146 î.Cr., şi pe cele ale regilor baktrieni de prin anul 140 până în anul 120 î.Cr. - cu mult înainte ca Sf. Andrei să se fi născut! Crucea pe care o arătăm aici este numită astăzi crucea Calvarului, totuşi acest desen este luat de pe o inscripţie antică din Tesalia, care datează dintr-o perioadă anterioară erei creştine!

Mai rămâne o ultimă întrebare. Isus a murit pe *o anumită* cruce - ce formă avea aceasta? Unii cred că ar fi fost doar un stâlp de tortură, fără să aibă şi o bârnă orizontală. Cuvântul „cruce" exprimă automat sensul că cele două bucăţi de lemn se încrucişează într-un anumit punct sau unghi. Dar cuvântul grecesc din care este tradus cuvântul „cruce" în Noul Testament, *stauros,* nu are neapărat acest înţeles. Cuvântul însuşi înseamnă pur şi simplu un stâlp care se află într-o poziţie verticală.[20] Dacă obiectul pe care a murit Isus n-a fost mai mult decât aceasta, atunci nu se poate deloc vorbi despre o „cruce" (ca atare)! Lucrul acesta ar arăta limpede nebunia de a „creştiniza" mai multe tipuri de cruci!

Pe de altă parte, afirmaţia lui Toma despre semnul cuielor (la plural) din mâinile lui Isus (Io.20:25) ar putea indica faptul că pe stâlpul vertical a fost prinsă o bârnă orizontală, pentru că dacă ar fi fost vorba numai de un stâlp vertical, mâinile Lui ar fi fost străpunse probabil de un singur *cui.* Aceasta, cuplat cu faptul că era loc deasupra capului Său pentru inscripţie (Lc.23:38), ar tinde să favorizeze ipoteza a ceea ce s-a numit crucea latină. Cruci în forma literei „T" sau „X" pot fi eliminate, deoarece acestea probabil că n-ar permite suficient spaţiu deasupra capului pentru inscripţie.

Cât priveşte forma exactă a crucii lui Cristos, nu e nevoie să ne preocupe lucrul acesta. Toate aceste teze sunt neînsemnate în faţa *adevăratului* sens al crucii - nu bucata de lemn -, ci răscumpărarea eternă realizată prin moartea lui Cristos pe cruce.

CAPITOLUL ŞAPTE
CONSTANTIN SI CRUCEA

Viziunea crucii de la Podul Milvian. „Convertirea" lui Constantin pusă la îndoială. Este discutată istoria găsirii de către Elena a „adevăratei" cruci

UN FACTOR IMPORTANT CARE a contribuit la adorarea simbolului crucii în cadrul bisericii romano-catolice a fost renumita „viziune a crucii" şi ulterioara „convertire" a lui Constantin.

În timp ce Constantin şi soldaţii săi s-au apropiat de Roma, s-au aflat în faţa a ceea ce este cunoscut drept Bătălia de la Podul Milvian. Potrivit obiceiului acelei vremi, haruspicii (ghicitori ce foloseau mijloace precum citirea din măruntaiele animalelor aduse ca jertfă) au fost solicitaţi să-şi dea sfatul. (Biblia relatează cum regele Babilonului a urmat aceeaşi practică: „Căci regele Babilonului a stat la răscruce, la capătul celor două drumuri, ca să folosească ghicirea: el şi-a scuturat săgeţile, şi-a consultat idolii, s-a uitat la ficat" - Ezechiel 21:21). În cazul lui Constantin, i s-a spus că zeii nu-i vor veni în ajutor, că va suferi o înfrângere în acea bătălie. Dar atunci, într-o viziune sau într-un vis, după cum a istorisit el mai târziu, i-a apărut o cruce şi cuvintele: “învinge în numele acestui semn".

În următoarea zi - 28 octombrie 312 - el a mers la luptă în spatele unui stindard care înfăţişa crucea. A fost victorios în acea bătălie, şi-a înfrânt rivalul şi şi-a mărturisit convertirea.

Se recunoaşte totuşi la modul general că viziunea despre cruce a lui Constantin s-ar putea să nu fie adevărată din punct de vedere istoric. Singura sursă de unde au preluat istoricii această relatare este Eusebiu. Dar chiar dacă Constantin a avut într-adevăr această viziune, oare trebuie să presupunem că Isus Cristos a fost Iniţiatorul ei? Oare Prinţul Păcii 1-ar fi însărcinat pe un împărat păgân să-şi facă un stindard militar cu o cruce pe el, pentru ca să cucerească şi să ucidă în numele acelui semn?

Imperiul Roman (al cărui Cezar a devenit Constantin) a fost descris în Scriptură ca o „fiară". Daniel a văzut patru fiare mari care reprezentau patru imperii modiale - Babilonul (un leu), Medo-Persia (un urs), Grecia (un leopard) şi Roma. Cea de-a patra fiară, Imperiul Roman, a fost atât de groaznică, încât a fost simbolizată de o fiară diferită de celelalte (Dan.7:l-8). Nu avem nici un motiv să presupunem că i-ar fi spus Cristos lui Constantin să cucerească în semnul crucii pentru a duce mai departe sistemul fiarei de la Roma.

Babylon **Medo-Persia** **Greece** **Rome**

Dar dacă viziunea nu a fost de la Dumnezeu, cum putem explica convertirea lui Constantin? De fapt, convertirea sa este pusă sub semnul întrebării. Chiar dacă el a avut de a face cu instituirea anumitor învăţături şi obiceiuri în Biserica din acea vreme, realitatea arată limpede că nu a fost convertit cu adevărat - nu în sensul *biblic* al cuvântului. Istoricii admit că, „după înseşi standardele din vremea aceea, convertirea lui a fost numai cu numele".[1]

Cel mai limpede indiciu că el n-a fost convertit cu adevărat este faptul că *după* convertirea lui a comis câteva crime - inclusiv uciderea propriei sale soţii şi a propriului său fiu! Conform Bibliei, „nici un ucigaş nu are viaţă eternă rămânând în el" (l Ioan 3:15).

Prima căsătorie a lui Constantin a fost cu Minervina, cu care a avut un fiu numit Crispus. A doua lui soţie, Fausta, i-a născut trei fiice şi trei fii. Crispus a devenit un remarcabil soldat şi ajutor pentru tatăl său. Cu toate acestea, în anul 326 - la foarte scurt timp după ce a condus conciliul din Niceea - a dat ordin ca fiul său să fie omorât. Potrivit tradiţiei, Crispus a făcut dragoste cu Fausta. Cel puţin aceasta a fost acuzaţia Faustei. Dar aceasta putea să fi fost metoda ei de a-l înlătura din cale, pentru ca unul dintre fiii *ei* să poată avea pretenţia la tron! Mama lui Constantin l-a convins totuşi că soţia lui „a cedat fiului său". Constantin a dat ordin ca Fausta să fie înecată într-o baie supraîncăzită. Cam în acelaşi timp a pus să-1 ciomăgească până la moarte pe fiul surorii sale şi să-l sugrume pe soţul ei - cu toate că promisese că-i va cruţa viaţa.[2]

Aceste lucruri sunt rezumate în următoarele cuvinte din *The Catholic Encyclopedia:* „Chiar şi după convertirea sa, el a provocat executarea cumnatului său Licinius şi a fiului acestuia, precum şi a lui Crispus, propriul său fiu din prima căsătorie, şi a soţiei sale, Fausta... După citirea acestor fapte de cruzime este greu de crezut că acelaşi împărat putea să fi avut uneori simţăminte blânde şi tandre; dar natura umană este plină de contradicţii".[3]

Constantin a arătat într-adevăr creştinilor numeroase dovezi ale favorii sale, a abolit moartea prin crucificare, şi persecuţia care devenise atât de crudă la Roma a încetat. Dar a luat el oare aceste decizii doar din convingeri creştine, ori a avut motive politice? Cităm din nou *The Catholic Encyclopedia:* „Unii episcopi, orbiţi de splendoarea de la curte, au mers până acolo încât să-l preamărească pe împărat ca pe îngerul lui Dumnezeu, ca pe o fiinţă sacră, şi să profeţească că el, asemenea Fiului lui Dumnezeu, va domni în cer. Prin urmare, s-a susţinut faptul că numai din motive politice a favorizat Constantin creştinismul, iar el a fost considerat ca un despot ‚iluminat' care s-a folosit de religie doar ca să-şi impună politica".[4]

Aceasta a fost concluzia binecunoscutului istoric Will Durant în privinţa lui Constantin. „A fost oare convertirea lui sinceră - a fost oare un act de convingere religioasă, sau o lovitură perfectă a oportunismului politic? *Probabil cea din urmă...* Rareori s-a conformat el cerinţelor ceremoniale ale închinării creştine. Scrisorile sale adresate unor episcopi creştini arată limpede că puţin i-a păsat de diferenţele teologice care agitau creştinătatea - deşi dorea să suprime controversele în interesul unităţii imperiului. De-a lungul domniei sale i-a tratat pe episcopi ca pe ajutoarele sale politice; i-a convocat, le-a prezidat conciliile şi a fost de acord să impună acea opinie aleasă de majoritate. Un adevărat credincios ar fi fost mai întâi creştin şi după aceea om de stat; în cazul lui Constantin a fost exact invers. Creştinismul era pentru el un mijloc, nu un scop".[5]

Persecuţiile nu distruseseră credinţa creştină. Constantin ştia aceasta. În loc ca imperiul să fie permanent divizat - păgânii fiind în conflict cu creştinii - de ce să nu facă paşii necesari ca să *amestece* elemente din ambele religii, se gândea el, şi prin aceasta să aducă o forţă unită imperiului? Existau asemănări între cele două sisteme religioase. Nici măcar

crucea nu era un factor de dezbinare, căci în acea vreme era folosită de creştini; dar nici „pentru cei din armata lui Constantin care se închinau lui Mitra nu putea crucea să fie o jignire, căci ei luptaseră mult timp sub un stindard care purta o cruce mitraică de lumină".[6]

Creştinismul lui Constantin a fost un amestec (sincretism - n.tr.). Deşi a dat ordin ca statuia sa să fie îndepărtată din templele păgâne şi a renunţat să i se aducă jertfe, totuşi oamenii au continuat să vorbească despre divinitatea împăratului. În calitatea lui de pontifex maximus, el a continuat să protejeze închinarea păgână şi să-i apere drepturile. Când a inaugurat Constantinopolul în anul 330, a avut loc o ceremonie pe jumătate păgână şi pe jumătate creştină. Carul de luptă al zeului soare a fost pus în piaţă, iar deasupra lui o cruce. Pe monede făcute de Constantin se putea vedea crucea, dar şi reprezentări ale lui Marte sau Apolo. Deşi mărturisea că este creştin, continua să creadă în formule magice păgâne pentru protecţia recoltelor şi pentru vindecarea bolilor. Toate aceste lucruri sunt subliniate în *The Catholic Encyclopedia.*[7] Cu toate acestea, practica lui Constantin - noţiunea de amestec - a fost în mod clar metoda prin care Biserica catolică s-a dezvoltat, s-a îmbogăţit şi a dobândit bunuri.

Mama lui Constantin, Elena, când a avut aproape optzeci de ani, a făcut un pelerinaj la Ierusalim. Legenda ne spune că a găsit acolo trei cruci îngropate - una, crucea lui Cristos, şi celelalte două, cele pe care au fost crucificaţi tâlharii. Crucea lui Cristos a fost identificată prin faptul că făcea minuni de vindecare la indicaţia lui Macarie, episcopul Ierusalimului, în timp ce celelalte două nu făceau.

Un articol din *The Catholic Encyclopedia* spune: „O bucată din Adevărata Cruce a rămas la Ierusalim închisă într-o raclă de argint; restul, împreună cu cuiele, trebuie să i se fi trimis lui Constantin... Unul din cuie a fost prins în coiful împăratului, şi unul în frâul calului său, făcând să se împlinească, conform spuselor multor Părinţi, ceea ce fusese scris de profetul Zaharia: ‚Ceea ce este pe frâul calului va fi sfânt Domnului' (Zah.14:20)![8] Acelaşi articol, cu toate că încearcă să susţină învăţăturile generale ale Bisericii cu privire la cruce, admite că relatările despre descoperirea crucii variază şi că această tradiţie (care de fapt a apărut mulţi ani mai târziu) s-a bazat în mare parte pe legendă.

Faptul că Elena a vizitat Ierusalimul în anul 326 pare să fie corect din punct de vedere istoric. Dar istoria descoperirii de către ea a crucii n-a apărut decât în 440 - cu 114 ani mai târziu![9] Ideea că crucea originară mai era încă la Ierusalim după aproape 300 de ani de la crucificare pare foarte îndoielnică. Pe lângă aceasta, legile evreieşti cereau ca, după crucificare, crucile să fie arse.[10]

Să presupunem că cineva ar găsi adevărata cruce. Acest fapt ar fi foarte interesant, desigur; dar acea bucată de lemn ar avea oare vreo valoare? Nu, căci crucea şi-a împlinit deja scopul. Ne amintim că „Moise a făcut un şarpe de aramă şi l-a pus pe o prăjină, şi s-a întâmplat că dacă un şarpe a muşcat pe un om, dacă el privea şarpele de aramă, trăia" (Num.21:9). Acesta era o prefigurare, o imagine (tip) a felului în care a fost înălţat Cristos prin moarte (Ioan 3:14). Dar după ce şarpele de aramă şi-a împlinit menirea, israeliţii l-au păstrat şi au făcut un idol din el! Astfel că, după secole, Ezechia „a făcut ceea ce era corect... a distrus idolii şi *a zdrobit în bucăţi şarpele de aramă* pe care-l făcuse Moise: căci în zilele acelea copiii lui Israel ardeau tămâie înaintea lui" (2.Re. 18:1-4). Ezechia a acţionat „corect" - nu numai prin distrugerea idolilor *păgâni* - ci şi prin distrugerea a ceea ce rânduise Dumnezeu, căci acum ajunsese să fie folosit într-un mod superstiţios şi idolatru. Pe aceeaşi bază, dacă ar mai exista crucea originală, nu ar fi nici un motiv pentru a face din ea un obiect de închinare. Iar dacă n-ar mai exista putere în crucea *originară,* cu cât mai puţin ar exista putere într-o simplă bucată de lemn care are forma acesteia?

La fel cum egiptenii păgâni au înălţat obeliscuri, nu numai ca *simbol* al zeului lor, ci pentru că în unele cazuri se credea că î*nsăşi imaginea* lui posedă puteri supranaturale, tot aşa au ajuns unii să considere crucea. Nu-l ajutase ea oare pe Constantin în lupta de la Podul

Milvian? Nu făcuse crucea minuni pentru Elena? Ea a ajuns să fie considerată ca o imagine care era în stare să sperie duhurile rele. Era purtată ca talisman. Era pusă pe vârful turlelor bisericilor pentru a opri trăznetele - şi totuşi, datorită poziţiei ei înalte, tocmai ea era cea care atrăgea trăznetele! Folosirea crucii în casele particulare se presupunea că păzeşte de necaz şi boală. Multe bucăţi de lemn - chipurile bucăţi din crucea „originală" - au fost vândute şi schimbate ca protectoare şi talismane.

CAPITOLUL OPT
RELICVELE BISERICII ROMANO-CATOLICE

Examinarea bucăţilor din adevărata cruce şi a altor relicve - multe dovedite a fi falsificări. Folosirea relicvelor pentru a „consacra" o biserică - originea ideii

SUPERSTIŢIA VĂDITĂ care a însoţit folosirea relicvelor dezvăluie înşelăciunea şi caracterul contradictoriu care împovărează de secole romano-catolicismul. Printre relicvele cele mai venerate au fost bucăţi din „adevărata cruce". Atâtea bucăţi din această cruce au fost împrăştiate prin Europa, încât reformatorul Ioan Calvin (1509-1564) a spus odată că dacă toate bucăţile ar fi adunate laolaltă, ar forma o bună încărcătură pentru o corabie; totuşi crucea lui Cristos a fost purtată de o singură persoană! Oare să credem că aceste bucăţi s-au înmulţit în mod miraculos ca atunci când Isus a binecuvântat pâinile şi peştii? Aceasta a fost, se pare, convingerea Sf. Paulinus care a vorbit despre "înnoirea Crucii, adică faptul că nu s-a micşorat niciodată, indiferent câte bucăţi au fost tăiate din ea"![1]

Calvin a menţionat numeroase inconsecvenţe cu privire la folosirea relicvelor, cum ar fi: mai multe biserici au pretins că au coroana de spini; altele, că au vasele de piatră pentru apă pe care le-a folosit Isus în minunea din Cana Galileii. O parte din vin putea fi găsit la Orleans. În ce priveşte o bucată de peşte fript pe care chipurile Petru I l-a oferit lui Isus, Calvin a spus: „Trebuie să fi fost miraculos de bine sărat, dacă s-a păstrat atâtea secole". Ieslea lui Isus a fost expusă pentru a fi venerată în fiecare ajun de Crăciun la Sf. Maria Maggiore din Roma. Mai multe biserici au pretins că deţin scutecele lui Isus. Bierica Sf. lacov din Roma a expus altarul pe care a fost pus Isus când a fost adus în templu. Chiar şi pielea prepuţului (de la circumcizia Lui) a fost arătată de călugării din Charroux care, drept dovadă a autenticităţii ei, au declarat că s-ar fi scurs din ea picături de sânge".[2] Bisericile din Coulombs, Franţa, Sf. Ioan din Roma şi din Puy în Velay au pretins de asemenea că au în posesie pielea prepuţului![3]

Alte relicve includ uneltele de tâmplar ale lui Iosif, oasele măgăruşului pe care a intrat călare Isus în Ierusalim, paharul folosit la Ultima Cină, punga goală a lui luda, ligheanul lui Pilat, haina de purpură aruncată peste Isus de către soldaţii batjocoritori, buretele care I s-a oferit pe cruce, cuie din cruce, specimene din părul Fecioarei Maria (unele şatene, altele blonde, unele roşcate, iar altele negre!), cămăşile ei, inelul de nuntă, papucii de casă, vălul, şi chiar şi o sticlă de lapte din care a supt Isus.[4]

Conform credinţei catolice, trupul Mariei a fost luat la cer. Dar mai multe biserici diferite din Europa au pretins că au trupul mamei Mariei, chiar dacă nu ştim nimic despre ea şi nici nu i s-a dat numele de „Sf. Ana" decât cu câteva secole în urmă! Încă şi mai complicată este povestea despre *casa* Mariei.

Conform unei convingeri catolice, casa în care a locuit Maria în Nazaret se află acum în oraşul Loreto, Italia, fiind transportată acolo de îngeri! *The Catholic Encyclopedia* spune: "Începând cu secolul 15 şi poate chiar şi mai devreme, ‚Sfânta Casă' din Loreto s-a numărat printre cele mai renumite locuri sfinte din Italia... Interiorul măsoară numai 9,40 metri pe 4

metri. Într-un capăt se află un altar sub o statuie, înnegrită de secole, a Fecioarei Maria cu Pruncul ei Divin... venerată în întreaga lume pe baza tainelor divine realizate în ea... Aici s-a născut Maria, cea mai sfântă dintre toate sfintele, Mama lui Dumnezeu; aici a fost salutată de înger; aici a fost făcut Carne Cuvântul etern. Îngerii au dus această casă din Palestina în oraşul Tersato, din Iliria, în anul de grație 1291 sub pontificatul lui Nicolae IV. După trei ani, la începutul pontificatului lui Bonifaciu VIII, a fost transportată din nou prin lucrarea îngerilor şi aşezată într-o pădure... unde, după ce şi-a schimbat de trei ori locul într-un an, în cele din urmă, prin voia lui Dumnezeu, şi-a primit poziția permanentă pe acest loc... Faptul că aceste tradiții, vestite lumii cu atâta îndrăzneală, au fost pe deplin aprobate de Sfântul Scaun, nu poate rămâne nici o clipă sub semnul îndoielii. Mai bine de *patruzeci şi şapte* de papi au dat cinste, în diverse moduri, acestui locaş sfânt, şi un imens număr de Bule şi epistole papale proclamă fără rezerve că Santa Casa din Loreto este chiar Sfânta Casă din Nazaret"![5]

Venerarea trupurilor moarte ale martirilor a fost poruncită de Conciliul din Trent, Conciliu care de asemenea a condamnat pe cei ce nu cred în relicve: „Sfintele trupuri ale sfinților martiri... trebuie venerate de către cei credincioşi, căci prin aceste trupuri sunt turnate peste oameni *multe dovezi de bunăvoință* din partea lui Dumnezeu, astfel încât cei care afirmă că nu se cuvine respect şi cinste relicvelor sfinților... trebuie să fie condamnați total, după cum Biserica i-a condamnat deja de mult timp şi îi condamnă şi acum".[6] Pentru că se credea că pot veni „multe foloase" prin intermediul oaselor celor morți, vânzarea de trupuri şi de oase a devenit o mare afacere!

Cam prin anul 750, şiruri lungi de căruțe veneau neîncetat la Roma, aducând cantități imense de cranii şi schelete care erau sortate, etichetate şi vândute de către papi.[7] Mormintele erau jefuite în timpul nopții, iar cavourile din biserici erau păzite de oameni înarmați! „Roma", spune Gregorovius, „era ca un cimitir în descompunere lentă, în care hienele urlau şi se luptau în timp ce săpau cu lăcomie, căutând cadavre".

În biserica Sf. Prassede există o lespede de marmură pe care scrie că, în anul 817, papa Pascal a pus să se transfere trupurile a 2.300 de martiri din cimitire în această biserică.[8] Când papa Bonifaciu IV a transformat Panteonul într-o biserică creştină prin anul 609, „se spune că au fost mutate douăzeci şi opt de căruțe pline de oase sacre din catacombe şi puse într-un bazin sub înaltul altar".[9]

Punerea oaselor sau a altor relicve sub o biserică era necesară pentru a „consacra" terenul şi clădirea.[10] În posesia bisericii castelului din Wittenberg, pe a cărei uşă şi-a țintuit Luther renumitele sale „nouăzeci şi cinci de teze", se aflau 19.000 de relicve sfinte!" Episcopilor li se interzicea de către al doilea Conciliu de la Niceea din 787 să dedice o clădire dacă nu erau prezente relicve; pedeapsa pentru o astfel de faptă era excomunicarea! Oare aceste idei au fost luate din Biblie, sau din păgânism?

În vechile legende, când Nimrod, falsul „mântuitor" al Babilonului, a murit, trupul lui a fost dezmembrat mădular cu mădular - o parte îngropată într-un loc, alta într-altul. Când a "înviat", devenind zeul-soare, s-a spus că el se află acum într-un trup diferit, mădularele vechiului trup fiind lăsate în urmă. Lucrul acesta este în opoziție cu moartea adevăratului Mântuitor, Isus Cristos, despre care s-a profețit că „nici unul din oasele Lui nu va fi zdrobit" (Io.19:36) şi care a înviat în adevăratul sens al cuvântului. Învierea lui Cristos a avut ca rezultat un mormânt *gol,* nefiind lăsate în urmă ca relicve mădulare ale trupului Său!

În vechea religie a tainelor, diferite locuri erau considerate sacre, pentru că oase ale unui zeu fuseseră îngropate într-un loc sau altul. Precis că aşa s-a întâmplat în Egipt, care „era presărat cu morminte ale zeului lor martirizat; şi multe din membrele lui, picioare, brațe şi cranii, toate atestate ca fiind autentice, erau expuse în locurile unde erau îngropați rivalii lor, ca să li se poată închina credincioşii egipteni".[12]

Deoarece israeliții au fost expuşi unor astfel de credințe idolatre în Egipt, înțelepciunea lui Dumnezeu este vădită în înmormântarea secretă a lui Moise (Deut.34:6).

Întrucât nimeni nu ştia locul înmormântării lui, nu se putea face nici un pelerinaj sacru la mormântul lui. După mulți ani, şarpele de aramă pe care l-a făcut Moise a fost denumit „Nehuştan", şi israeliții i s-au închinat ca unei relicve sacre (2.Re.l8:4). Dacă o asemenea idolatrie a fost practicată cu un obiect pe care l-a *făcut* Moise, cu cât mai profundă ar fi fost idolatria lor dacă ar fi posedat unul din oasele lui!?

Este evident faptul că folosirea relicvelor este străveche şi nu şi-a avut originea în creştinism. *The Catholic Encyclopedia* afirmă corect că folosirea „vreunui obiect, îndeosebi o parte a trupului sau a îmbrăcăminții, rămânând ca amintire de la un sfânt care a murit" exista *“înaintea* răspândirii creştinismului", iar „venerarea relicvelor, de fapt, este într-o anumită măsură un instinct primitiv asociat cu multe alte sisteme religioase, în afară de cel al creştinismului".[13] Dacă Isus şi apostolii n-au folosit relicve, dar folosirea acestora era cunoscută înaintea creştinismului printre alte religii, oare nu avem de a face cu un alt exemplu de idee păgână care a fost „creştinizată"?

Noi nu considerăm că închinarea la relicve ar avea ceva de a face cu adevărata închinare, pentru că „Dumnezeu este Spirit/Duh, şi cei care I se închină trebuie să I se închine în spirit şi în *adevăr"* (Io.4:24). Extremismul la care a condus folosirea relicvelor cu siguranță că nu este „adevăr". S-a descoperit că unele oase expuse cândva ca oase ale sfinților sunt oase de *animale!* În Spania, o catedrală a expus cândva ceea ce se spunea că ar fi o parte din aripa îngerului Gabriel când a vizitat-o pe Maria. După investigații, s-a descoperit că era o pană magnifică de struț![14]

Nu este necesar să ne trudim prea mult cu privire la acest punct. *The Catholic Encyclopedia* recunoaşte ea însăşi că multe relicve sunt îndoielnice. „Multe dintre cele mai vechi relicve expuse pentru a fi venerate în marile sanctuare ale creştinătății sau chiar în Roma trebuie acum să fie declarate fie în mod cert *falsificate,* fie *bănuite a nu fi autentice;* sub semnul întrebării trebuie pus şi presupusul ‚stâlp al biciuirii' venerat la Roma în biserica Santa Prassede, precum şi *multe alte relicve faimoase"!*[15]

Cum se poate explica atunci această discrepanță? *The Catholic Encyclopcdia* continuă: „... Nu I se aduce nici o necinste lui Dumnezeu prin continuarea unei *erori* care a fost transmisă peste secole cu o deplină bună credință... Din acest motiv, este îndreptățit faptul că Vaticanul permite continuarea închinării înaintea anumitor relicve străvechi îndoielnice"." Dar, iarăşi, am sublinia faptul că adevărata închinare este în spirit şi în *adevăr* - nu prin continuarea unei erori. Chiar dacă am avea unul din firele de păr ale Mariei sau un os al apostolului Pavel, sau haina lui Isus, I-ar plăcea oare lui Dumnezeu ca aceste lucruri să fie transformate în obiecte de închinare? Potrivit exemplului şarpelui de aramă al lui Moise, *nu* I-ar face plăcere. Putem doar să ne întrebăm: Dacă nu există nici o virtute reală în părul, în osul sau în haina autentică, cu cât mai puțină valoare au nişte relicve care sunt cunoscute drept falsificări?

CAPITOLUL NOUĂ
ÎNŞELĂTORIE RELIGIOASĂ

Pelerinaje - vânzarea indulgenţelor - vânzările făcute de Tetzel în Germania – Luther- Reforma. Purgatoriul - originea şi legendele lui - plătire pentru rugăciuni - închinarea lui Moloh

VÂNZAREA DE RELICVE, slujbe bisericeşti şi indulgenţe a devenit o mare afacere în cadrul bisericii din Evul Mediu. Papa Bonifaciu VIII a anunţat un jubileu aniversar pentru anul 1300 şi a oferit indulgenţe generoase celor care erau gata să facă un pelerinaj la catedrala Sf. Petru. Un număr de vreo 2.000.000 de oameni au venit în acel an şi au depus atâta bogăţie înaintea presupusului mormânt al Sf.Petru, încât doi preoţi au fost ocupaţi zi şi noapte să strângă banii cu grebla.[1] O mare parte din aceştia au fost folosiţi de papă pentru a-şi îmbogăţi rudele - cei din familia Gaetani - care şi-au cumpărat numeroase castele şi proprietăţi splendide în Latium. Lucrul acesta i-a supărat tare pe locuitorii Romei.

Din zilele lui Constantin, biserica romană devenise foarte repede tot mai bogată. În Evul Mediu, biserica deţinea oraşe întregi şi terenuri vaste. Celor ce trăiau în ţări catolice li se cereau să plătească impozite bisericii. Aceasta nu era *dăruire* din inimă, ci taxe plătite „de nevoie" - un principiu cu care apostolul Pavel n-a fost de acord (2.Cor.9:6).

În acele zile, puţini oameni ştiau să scrie, aşa că preoţii erau adesea implicaţi în întocmirea testamentelor. În 1170, papa Alexandru III a decretat că nimeni nu putea face un testament valabil decât în prezenţa unui preot! Orice notar secular care întocmea un testament (altfel decât în aceste condiţii) trebuia să fie excomunicat![2] Deseori preotul era ultima persoană care se afla la căpătâiul unui om pe moarte, deoarece el îndeplinea ultimul rit, Ultima împărtăşanie. Prin această practică, biserica romană a fost mereu bine răsplătită.

Vânzarea *indulgenţelor* a furnizat o altă sursă de venit. Pentru a nu exista vreo neînţelegere în ce priveşte definiţia unei indulgenţe în credinţa catolică, vom apela direct la *The Catholic Encyclopedia.* Aici se explică faptul că păcatele comise *după* botez (pentru un catolic, de obicei, este botezul copiilor mici!) pot fi iertate prin sacramentul penitenţei, *„dar* rămâne încă *pedeapsa temporală* cerută de dreptatea Divină, iar această cerinţă trebuie îndeplinită fie în această viaţă, fie în lumea viitoare, adică în *Purgatoriu.* O indulgenţă oferă păcătosului penitent mijlocul prin care se achită această datorie în timpul vieţii lui pământeşti". Acest punct ar trebui notat cu grijă.

Mergând mai departe, ar trebui să luăm în considerare baza, potrivit credinţei catolice, pe care sunt acordate indulgenţele. *The Catholic Encyclopedia* spune că baza sau sursa indulgenţelor este aşa-zisa „comoară". Aceasta include măreaţa lucrare răscumpărătoare a lui Cristos care este ispăşirea pentru păcate (l.Io.2:2), *„pe lângă aceasta"* - observaţi cuvântul! - „sunt lucrările ispăşitoare ale *Binecuvântatei Fecioare Maria* care nu sunt micşorate de vreo pedeapsă datorată păcatului, precum şi virtuţile, penitenţele şi suferinţele sfinţilor care întrec cu mult orice pedeapsă temporală la care s-ar fi putut expune aceşti slujitori ai lui Dumnezeu". Datorită faptelor pe care le-au făcut aceştia, mai există o provizie suplimentară sau o *comoară* de merite - merite care fac posibil ca membrii Bisericii care n-au fost aşa de sfinţi să aibă parte de ele prin indulgenţe! Aşa a arătat doctrina menţionată ca dogmă în bula „Unigenitus" a lui Clement VI, în anul 1334. „Potrivit doctrinei catolice, sursa indulgenţelor sunt deci meritele lui Cristos şi cele ale *sfinţilor"?*

Dar dacă Cristos „este ispăşirea pentru păcatele noastre", iar sângele Lui „ne curăţă de *orice* păcat" (l.Io.l:7; 2:2), în ce mod pot oare meritele Mariei şi ale altor sfinţi să contribuie la aceasta? Ceea ce a făcut Maria sau alţi sfinţi nu pot adăuga nimic lucrării *îndeplinite* a lui Cristos la Calvar. Pentru noi, o astfel de vorbărie confuză şi fără sens nu oferă nici un suport

pentru doctrina indulgenţelor, ci o identifică mai degrabă cu o lucrare a omului.

Fără o bază scripturală solidă, nu e de mirare că ideea indulgenţelor a dus la atâtea abuzuri. Datorită faptului că acordarea indulgenţelor a fost de obicei legată de bani, chiar şi *The Catholic Encyclopedia* face asemenea afirmaţii ca: „Această practică a fost extrem de periculoasă şi a devenit curând o sursă fructuoasă a răului... un mijloc de a strânge bani... indulgenţele au fost folosite de către clerici lacomi ca mijloc de câştig bănesc... abuzurile au fost foarte răspândite"![5]

Unul dintre aceste abuzuri a fost acela că unii dintre cei care au vândut indulgenţe păcătoşilor erau mari păcătoşi ei înşişi. Prin anul 1450, Thomas Gascoigne, rector al Universităţii din Oxford, s-a plâns că vânzătorii de indulgenţe străbat ţara şi emit o scrisoare de iertare uneori pentru doi peni, alteori pentru un pahar cu bere, pentru o prostituată sau chiar pentru dragoste carnală.[6]

Pe vremea lui Martin Luther, datorită lucrărilor de construcţie de la catedrala Sf. Petru, papa a întreprins o campanie de strângere a banilor prin acordarea de indulgenţe. Johann Tetzel, cunoscut a fi un om cu o purtare urâtă, dar cu aptitudinea unui şarlatan de a strânge bani, a fost ales să vândă indulgenţe în Germania. Ceea ce urmează este relatarea unui martor ocular al intrării lui Tetzel într-un oraş german:

„Când vânzătorul de indulgenţe s-a apropiat de oraş, bula (documentul oficial al papei) era purtată înaintea lui pe o bucată de catifea şi de aur, şi toţi preoţii şi călugării, consiliul local, învăţătorii şi şcolarii lor, împreună cu toţi bărbaţii şi femeile au ieşit în întâmpinare cu steaguri, lumânări şi cu cântări, formând o mare procesiune; apoi, în sunetul clopotelor şi al orgilor, ei l-au însoţit la biserica principală; a fost instalată o cruce în mijlocul bisericii şi a fost expus drapelul papei; pe scurt, puteai crede că-L primeau pe Însuşi Dumnezeu. În faţa crucii a fost aşezat un cufăr mare de fier în care trebuiau să fie puşi banii, iar după aceea oamenii au fost convinşi în diverse moduri să cumpere indulgenţe".

Se spune că Tetzel ducea cu el o pictură cu diavolul care chinuia sufletele în Purgatoriu şi repeta în mod frecvent cuvintele scrise pe lada de bani: *Sobald der pfenning im kasten klingt, die seel' aus dem Fegfeuer springt,* care în traducere liberă însemna: „De îndată ce banii sună în ladă, sufletul tulburat sare din Purgatoriu". Cei bogaţi au făcut donaţii mari, în timp ce ţăranii loviţi de sărăcie au sacrificat ceea ce puteau ca să-i ajute pe cei iubiţi aflaţi Purgatoriu, sau să obţină iertare pentru propriile lor păcate.

Gravură în lemn din sec. 16 reprezentând vânzarea indulgenţelor.

În universitățile medievale, cei ce doreau să apere anumite opinii afişau public „teze" - declarații cu ideile lor - şi invitau la discuție asupra acestor puncte. Urmând acest obicei, Martin Luther şi-a țintuit faimoasele lui nouăzeci şi cinci de teze pe uşa bisericii castelului din Wittenberg, Germania. (Cel de-al douăzeci şi şaptelea punct al său era împotriva ideii că de îndată ce banii intrau în lada de bani, sufletele ar scăpa de Purgatoriu.) Dar Tetzel nu a predicat în biserica acestui castel. Predicarea indulgențelor nu era permisă în Wittenberg, însă mulți oameni s-au dus de acolo ca să-l asculte pe Tetzel în Juterbog, un oraş din apropiere.

Luther a început să se pronunțe împotriva *vânzării* de indulgențe şi, în cele din urmă, împotriva indulgențelor *ca atare.* El a fost denunțat de papa Leo X pentru că a spus: „Indulgențele sunt înşelătorii pioase... În fața dreptății lui Dumnezeu, indulgențele nu sunt de nici un folos celor care le câştigă pentru îndepărtarea pedepsei datorată păcatului lor real".

Reforma a făcut o treabă bună în dezvăluirea ideii că prin cumpărarea indulgențelor s-ar putea elibera suflete din Purgatoriu - şi astăzi nu li se mai spune oamenilor că sufletele chinuite pot fi eliberate. Cu toate acestea, chiar şi astăzi există o legătură între oferirea banilor şi rugăciunile pentru cei morți. Deoarece preoții trebuie să recunoască faptul că nu au de unde şti când trec de fapt sufletele din Purgatoriu în Cer, niciodată nu s-a căzut de acord în această problemă. Totdeauna există posibilitatea ca să se dea mai mulți bani pentru cei dragi care au murit. Să te joci cu dragostea şi cu amintirile dureroase ale celor care au suferit pierderea, să iei bani pentru liturghii şi pentru rugăciuni lungi, ne aduce în minte acei preoți evrei din vremea lui Isus cărora El le-a spus: „Voi *mâncați* casele văduvelor şi faceți *rugăciuni lungi* de ochii oamenilor" (Mt.23:14).

Liturghia solemnă poate fi foarte scumpă, în funcție de numărul de preoți care iau parte, precum şi de numărul florilor şi lumânărilor. Se cântă cu o voce puternică. O liturghie simplă este pe de altă parte mult mai puțin scumpă - sunt folosite doar şase lumânări, şi cuvintele sunt repetate cu voce scăzută. Irlandezii au o vorbă: „High money, High Mass; low money, Low Mass; no money, No Mass!", care înseamnă cam aşa: „Bani mulți, liturghie solemnă; bani puțini, liturghie simplă; nici un ban, nici o liturghie!"

Morții care n-au pe nimeni care să le plătească liturghiile sunt numiți „sufletele uitate din Purgatoriu". Totuşi, aceştia sunt amintiți în rugăciuni speciale rostite în data de 2 noiembrie, „Ziua morților". Dacă un catolic se teme că ar putea deveni unul dintre aceste suflete uitate, se poate înscrie în Societatea Purgatoriană, care s-a înființat în 1856. O contribuție bănească adusă în fiecare an societății îl va asigura că, după moartea sa, se vor rosti rugăciuni pentru sufletul său. În timpul celui de-al doilea război mondial, arhiepiscopul de Winnipeg, într-o scrisoare din 1 martie 1944, a îndemnat mamele romano-catolice să fie *garante* pentru mântuirea fiilor lor din Purgatoriu prin aceea că-i plătesc suma de 40 dolari pentru rugăciuni şi liturghii în favoarea lor.

Aş dori să subliniez aici că nimeni, fie el păgân, papistaş, protestant sau penticostal, nici un papă, preot sau predicator nu poate garanta mântuirea cuiva, viu sau mort, pe baza banilor dați pentru rugăciunile făcute în favoarea lui. Isus a spus că este greu pentru un bogat să intre în împărăția cerului (Mt.19:23,24). Dar dacă plătirea unor bani poate ajuta o persoană să scape din Purgatoriu şi să ajungă în Cer, atunci exact *opusul* ar fi adevărat. În loc ca să fie „greu" pentru un bogat să intre în Cer, bogățiile ar fi un „ajutor"!

Biblia spune: „Cei ce se încred în *bogăția* lor şi se laudă cu mulțimea bogățiilor, nici unul din ei nu-şi poate răscumpăra fratele, nici să-I dea lui Dumnezeu prețul răscumpărării" (Ps.49:6,7). Dacă banii nu pot să răscumpere pe un frate cât timp este în viață, cum poate să-l răscumpere dacă a murit? Punctul de vedere al lui Petru e limpede în această chestiune. El a

spus foarte clar că noi „NU suntem răscumpăraţi cu lucruri pieritoare ca argintul şi aurul... ci cu sângele preţios al lui Cristos, ca al unui miel fără cusur şi fără pată" (l.Pt.l:18,19).

Când fostul vrăjitor din Samaria i-a oferit bani lui Petru pentru a obţine un dar al lui Dumnezeu, Petru i-a spus: “în iad cu tine şi cu banii tăi! Cum îndrăzneşti să crezi că poţi să cumperi darul lui Dumnezeu?" (Fap.8:20). Aceste cuvinte sunt luate din traducerea lui J. B. Phillips, la care el adaugă o notă de subsol: „Exact acesta este sensul cuvintelor în greacă. Ce păcat că înţelesul lor adevărat este făcut neclar prin jargonul modern".

Ideile romano-catolice despre Purgatoriu (şi despre rugăciunile menite să-i ajute pe cei din Purgatoriu) n-au fost învăţăturile lui Cristos şi cele ale apostolilor. Ele nici n-au fost învăţate în prea mare măsură în biserica catolică până prin anul 600, când papa Grigore cel Mare a susţinut ideea unei *a treia* stări - un loc pentru purificarea sufletelor înaintea intrării lor în cer. Aceasta nu a devenit *o dogmă* oficială până la Conciliul din Florenţa în 1459.

Vechi desen german reprezentativ pentru arta şi ideile din Evul Mediu. Maria este arătată ca fiind încoronată Regină a Cerurilor. Sub ea sunt îngeri şi demoni lângă gura Purgatoriului.

În timpul secolului 12 s-a răspândit o legendă care susţinea că Sf. Patrick găsise intrarea reală în Purgatoriu. Ca să-i convingă pe cei îndoielnici, a pus să se sape o groapă foarte adâncă în Irlanda, în care s-au coborât mai mulţi călugări. După întoarcerea lor, spune povestea, ei au descris Purgatoriul şi Iadul cu o plasticitate descurajatoare. În 1153, cavalerul irlandez Owen a susţinut că şi el se coborâse prin acea groapă în lumea subterană. Au venit turişti de departe şi de aproape ca să viziteze acel loc. Mai apoi au apărut abuzuri financiare, şi în 1497 papa Alexandru VI a poruncit ca gaura să fie închisă, fiind o înşelătorie.[7] Totuşi, după trei ani, papa Benedict XIV a predicat şi a publicat la Roma o predică în favoarea Purgatoriului lui Patrick![8] Credinţa despre Purgatoriu există de multă vreme. Plato (427-347 î.Cr.) vorbea de învăţători mistici din vremea lui „care se strângeau în cete la uşile celor bogaţi şi încercau să-i convingă de faptul că le-ar sta la dispoziţie o putere pe care ar fi primit-o din cer şi care i-ar face în stare ca prin jertfe şi incantaţii să îndrepte orice nelegiuire comisă de un individ anume, sau de strămoşii lui... Tainele lor ne izbăvesc de chinurile din cealaltă lume, în timp ce neglijarea lor este pedepsită printr-o soartă groaznică".[9]

Au fost vremuri când atâţia budişti chinezi au venit să cumpere rugăciuni pentru izbăvirea celor dragi ai lor din Purgatoriu, încât au fost înfiinţate prăvălii speciale în acest scop. Există în scrierile sacre ale budismului o descriere amănunţită a suferinţelor din Purgatoriu. În religia lui Zarathustra, sufletele trec prin douăsprezece stadii înainte de a fi suficient de purificate pentru a intra în cer. Stoicii au conceput un loc de mijloc al iluminării pe care l-au numit Empyrosis, adică „un loc al focului".[10]

Această idee de a da bani pentru cei morţi este foarte veche, o concepţie despre care se relatează şi în Biblie. După cât se pare, israeliţii erau expuşi acestei credinţe, căci au fost avertizaţi să nu dea bani „pentru cei *morţi"* (Deut.26:14). După ce a prezentat dovezi amănunţite în favoarea concluziei sale, Hislop spune: „Deci, în orice sistem, cu excepţia

Bibliei, doctrina Purgatoriului după moarte şi a rugăciunilor pentru cei morți au avut un loc important"."

Este foarte posibil ca noțiunea de Purgatoriu şi anumite idei legate de închinarea adusă lui Moloh să fi izvorât dintr-o sursă comună. Se pare că diverse națiuni aveau ideea că focul, într-un mod sau altul, era necesar pentru curățirea de păcat. Israeliților li se interzicea în mod repetat să-şi lase copiii să „treacă prin focul pentru Moloh" (Lev.18:21; Ier.32: 35; 2.Re.23:10). Lui Moloh (pe care unii îl identifică cu Bel sau cu Nimrod) i s-a adus închinare „cu jertfe umane, purificări... cu mutilări, juruințe de celibat şi virginitate, şi cu consacrarea întâilor născuți".[12] Uneori el era înfățişat ca un idol oribil în care ardea un foc, astfel încât jertfa pusă în brațele lui era arsă. În ilustrație, un preot păgân a luat un copilaş de la mama lui pentru a-l oferit lui Moloh. Dacă părinții nu voiau să dea copilul, se bătea puternic din tobe pentru a se acoperi strigătele. Cuvântul pentru tobe este *tophim,* de unde vine cuvântul „Tophet"[13], loc care este menționat în versete precum Ieremia 7:31: „Ei au zidit înălțimea din Tofet... ca să-şi ardă fiii şi fiicele în foc". În timp ce se auzeau tobele, muzica şi incantațiile preoților, jertfele omeneşti erau mistuite de flăcari.

Este într-adevăr trist faptul că mulțimi de oameni au crezut că prin asemenea ritualuri crude, sau prin plătirea unor sume mari de bani ori prin faptele lor pot plăti pentru păcatele lor. Vestea Bună este că prețul a fost deja plătit - de către Isus Cristos! Mântuirea este prin har - printr-o favoare care niciodată nu poate fi meritată prin bani, fapte sau sacrificii. „Căci prin HAR ați fost mântuiți prin intermediul *credinței;* şi aceasta nu din voi înşivă: este DARUL lui Dumnezeu: nu din fapte, ca să nu se laude nimeni" (Ef .2:8,9).

Copil mic adus ca jertfă zeului păgân Moloh.

CAPITOLUL ZECE
A FOST OARE PETRU PRIMUL PAPĂ?

Egalitatea subliniată de Cristos —„Pe această Stâncă îmi voi zidi Biserica Mea". Petru şi papii sunt comparați. Lucrarea lui Petru comparată cu cea a lui Pavel. A fost vreodată Petru la Roma?

ÎN VÂRFUL bisericii romano-catolice este papa de la Roma. Acest om - conform doctrinei catolice - este capul pământesc al Bisericii şi succesorul apostolului Petru.

Potrivit acestei credințe, Cristos l-a numit pe Petru ca primul papă, care drept urmare a plecat la Roma şi a slujit în această funcție timp de douăzeci şi cinci de ani. Se emite pretenția că după Petru a existat o succesiune de papi până astăzi - o parte foarte importantă a doctrinei romano-catolice. Dar a rânduit oare Cristos un om ca să fie deasupra tuturor celorlalți în Biserica Sa? A instituit El oare slujba papală? L-a numit El pe Petru în funcția de Pontif Suprem?

Conform Scripturilor, CRISTOS „este *Capul* Bisericii" (Ef.5:23) - *nu papa!*

Iacov şi Ioan au venit odată la Isus, cerându-I ca unul dintre ei să stea la dreapta Sa şi celălalt la stânga Sa în împărăție. (În regatele răsăritene, cei doi miniştri principali ai statului,

având rangul al doilea în autoritate după cel al regelui, dețin aceste poziții.) Dacă pretenția bisericii romano-catolice este adevărată, atunci Isus ar fi explicat că i-a dat locul de la dreapta Sa lui Petru şi că nu intenționează să creeze vreo poziție la stânga Sa! Dar, dimpotrivă, iată răspunsul lui Isus: „Ştim că prinții națiunilor le stăpânesc, şi cei mari stăpânesc peste ele, *dar nu aşa să fie între voi"* (Mc.10:35-43). Cu siguranță că aceasta pledează împotriva ideii că unul dintre ei era menit să fie un papă care să conducă peste toți ceilalți în biserică în calitate de Episcop al episcopilor!

Apoi, Isus i-a învățat noțiunea de egalitate, avertizându-i pe discipoli împotriva folosirii titlurilor religioase măgulitoare, precum „părinte" (cuvântul „papă" înseamnă părinte), „Rabbi" sau "învățătorule". *„Căci* Unul singur este învățătorul vostru, Cristos", a spus El, „şi voi toți sunteți frați" (Mt.23:4-10). Dar romano-catolicii sunt învățați că lui Petru i s-a dat o poziție într-atât de superioară, încât întreaga Biserică a fost zidită pe el. Versetul folosit pentru a sprijini această pretenție este Matei 16:18: „Şi Eu îți spun, că tu eşti Petru, şi pe această Stâncă îmi voi zidi Biserica; şi porțile iadului n-o vor putea învinge".

Totuşi, dacă luăm acest verset în contextul său, putem vedea că Biserica n-a fost zidită pe Petru, ci pe CRISTOS. În versetele dinainte, Isus i-a întrebat pe discipoli cine spuneau oamenii că este El. Unii spuneau că El era Ioan Botezătorul, unii Ilie; alții credeau că era Ieremia sau unul dintre profeți. Atunci Isus i-a întrebat: „Dar voi cine ziceți că sunt Eu?" La aceasta, Petru a răspuns: „Tu eşti Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu". Atunci Isus a spus: „Tu eşti Petru *(petros,* o bucată desprinsă dintr-o stâncă; „lithos" este piatră), şi pe această Stâncă *(petra,* o masă de stâncă, marea stâncă de temelie a adevărului pe care Petru o exprimase chiar înainte) îmi voi zidi Biserica". Adevărata temelie pe care a fost zidită Biserica era Cristos însuşi, nu Petru. De fapt este Biserica lui Cristos, nu a lui Petru!

Petru însuşi a declarat că Isus Cristos era stânca de la temelie (l.Pt.2:4-8). El a vorbit despre Cristos ca despre *„piatra* lepădată de voi, zidarii... În nici un altul nu este mântuire" (Fap.4:11,12). Biserica a fost zidită pe Cristos. El este adevărata temelie, şi nu este altă temelie: *„Căci* nu se poate pune nici o altă temelie în afară de cea care este pusă, adică ISUS CRISTOS" (l.Cor.3:11).

Când Isus a vorbit despre faptul că îşi zideşte Biserica pe o stâncă, discipolii n-au înțeles prin aceasta că El îl înălța pe Petru să fie papa lor, căci după două capitole ei L-au întrebat pe Isus cine era CEL MAI MARE (Mt.18:1). Dacă Isus i-ar fi învățat că Biserica va fi zidită pe Petru, discipolii ar fi ştiut în mod automat cine era cel mai mare dintre ei!

De fapt, de abia pe timpul lui Calixtus, care era episcop al Romei între 218 şi 223, s-a întâmplat ca Matei 16:18 să fie folosit într-o încercare de a dovedi că Biserica a fost zidită pe Petru şi că episcopul Romei era succesorul lui.

Dacă îl privim pe Petru mai îndeaproape în Scripturi, este vădit că el nu era un papă!

1. Petru era căsătorit. Faptul că Petru era *căsătorit* nu se armonizează cu poziția catolică, aceasta cerând ca un papă să fie necăsătorit. Scripturile ne spun că mama soției lui Petru a fost vindecată de o febră (Mt.8:14). Bineînțeles că nu putea exista o „mamă a soției lui Petru" dacă Petru nu avea o soție! Chiar şi după mai mulți ani, Pavel a făcut o afirmație care arată că apostolii aveau soții - inclusiv Chifa (l.Cor.9:5). Chifa era numele aramaic al lui Petru (Io.l:42).

2. Petru nu le permitea oamenilor să *îngenuncheze* înaintea lui. Când Petru a intrat în casa lui, „Corneliu l-a întâmpinat şi s-a aruncat la picioarele lui, şi i s-a închinat. Dar Petru l-a ridicat, zicând: Scoală-te, eu însumi sunt om" (Fap.10:25,26). Aceste cuvinte diferă mult de ceea ce ar fi spus un papă, căci oamenii se apleacă înaintea papei.

3. Petru nu a ridicat *tradiția* la nivelul Cuvântului lui Dumnezeu. Dimpotrivă, Petru avea puțină încredere în „tradițiile venite de la părinții voştri" (l.Pt.l:18). Predica sa din ziua Cincizecimii era plină de Cuvânt, nu de tradițiile oamenilor. Când oamenii au întrebat ce să facă pentru ca să fie în ordine cu Dumnezeu, Petru nu le-a spus că au nevoie de puțină apă, pe care el s-o toarne sau s-o stropească peste ei. În schimb, le-a spus: „Pocăiți-vă, şi fiecare din voi să fie *botezat î*n Numele lui Isus Cristos pentru iertarea păcatelor voastre, şi veți primi darul Duhului Sfânt" (Fap.2:38).

4. Petru n-a fost un papă, căci n-a purtat *coroană.* Petru însuşi a explicat că atunci când se va arăta

Păstorul-şef, atunci vom „primi o cunună (în greceşte înseamnă şi coroană - n.tr!) de glorie care nu veştejeşte" (l.Pt.5:4). Deoarece Cristos încă nu S-a arătat iarăşi, coroana pe care o poartă papa nu-i este dată de Cristos. Pe scurt, Petru nu s-a comportat niciodată ca un papă, nici nu s-a îmbrăcat ca un papă, nici n-a vorbit ca un papă, nici n-a scris ca un papă, iar oamenii nu l-au întâmpinat ca pe un papă!

După toată probabilitățile, chiar în primele zile ale bisericii, Petru a avut *într-adevăr* cea mai de seamă lucrare printre apostoli. Petru a fost cel care şi-a ținut prima predică după revărsarea Duhului Sfânt la Cincizecime, şi 3.000 de oameni au fost aduşi la Domnul. Mai târziu, Petru a fost primul care a dus Evanghelia la păgâni. Ori de câte ori găsim o listă a celor doisprezece apostoli în Biblie, numele lui Petru este totdeauna menționat primul (Mt.10:2; Mc.3:16; Lc.6:14; Fap.l:13). Dar nimic din acestea - chiar printr-o forțare a imaginației - n-ar indica faptul că Petru a fost papa sau Episcopul universal al episcopilor!

Cu toate că Petru în mod vădit a avut chiar de la început poziția cea mai de frunte dintre apostoli, mai târziu se pare că *Pavel* a avut lucrarea cea mai remarcabilă. Ca scriitor al Noului Testament, Pavel a scris 100 de capitole cu 2.325 de versete, în timp ce Petru a scris doar 8 capitole cu 166 de versete.

Pavel a vorbit despre Petru, Iacov şi Ioan ca despre stâlpi în biserică (Gal.2:9). Cu toate acestea, a putut să spună: „... Cu *nimic* nu sunt mai prejos ca aceşti ‚superapostoli'" (2.Cor.12:11). Dar dacă Petru a fost Supremul Pontif, papa, atunci cu siguranță că Pavel ar fi fost oarecum mai prejos decât el! Într-o împrejurare, Pavel chiar l-a mustrat pe Petru „pentru că era *vrednic de mustrare"* (Gal.2:11). Ciudate cuvinte, dacă Petru ar fi fost privit ca un papă „infailibil"!

Pavel a fost numit „apostolul neamurilor (sau păgânilor)" (Rom.11:13), în timp ce lucrarea lui Petru a fost în principal printre evrei (Gal. 2:7-9). Chiar şi numai acest fapt ar părea suficient ca să arate că Petru n-a fost episcop al Romei, căci Roma era un oraş al națiunilor (cf. Fap.18:2). Toate acestea sunt într-adevăr foarte semnificative atunci când ne gândim că întregul cadru al romano-catolicismului se bazează pe pretenția că Petru a fost primul episcop al Romei!

Nu există nici o dovadă, vorbind din punct de vedere biblic, că Petru ar fi ajuns vreodată în apropierea Romei! Citim despre călătoriile lui la Antiohia, Samaria, Iope, Cezareea şi alte locuri, dar nu Roma! Aceasta este o omisiune ciudată, mai ales că Roma era considerat cel mai important oraş din lume! *The Catholic Encyclopedia* (articolul: „Petru") indică faptul că deja în secolul 3 a apărut legenda că Petru ar fi fost episcop al Romei timp de 25 de ani - această perioadă fiind cuprinsă (după cum credea Hieronymus) între anii 42 d. Cr. şi 67 d. Cr. Dar acest punct de vedere nu este lipsit de probleme deosebite. Prin anul 44, Petru făcea parte din conciliul de la Ierusalim (Fap.15). Prin 53, Pavel i s-a alăturat în Antiohia (Gal.2:11). Prin 58, Pavel şi-a scris scrisoarea către creştinii din Roma, în care a trimis salutări la douăzeci şi şapte de persoane, *fără să-1 menționeze vreodată pe Petru! î*nchipuiți-vă un misionar care scrie unei biserici, salutând 27 de membri cu numele, dar fără să-1 amintească pe pastor!

Fotografia alăturată reprezintă o statuie, despre care se presupune că îl reprezintă pe Petru, aflată în catedrala Sf. Petru din Roma. Am fost personal martorul unor lungi şiruri de oameni care aşteptau să treacă prin fața statuii şi să-i sărute picioarele.

Statuia lui Petru de la Vatican.

CAPITOLUL UNSPREZECE
ORIGINEA PĂGÂNĂ A SLUJBEI PAPALE

Supremii pontifi ai păgânismului, cheile mistice, Ianus, tiara, mitra în formă de peşte, închinarea adusă lui Dagon, pallium-ul, scaunul lui Petru, sărutarea unui idol, procesiunile papale, evantaiele „flabella"

NIMROD, REGELE şi întemeietorul Babilonului, n-a fost numai conducătorul lui politic, ci a fost şi conducătorul lui religios. El a fost un preot-rege. Din el a descins o spiţă de preoţi-regi - fiecare ocupând locul de conducător al religiei babiloniene oculte a tainelor. Această spiţă a continuat până în zilele lui Belşaţar despre care citim în Biblie.

Mulţi ştiu despre ospăţul pe care l-a dat Belşaţar în Babilon, când a apărut pe perete misterioasa scriere. Dar uneori se trece cu vederea că această întâlnire era mai mult decât o simplă petrecere! Ea era o întâlnire *religioasă,* o sărbătorire a tainelor babiloniene al căror conducător era Belşaţar în acea vreme. „Ei au băut vin şi au preamărit zeii de aur, şi de argint, şi de aramă, de fier, de lemn, şi de piatră" (Dan.5:4). Adăugând la blasfemia prilejuită de această ocazie, ei şi-au băut vinul din vasele sfinte ale Domnului care fuseseră luate din templul de la Ierusalim. Această încercare de a *amesteca* ceea ce era sfânt cu ceea ce era păgânism a adus judecata divină. Babilonul a fost sortit pieirii.

Profeţii au vorbit despre modul în care oraşul va fi distrus (Ier.50:39; 51:62). Astăzi există un cale ferată care duce de la Bagdad la Basra, şi trece prin apropierea vechiului loc al Babilonului. O placă indicatoare scrisă în engleză şi arabă spune: „Staţia Babilon. Trenurile se opresc aici pentru a lua pasageri". Pasagerii sunt turişti care vin să cerceteze ruinele. Dar deşi oraşul a fost distrus, au supravieţuit idei care au fost o parte din vechea religie a Babilonului!

Când Roma a cucerit lumea, păgânismul, care se răspândise din Babilon şi se dezvoltase în diverse naţiuni, s-a contopit cu sistemul religios al Romei păgâne. Aceasta a inclus ideea unui Pontif Suprem (Pontifex Maximus), o funcţie care a început să fie preluată de către Cezari în anul 63 î.Cr. Acest fapt este ilustrat aici printr-o veche monedă romană a lui Cezar Augustus (27 î. Cr. - 14 d. Cr.) cu titlul său de „Pont-Max", conducătorul tainelor sau misterelor. Monede ca aceasta erau în circulaţie pe timpul lucrării pământeşti a Domnului nostru. „Şi ei I-au adus un bănuţ. Şi El le-a zis: A cui este această imagine şi inscripţie? Ei I-au zis: A lui Cezar” (Mt.22:17-22).

Împăraţii romani (inclusiv Constantin) au continuat să deţină funcţia de Pontifex Maximus până în anul 376 când Graţian, din motive creştine, a refuzat-o. El a recunoscut că acest titlu şi această funcţie este ceva idolatru şi blasfemiator. Totuşi, în această perioadă, *episcopul Romei* crescuse în putere şi prestigiu politic. Drept urmare, în anul 378, Demasus, episcop al Romei, a fost ales Pontifex Maximus - marele preot al tainelor! Deoarece Roma era considerat cel mai important oraş din lume, unii creştini priveau la episcopul Romei ca la „Episcopul episcopilor" şi ca la conducătorul Bisericii. Si tocmai el pretindea titlul de Pontifex Maximus - o situaţie unică! În vremea aceea, şi în anii care au urmat, şuvoiul păgânismului şi al creştinismului au curs laolaltă, producând ceea ce este cunoscut sub numele de biserica romană-catolică, sub conducerea lui Pontifex Maximus, papa.

Titlul de Pontifex Maximus este întâlnit în mod repetat pe inscripţii prin tot Vaticanul - deasupra intrării în catedrala Sf. Petru, deasupra statuii lui Petru, în dom, deasupra Uşii Sfântului An care se deschide numai în timpul unui an jubiliar, etc. Medalia alăturată, bătută de papa Leo X, chiar înainte de Reformă, ilustrează unul din modurile în care titlul de „Pont. Max." a fost folosit de către papi. Dar cum ar

putea un om să fie în acelaşi timp atât conducătorul Bisericii, cât şi Pontifex Maximus, conducătorul tainelor păgâne? Într-o încercare de a ascunde această discrepanță, unii lideri ai Bisericii au căutat similarități între cele două religii. Ei ştiau că dacă puteau găsi măcar câteva puncte pe care fiecare din cele două părți să le aibă în comun, cele două se puteau contopi într-una singură, căci la acea vreme cei mai mulți nu se ocupau de amănunte. Ei doreau numere mari şi putere politică. Adevărul era pe locul doi.

O similaritate izbitoare a fost aceea că Supremul Pontif al păgânismului purta titlul caldeu de *peter* sau interpret, tălmăcitor, traducător - tălmăcitor al tainelor.[1] Aici se oferea ocazia de a „creştiniza" funcția păgână de Pontifex Maximus, funcție pe care o deține acum episcopul Romei, prin asocierea lui „Peter (Petru)" sau Marele Tălmăcitor al Romei cu Petru apostolul. Dar lucrul acesta nu se putea face fără probleme. Ca să faci aşa, era necesar să spui că Petru fusese la Roma. Astfel, au început să se răspândească legende, despre care nu se ştia şi nu se auzise mai înainte, referitoare la Petru ca primul episcop al Romei.[2] „Şi astfel", scrie Hislop, „pentru creştinii orbiți ai apostaziei, papa era reprezentantul lui Petru apostolul, în timp ce pentru păgânii inițiați el era doar reprezentantul lui Petru, tălmăcitorul binecunoscutelor lor taine sau mistere".[3]

Întrucât apostolul Petru era cunoscut sub numele de *Simon* Petru, este interesant de notat că Roma nu a avut numai un „Petru", un tălmăcitor al tainelor, ci şi un conducător religios cu numele de Simon, care s-a dus acolo în primul secol! Despre acest Simon, cunoscut celor care studiază Biblia ca Simon vrăjitorul (Fap.8:9), se spune că ar fi mers mai târziu la Roma şi ar fi întemeiat acolo o religie creştină falsificată! Pentru că lucrul acesta sună atât de ciudat, am dori să cităm chiar din *The Catholic Encyclopedia* despre acest Simon ca să clarificăm că nu este vorba de o idee preconcepută de-a noastră.

„Iustin Martirul şi alți scriitori timpurii ne informează că el s-a dus după aceea la Roma, a făcut acolo minuni prin puterea demonilor şi a primit onoruri divine atât în Roma, cât şi în propria sa țară. Deşi multe legende neobişnuite s-au strâns mai târziu în jurul numelui acestui Simon... pare totuşi probabil să existe o bază adevărată pentru relatarea făcută de Iustin şi acceptată de Eusebiu. Simon Magul, personajul istoric, a întemeiat *fără îndoială* un fel de religie ca o falsificare a creştinismului, în care a pretins că joacă rolul *analog celui al lui Cristos".*[4]

Noi ştim că biserica romană a devenit expertă în preluarea diverselor idei sau tradiții şi amestecarea lor împreună în propriul ei sistem religios. Dacă Simon şi-a strâns într-adevăr adepți în Roma, dacă a primit onoruri divine, dacă a întemeiat o religie anticreştină în care el a jucat un rol analog lui Cristos, nu este oare posibil ca astfel de idei să fi putut influența tradiții ulterioare? Poate că *acest* „Simon", care era în Roma, a fost confundat mai târziu cu Simon Petru. Papii au pretins că sunt „Cristos în funcție" pe pământ. După cât se pare, Simon vrăjitorul a pretins acelaşi lucru în Roma. Dar nu citim niciodată că Simon Petru apostolul ar fi pretins vreodată aşa ceva!

Un alt amestec la Roma a implicat „cheile". Timp de aproape o mie de ani, locuitorii Romei crezuseră în cheile mistice ale zeului păgân Ianus şi ale zeiței Cibele.[5] În mitraism, una din ramurile principale ale tainelor ajunse la Roma, zeul soare purta două chei.[6] Când împăratul a pretins că este succesorul „zeilor" şi Supremul Pontif al tainelor, cheile au ajuns să fie simboluri ale autorității sale. Mai târziu, când episcopul Romei a devenit Pontifex Maximus prin anul 378, el a devenit automat posesorul cheilor mistice. Aceasta i-a adus recunoaştere din partea păgânilor şi, din nou, s-a ivit ocazia de a-l amesteca pe Petru în întreaga poveste. Nu-i spusese Cristos lui Petru: “îți voi da cheile împărăției cerurilor" (Mt.16:19)?

Totuşi, doar în 431 a susținut papa în mod public că cheile pe care le poseda erau cheile autorității date apostolului Petru. Aceasta se întâmpla la peste cincizeci de ani după ce papa devenise Pontifex Maximus, posesorul cheilor. (Ca exemplu al modului în care cheile

sunt folosite ca simboluri ale autorităţii papale, vezi marele evantai purtat de papa in timpul procesiunilor).

Cheia dată lui Petru (şi tuturor discipolilor) reprezenta *mesajul* evangheliei prin care oamenii puteau intra în împărăţia lui Dumnezeu. Pentru că unii n-au înţeles corect lucrul acesta, nu este ceva neobişnuit ca Petru să fie înfăţişat ca portarul Cerului, hotărând pe cine să lase să intre şi pe cine nu!

Aceasta este foarte asemănător ideilor asociate zeului păgân Ianus, pentru că el era păzitorul uşilor şi al porţilor în mitologia romană. Ianus, cu o cheie în mână, este arătat în desenul alăturat. El era reprezentat cu două feţe - una tânără, cealaltă îmbătrânită (o versiune târzie a lui Nimrod întrupat în Tamuz). Este interesant să observăm că nu numai cheia era un simbol al lui Ianus, ci şi cocoşul era considerat a fi sacru pentru el.[7] Nu a existat nici o problemă în a lega cocoşul de Petru, căci oare nu cântase un cocoş în noaptea în care se lepădase el de Domnul? (Io.l8:27)

Este cert faptul că titlul de „Supremul Pontif" sau de „Pontifex Maximus" pe care îl poartă papa n-a fost introdus de creştini, căci el era titlul folosit de împăraţii romani înaintea erei creştine. Cuvântul „pontif vine de la cuvântul *pons,* „pod", şi *facio,* „a face". El înseamnă „făuritor de poduri". Împăraţii, ca preoţi-regi, au fost consideraţi în vremurile păgâne a fi făuritorii şi păzitorii podurilor din Roma. Fiecare dintre ei slujea ca mare preot şi susţinea că este podul sau puntea de legătură între viaţa aceasta şi cea de apoi.

Acea ramură a tainelor cunoscută ca mitraism s-a răspândit în Roma până ce a devenit - la un moment dat - aproape singura credinţă din imperiu.[8] Preotul-şef era numit *Pater Patrum,* adică Părintele Părinţilor.[9] Derivat direct din acest titlu, la conducerea bisericii romano-catolice se află papa - Părintele Părinţilor. „Părintele" mitraismului îşi avea pe atunci sediul în Roma, şi „părintele" catolicismului şi-l are acum pe al său acolo.

Odăjdiile scumpe şi foarte împodobite pe care le poartă papii au fost făcute după veşmintele împăraţilor romani. Istoricii n-au lăsat acest fapt să treacă neobservat, ci ei confirmă faptul că „veşmintele clerului... erau moşteniri din partea Romei păgâne".[10]

Tiara, coroana pe care o poartă papii - deşi împodobită în moduri diferite în perioade diferite - este identică în formă cu cea purtată de „zeii" sau îngerii arătaţi pe tăbliţele asiriene păgâne." Ea este asemănătoare celei care se poate vedea pe capul lui Dagon, zeul-peşte înfăţişat aici. Dagon nu era de fapt decât o formă tainică al falsului „mântuitor" babilonian. Numele de Dagon vine de la *dag* (un cuvânt tradus de obicei cu „peşte" în Biblie) şi înseamnă zeul-peşte.[12] Deşi şi-a avut originea în păgânismul Babilonului,[13] închinarea adusă lui Dagon a devenit deosebit de uzuală printre filisteni (Jud.16:21-30; l.Sam.5:4,5). Modul în care era înfăţişat Dagon în sculptura mesopotamiană se vede în desenul reprodus rnai jos (silueta a doua din stânga).[14] În cartea sa *Babylon and Nineveh* (Babilonul şi Ninive), Layard explică următorul lucru: „Capul peştelui formează o mitră deasupra capului bărbatului, în timp ce coada solzoasă ca un evantai cădea ca o manta, lăsând să se vadă picioarele şi laba picioarelor".[15]

Dagon în sculptura mesopotamiană.

Mai târziu a rămas ca o mitră numai partea de sus, cu gura peştelui de abia deschisă. Pe mai multe monede malteze, un zeu (ale cărui caracteristici sunt aceleaşi ca cele ale lui Osiris, Nimrodul egiptean), este prezentat ne mai având corpul de peşte şi rămânând doar mitra capului de peşte.[16]

Monede malteze păgâne.

O pictură renumită a lui Moretto îl înfăţişează pe Sf. Ambrozie purtând o mitră în forma unui cap de peşte. Acelaşi tip de mitră este purtat de papă, aşa cum se vede în schiţa papei Paul VI în timp ce rostea o predică despre „Pace" în istorica sa vizită făcută în Statele Unite în 1965.

H. A. Ironside spune că papa este „succesorul direct al marelui preot al tainelor babiloniene şi slujitorul zeului-peşte Dagon, pentru care poartă, asemenea predecesorilor lui idolatri, inelul pescarului. Din nou, amestecând păgânismul şi creştinismul laolaltă, asemănările au făcut ca acest amestec să fie mai puţin evident. În acest caz, deoarece Petru fusese pescar, inelul zeului-peşte având titlul de Pontifex Maximus înscris pe el a fost asociat cu acesta.

Dar apostolul Petru n-a purtat niciodată un inel ca acesta. Nimeni nu s-a aplecat şi nu i-a sărutat inelul. Probabil ca nici nu avea vreunul, căci, aşa cum a spus ologului: „Argint şi aur n-am"! (Fap.3:6)

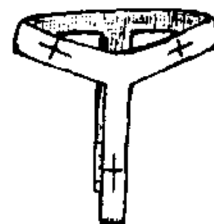

Sf. Ambrozie.

Papa Paul VI purtând mitră.

Un alt indiciu care ne ajută la soluţionarea tainei Babilonului modern se poate vedea în folosirea *pallium-ului* pe care îl poartă papa pe umeri. Dicţionarele neprescurtate îl definesc ca pe un veşmânt purtat de clerul păgân din Grecia şi din Roma, *înaintea* erei creştine.

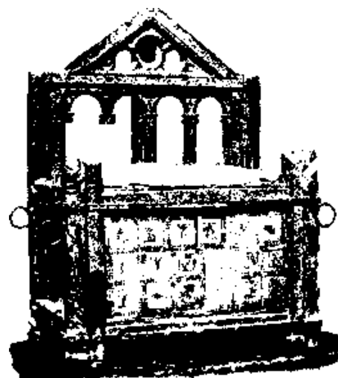

Pallium.

În vremea modernă, *pallium-ul* este făcut din lână albă luată de la doi miei care au fost binecuvântaţi în bazilica Sf. Agnes din Roma. Ca simbol al faptului că arhiepiscopul are parte şi el de plinătatea funcţiei papale, papa le trimite *pallium-ul.* Totuşi, înainte de a-l trimite, este pus toată noaptea deasupra presupusului mormânt al Sf. Petru - această practică fiind o copie a ritualului păgân practicat printre greci!

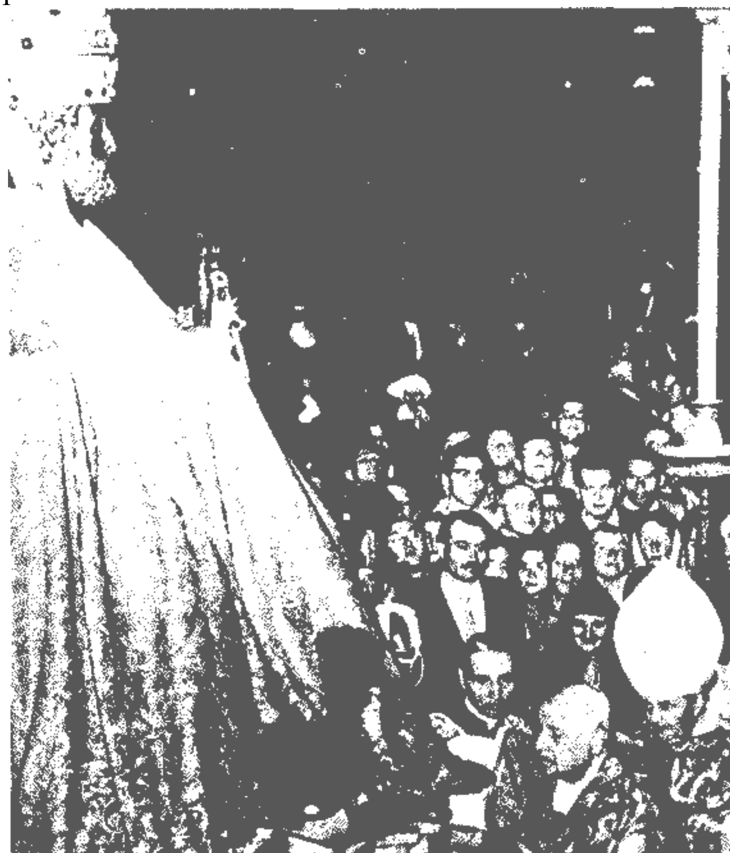
De-a lungul secolelor, biserica romano-catolică a pretins că posedă scaunul pe care a stat Petru şi a slujit el în Roma. Dar tare ciudat trebuie să fi fost acest scaun pentru Petru! Chiar şi *The Catholic Encyclopedia* explică faptul că plăcuţele din partea din faţă a scaunului înfăţişează animale fabuloase din mitologie, ca şi legendarele „munci ale lui Hercule”[17]. Într-

un alt volum al *The Catholic Encyclopedia* găsim aceste cuvinte: „Ghilgameş, pe care mitologia l-a transformat într-un Hercule babilonian... ar fi atunci persoana pe care Biblia o desemnează ca Nemrod (Nimrod)".[18] Este curios faptul că Nimrod este asemănat cu Hercule, iar sculpturile asociate cu Hercule apar pe aşa-numitul „scaun al lui Petru"! Nici unul din aceste lucruri nu ne-ar face să ne gândim că acest scaun are o origine creştină.

O comisie ştiinţifică numită de papa Paul în iulie 1968 a constatat că nici o parte din scaun nu este suficient de veche ca să dateze de pe vremea lui Petru. Metoda de datare cu carbon 14 şi alte teste au indicat faptul că scaunul nu este mai vechi de secolul 9. Este clar că ideile mai timpurii despre scaunul lui Petru au fost interesante, dar nu exacte.

Lângă marele altar din catedrala Sf. Petru se află o statuie mare de bronz a lui „Petru". Unii scriitori de odinioară au susţinut că aceasta a fost la origine o statuie a lui Jupiter! - redenumită cu numele de Petru. Aceasta a fost opinia împăratului Leo care a publicat un edict în anul 628 împotriva folosirii statuilor pentru închinare. Cu toate acestea, această statuie este privită cu cea mai profundă veneraţie, şi picioarele ei au fost de atâtea ori *sărutate,* încât degetele aproape au fost roase! În fotografia de pe pagina următoare, fostul papă Ioan XXIII este pe cale să sărute statuia care fusese îmbrăcată cu veşminte papale bogate şi cu o coroană pentru acea ocazie.

Practica sărutării unui idol sau a unei statui a fost împrumutată din păgânism. După cum am văzut, închinarea la Baal a fost legată de străvechea închinare adusă lui Nimrod în forma lui zeificată (ca zeu al soarelui). Pe vremea lui Ilie, mulţimi de oameni s-au aplecat înaintea lui Baal şi l-au sărutat. „Totuşi", a zis Dumnezeu, „Mi-am lăsat şapte mii în Israel care nu şi-au *plecat* genunchii înaintea lui Baal şi a căror gură nu l-a *sărutat"* (l.Re.19:18). Într-una din formele lui „tainice", Nimrod (întrupat în tânărul Tamuz) era reprezentat sub forma unui viţel. S-au făcut statui de viţei, li s-au adus închinare şi au fost sărutate! „Ei păcătuiesc tot mai mult, şi şi-au făcut imagini turnate din argint şi idoli după priceperea lor, toţi fiind lucrarea meseriaşilor; li se spune: Oamenii care aduc jertfe să sărute viţeii" (Os.13:l-3). Sărutarea unui idol era o parte a închinării înaintea lui Baal!

Nu numai că biserica romano-catolică a adoptat practica sărutării unui idol, ci acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu obiceiul procesiunilor religioase în care erau *purtaţi* idolii. Asemenea procesiuni constituie o parte obişnuită a practicii romano-catolice, totuşi acestea nu-şi au originea în creştinism. În secolul 15 î.Cr., o imagine a zeiţei babiloniene Iştar a fost purtată cu

mare pompă şi ceremonie din Babilon în Egipt." Procesiuni de idoli au fost practicate în Grecia, Egipt, Etiopia, Mexic şi în multe alte ţări în vremurile străvechi.

Biblia arată nebunia celor care cred că de la idoli poate veni ceva bun - idoli atât de lipsiţi de putere, încât trebuie să fie purtaţi! Isaia, referindu-se în mod direct la dumnezeii Babilonului, a avut de spus lucrul acesta: „Ei varsă aurul din pungă şi cântăresc argintul pe cântar, şi tocmesc un aurar: şi el face din ele un dumnezeu; ei *se apleacă cu faţa la pământ,* da, şi *se închină.* Ei îl duc pe *umeri,* ei îl *poartă"* (Is.46: 6,7).

Nu numai că astfel de procesiuni în care se poartă statui au continuat in biserica romano-catolică, ci şi papa este purtat în procesiune. Pe vremea lui Isaia oamenii vărsau argint şi aur pentru zeul lor. Astăzi sunt puse deasupra papei veşminte şi bijuterii. Când zeul păgân era purtat în timpul procesiunii, oamenii se aruncau la pământ şi se închinau, şi tot aşa în anumite ocazii oamenii se apleacă înaintea papei în timp ce este purtat. La fel cum zeul era „purtat pe umeri", la fel îl poartă pe umeri oamenii pe papă, dumnezeul catolicismului, în timpul procesiunii religioase!

Cu peste trei mii de ani în urmă, exact aceeaşi practică era cunoscută în Egipt, astfel de procesiuni fiind o parte a păgânismului de acolo. Ilustraţia de pe pagina următoare îl prezintă pe preotul-rege antic al Egiptului purtat de doisprezece oameni prin mijlocul mulţimilor care i se închină.[20] O comparaţie între procesiunea papală şi procesiunea păgână antică arată că una este copia celeilalte. În desenul cu preotul-rege egiptean observăm folosirea *flabellum-ului,* un evantai mare confecţionat din pene, cunoscut mai târziu ca evantaiul mistic al lui Bachus. Şi aceste evantaie sunt purtate împreună cu papa în ocazii oficiale (compară desenul cu fotografia).

The Encyclopedia Britannica spune: „Când se duce la ceremonii sărbătoreşti, (papa) este purtat pe ‚sedia', un scaun portabil de catifea roşie cu spătar înalt, fiind însoţit de două *flabelle* de pene".[21] Că aceste evantaie folosite în procesiuni îşi au originea în păgânism, este un fapt cunoscut şi admis de scriitori catolici.[22]

Cele patru inele solide de fier prinse de picioarele „scaunului lui Petru" erau prevăzute pentru folosirea prăjinilor de purtat. Dar putem fi siguri că apostolul Petru n-a fost niciodată purtat printre mulţimi de oameni care să se aplece înaintea lui! (cf. Fap.10:25,26).

Practic nu există nici o îndoială că funcţia papală a fost creată printr-un amestec de păgânism cu creştinism. Pallium-ul, mitra cu cap de peşte, veşmintele babiloniene, cheile mistice, titlul de Pontifex Maximus, au fost împrumutate din păgânism. Toate aceste lucruri, precum şi faptul că Cristos n-a instituit niciodată funcţia de papă în biserica Sa, arată limpede că papa nu este nici Vicarul lui Cristos, nici succesorul apostolului Petru.

Papa Paul VI purtat în procesiune.

CAPITOLUL DOISPREZECE
IMORALITATEA PAPALĂ

Istoria nelegiuită a slujbei papale. Vizita lui Luther la Roma. Papa de sex feminin

PE LÂNGĂ dovezile clare care au fost aduse, însuşi caracterul şi moralitatea multor papi tind să-i identifice mai degrabă ca succesori ai preoţilor păgâni decât ca reprezentanţi ai lui Cristos sau ai lui Petru. Unii papi au fost atât de corupţi şi ticăloşi în acţiunile lor, încât şi oamenilor care nu aderau la nici o religie le era ruşine de ei. Păcate cum ar fi adulterul, sodomia (homosexualitatea), simonia (cumpărarea şi vânzarea de funcţii bisericeşti), violul, crima şi beţia sunt printre păcatele care au fost comise de papi. Să legi păcate ca acestea de nişte bărbaţi care au susţinut că sunt „Sfântul Părinte", „Vicarul lui Cristos" şi „Episcopul episcopilor" poate să fie ceva şocant, dar cei familiarizaţi cu istoria papalităţii ştiu bine că nu toţi papii au fost nişte sfinţi.

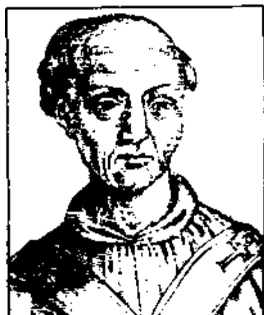

Papa Sergiu III (904-911) a dobândit funcţia papală prin crimă. Analele bisericii Romei vorbesc despre viaţa lui trăită în păcat public cu Marozia care i-a născut mai mulţi copii nelegitimi.[1] El a fost descris de Baronius ca un „monstru", iar de Gregorovius ca un „criminal terorizant". Un istoric spune: „Timp de şapte ani, acest om... a ocupat scaunul Sf. Petru, în timp ce concubina lui şi mama ei asemenea Semiramidei au ţinut curtea într-un fast şi o voluptate care aminteau de cea mai rea perioadă a imperiului antic."[2]

Această femeie - Teodora - care a fost asemănată cu Semiramida (datorită moralităţii ei stricate), împreună cu Marozia, concubina papei, „au umplut scaunul papal cu amanţii şi cu copiii lor nelegitimi şi au transformat palatul papal într-o peşteră de tâlhari".[3] Domnia papei Sergiu III a fost începutul perioadei cunoscută ca „domnia prostituatelor" (904-963).

Papa Ioan X (914-928) fusese trimis la început la Ravenna ca arhiepiscop, dar Teodora a cerut să fie readus la Roma şi să fie numit în funcţia papală. Potrivit celor spuse de episcopul Liutprand din Cremona, care a scris o istorie la aproape cincizeci de ani după aceste evenimente, „Teodora a sprijinit alegerea lui Ioan pentru a-şi ascunde mai uşor relaţiile ei ilicite cu acesta".[4] Domnia lui însă a avut un sfârşit brusc atunci când Marozia l-a sugrumat! Ea a vrut să-l înlăture din drum, astfel ca Leo VI (928-929) să poată deveni papă. Totuşi, domnia lui Leo a durat puţin, căci a fost asasinat de Marozia când a aflat că el şi-a „dat inima unei femei mai degradată decât ea"![5]

Nu după mult timp, fiul adolescent al Maroziei - sub numele de Ioan XI - a devenit papă. *The Catholic Encyclopedia* spune: „Unii, luând drept autoritate pe Liutprand şi colecţia ‚Liber Pontificalis', susţin că el a fost fiul natural al lui Sergius III (un fost papă). Prin uneltirile mamei sale, care domnea în acea vreme la Roma, el a fost înălţat în Scaunul lui Petru".[6] Dar certându-se cu câţiva duşmani ai mamei lui, a fost bătut şi băgat în închisoare, unde a murit otrăvit.

În anul 955, nepotul Maroziei, la vârsta de optsprezece ani, a devenit papă sub numele de Ioan XII. *The Catholic Encyclopedia* îl descrie ca pe „un om bădăran şi imoral, care a dus o asemenea viaţă, încât se vorbea de Lateran ca despre un bordel, iar corupţia morală în Roma a devenit subiect de dispreţ general... Pe 6 noiembrie, un sinod alcătuit din cincizeci de episcopi italieni şi germani s-a întrunit în catedrala Sf. Petru; Ioan a fost acuzat de sacrilegiu, simonie, sperjur, crimă, adulter şi incest, şi a fost convocat în scris să se apere. Refuzând

să recunoască acest sinod, Ioan i-a ameninţat cu excomunicarea pe toţi participanţii la întrunire dacă vor alege un alt papă în locul lui... Ioan XII s-a răzbunat sângeros pe conducătorii partidului de opoziţie. Diaconului-cardinal Ioan i s-a tăiat mâna dreaptă, episcopul Otgar de Speyer a fost biciuit, un înalt demnitar palatin şi-a pierdut nasul şi urechile... Ioan a murit în 14 mai 964, la opt zile după ce a fost, potrivit zvonurilor, lovit de paralizie în actul de adulter".[7]

Cunoscutul episcop catolic din Cremona, Luitprand, care a trăit în această perioadă, a scris: „Nici o doamnă cinstită nu îndrăznea să apară în public, deoarece papa Ioan nu avea respect nici faţă de fetele necăsătorite, nici faţă de femeile căsătorite ori faţă de văduve - pentru ele era sigură soarta de a fi necinstite de el, chiar şi pe mormintele sfinţilor apostoli, Petru şi Pavel". Colecţia Catolică a vieţilor papilor, „Liber Pontificalis", a spus: „Şi-a petrecut întreaga viaţă în adulter".[8]

Papa Bonifaciu VII (984-985) şi-a menţinut poziţia printr-o distribuire generoasă de bani furaţi. Episcopul de Orleans s-a referit la el (precum şi la Ioan XII şi Leo VIII) ca la nişte „monştri ai vinovăţiei, duhnind de sânge şi murdărie" şi nişte „Anticrişti care stau în templul lui Dumnezeu". *The Catholic Encyclopedia* spune că el „l-a învins pe Ioan XIV (aprilie, 984), l-a aruncat în închisoarea Sant' Angelo, unde nenorocitul a murit după patru luni...Timp de mai bine de un an Roma l-a suferit pe acest *monstru* cufundat în sângele predecesorilor lui. Dar răzbunarea a fost teribilă. După moartea sa fulgerătoare din iulie 985, datorată după toate probabilităţile violenţei, trupul lui Bonifaciu a fost expus insultelor populaţiei, târât pe străzile oraşului şi în cele din urmă, gol şi plin de răni, a fost aruncat sub statuia lui Marcus Aurelius... În dimineaţa următoare, nişte clerici miloşi i-au luat cadavrul şi i-au oficiat o înmormântare creştină".[9]

Următorul a fost papa Ioan XV (985-996) care a împărţit veniturile bisericii printre rudele sale şi şi-a câştigat reputaţia de „lacom de câştig murdar şi stricat în toate faptele lui".

Benedict VIII (1012-1024) „a cumpărat funcţia de papă prin mită dată în mod public". Următorul papă, Ioan XIX, a cumpărat şi el funcţia papală. Laic fiind, a fost necesar să fie trecut prin toate ordinele clericale într-o singură zi! După aceea, Benedict IX (1033-1045) a fost făcut papă ca tânăr de doisprezece ani (după alte relatări de douăzeci de ani) printr-un târg bănesc făcut cu familiile puternice care conduceau Roma! El „a comis crime şi adultere în plină zi, a jefuit pelerini pe mormintele martirilor, un criminal oribil, oamenii 1-au scos din Roma.[10] *The Catholic Encyclopedia* spune: „A fost o *ruşine* pentru Scaunul lui Petru".

„Simonia" - cumpărarea şi vânzarea funcţiilor bisericeşti - a devenit atât de obişnuită, şi corupţia atât de pronunţată, încât au intervenit conducătorii seculari. Regele Henry III l-a numit pe Clement II (1046-1047) în funcţia de papă, „pentru că nu se găsea nici un cleric roman care să nu fie întinat de simonie şi fornicaţie (curvie)"!"

Mai mulţi papi au comis crime, dar Inocenţiu III (1198-1216) i-a întrecut la ucis pe toţi predecesorii lui. Deşi nu el personal a fost ucigaşul, a favorizat cel mai diabolic lucru din istoria omenească - Inchiziţia. Estimări ale numărului de „eretici” pe care i-a ucis Inocenţiu (nu prea inocent) se ridică până la un milion de oameni!

Timp de peste cinci sute de ani, papii s-au folosit de Inchiziţie ca să-şi păstreze puterea faţă de cei care nu erau de acord cu învăţăturile bisericii romano-catolice.

Fiind în conflicte cu cardinali şi regi, numeroase acuzaţii au fost aduse împotriva papei Bonifaciu VIII (1294-1303). *The Catholic Encyclopedia* spune: „Nu se ştie dacă a omis săvârşirea vreunei nelegiuiri - infidelitate, erezie, simonie, imoralitate grosolană şi nefirească, idolatrie, magie, pierderea Ţării Sfinte, moartea Celestinei V, etc... Istoricii

protestanţi, în general, şi chiar unii scriitori catolici moderni... îl clasează printre papii ticăloşi, descriindu-l ca pe un om ambiţios, arogant şi de neîmblânzit, precum şi înşelător şi trădător, întregul său pontificat fiind o înşiruire de fapte rele".[12] Nu e necesar să insistăm asupra faptului că nu toate acuzaţiile care i s-au adus au fost adevărate, dar nici nu pot fi toate respinse. In timpul domniei lui, poetul Dante a vizitat Roma şi a descris Vaticanul ca pe un „canal colector al corupţiei". El a spus despre Bonifaciu (precum şi despre papii Nicolae III şi Clement V) că le sunt destinate „cele mai adânci locuri ale iadului".

Deşi au căutat să sublinieze anumite trăsături bune ale lui Bonifaciu, „istoricii catolici... admit totuşi violenţa explozivă şi *frazeologia jignitoare* a câtorva din documentele sale publice".[13] Un exemplu al acestei „frazeologii jignitoare" este afirmaţia lui: „Să te distrezi şi să ai relaţii cu femei sau cu băieţi nu este cu nimic mai mult un păcat decât să-ţi freci mâinile una de alta".[14] Cu alte ocazii, se pare că în acele momente „explozive" L-a numit pe Cristos „ipocrit" şi a mărturisit că este ateu.

Cu toate acestea - şi lucrul acesta pare să fie aproape de necrezut! - acest papă a fost cel care, în 1302, a publicat binecunoscutul „Unam Sanctum" care declara în mod oficial că biserica romano-catolică este *singura biserică adevărată,* în afara căreia nimeni nu poate să fie mântuit. Mai mult: „Noi deci afirmăm, definim şi declarăm că este *necesar pentru mântuire* să crezi că fiecare fiinţă omenească este supusă Pontifului Romei"!

Datorită faptului că au existat papi păcătoşi, a fi „supus" papei a ridicat o problemă. Mai trebuia oare să asculţi de un papă păcătos? Răspunsul catolic e acesta: „Un papă păcătos... rămâne un membru al bisericii (vizibile) şi trebuie tratat ca un conducător păcătos şi nedrept pentru care trebuie să ne rugăm, *dar de la care nu ne putem retrage ascultarea".*[15]

Din 1305 până în 1377, palatul papal s-a aflat la Avignon, în Franţa. În acest timp, Petrarca a acuzat casa papală de „viol, adulter şi tot felul de forme de fornicaţie (curvie)". În multe parohii, oamenii insistau ca preoţii să aibă concubine „ca protecţie pentru propriile lor familii"![16]

În timpul Conciliului din Constanţa (Elveţia), trei papi, şi câteodată patru, se blestemau unul pe altul în fiecare dimineaţă şi îşi numeau oponenţii anticrişti, demoni, adulteri, sodomiţi, duşmani ai lui Dumnezeu şi ai oamenilor. Unul dintre aceşti „papi", Ioan XXIII (1410-1415) - a nu se confunda cu papa din secolul 20 care şi-a luat acelaşi nume şi număr - „a fost acuzat de treizeci şi şapte de martori (majoritatea episcopi şi preoţi) de fornicaţie, adulter, incest, sodomie, simonie, hoţie şi crimă! S-a dovedit printr-un număr foarte mare de martori că a sedus şi a violat trei sute de maici. Secretara lui, Niem, a spus că avusese la Boulogne un harem, unde nu mai puţin de două sute de fete au fost victimele sexualităţii lui perverse".[17] În total, Conciliul l-a acuzat de cincizeci şi patru de fărădelegi dintre cele mai rele.[18]

Un document de la Vatican oferă această informaţie privitoare la imorala lui domnie: „Excelenţa Sa, papa Ioan, a comis perversitate cu soţia fratelui său, cu maici sfinte, relaţii amoroase cu fecioare, adultere cu cele măritate şi tot felul de fărădelegi sexuale... cu totul dedat somnului şi altor dorinţe carnale, contrazicând total viaţa şi învăţătura lui Cristos... el a fost numit în mod public Diavolul întrupat".[19]

Pentru a-şi mări bogăţia, papa Ioan a impozitat aproape orice lucru - inclusiv prostituţia, jocul de noroc şi specula. El a fost numit „cel mai depravat criminal care a stat vreodată pe tronul papal".[20]

Despre papa Pius II (1458-1464) s-a spus că ar fi fost tatăl multor copii nelegitimi. El „a vorbit pe faţă despre metodele pe care le folosea să seducă femei. El i-a încurajat pe cei tineri să facă lucrul acesta şi chiar s-a oferit să-i înveţe să folosească metode de autosatisfacere sexuală".[21] Pius a fost urmat de Paul II (1464-1471) care şi-a păstrat o casă plină de concubine. Tiara sa papală întrecea valoarea unui palat.

Apoi a urmat papa Sixtus IV (1471-1484) care şi-a finanţat războaiele prin vânzarea

de funcții bisericeşti celui care oferea prețul cel mai mare" şi „s-a folosit de papalitate pentru a se îmbogăți pe sine şi rudele sale. Pe opt nepoți ai săi i-a făcut cardinali, cu toate că unii din ei erau încă băieți. I-a rivalizat pe Cezari în petreceri luxuoase şi risipitoare. El împreună cu rudele lui au întrecut în bogăție şi fast vechile familii romane".[23]

Papa Inocențiu VIII (1484-1492) a fost tatăl a şaisprezece copii de la diferite femei. Câțiva din copiii lui şi-au sărbătorit nunțile la Vatican.[24] *The Catholic Encyclopedia* menționează doar „doi copii nelegitimi, Franceschetto şi Teodorina" avuți în anii „tinereții sale destrăbălate".[25] Asemenea multor altor papi, el a înmulțit funcțiile bisericeşti şi le-a vândut pentru mari sume de bani. El a permis să aibă loc în piața catedralei Sf. Petru lupte cu tauri.

Următorul a fost Rodergio Borgia, care şi-a luat numele de Alexandru VI (1492-1503), câştigându-şi numirea sa ca papă prin mituirea cardinalilor. Înainte de a deveni papă, în timp ce era cardinal şi arhiepiscop, a trăit în păcat cu o doamnă din Roma, Vanozza dei Catanei; şi după aceea, cu fiica ei Rosa, cu care a avut cinci copii. În ziua încoronării sale, şi-a numit fiul - un tânăr cu un caracter rău şi cu obiceiuri josnice - ca arhiepiscop de Valencia.[26] Mulți îl consideră pe Alexandru VI ca cel mai stricat papă din perioada Renaşterii. A trăit în incest public cu cele două surori ale sale şi cu propria-i fiică, Lucreția, de la care, se spune, a avut un copil.[27]

În 31 octombrie 1501, a condus o orgie sexuală la Vatican - un banchet la care au luat parte cincizeci de fete goale care au dansat şi i-au servit pe musafiri - şi a oferit premii bărbatului care era în stare să copuleze de cele mai multe ori.[28]

Conform revistei *Life,* papa Paul III (1534-1549) pe când era cardinal avusese trei fii şi o fiică. În ziua încoronării sale a celebrat botezul celor doi strănepoți ai lui. I-a numit cardinali pe doi din nepoții săi adolescenți, a sponsorizat festivaluri de cântăreți, dansatori şi comici, şi a căutat sfatul astrologilor.[29]

Papa Leo X (1513-1521) s-a născut în 11 decembrie 1475. A primit tonsura la vârsta de 7 ani, a fost făcut abate la 8 ani şi cardinal la 13! *The Catholic Encyclopedia* spune că „s-a dedat *fără reținere* unor petreceri ce s-au desfăşurat într-o abundență risipitoare. Era posedat de o dragoste de plăceri nesățioasă... Îi plăcea să dea banchete şi petreceri foarte scumpe, însoțite de chefuri şi beții".[30] Desenul de mai jos prezintă bula papei Leo X. Pe o parte a sigiliului de plumb apar apostolii Petru şi Pavel, pe cealaltă numele şi titlul papei. Cuvântul „bulă" (de la un cuvânt latinesc legat de ceva rotund) a fost mai întâi folosit pentru sigilii care autentificau documente papale, iar mai târziu au desemnat înseşi documentele. Astăzi folosim în mod obişnuit cuvântul „buletin" care provine din aceeaşi sursă.

În vremea aceea, Martin Luther, în timp ce era tânăr preot al bisericii papistaşe, a făcut o călătorie la Roma. Când a aruncat prima privire asupra oraşului celor şapte coline, a căzut la pământ şi a spus: „Sfântă Romă, te salut". Nu i-a trebuit însă prea mult timp ca să vadă că Roma era orice altceva în afară de oraş sfânt. Nelegiuirea se afla în toate păturile clerului. Preoții spuneau glume indecente şi erau extrem de lumeşti, chiar şi în timpul liturghiei. Curtea papală era servită la cină de douăsprezece fete goale.[31] „Nimeni nu-şi poate imagina ce păcate şi ticăloşii se comit la Roma", spunea el, „ele trebuie văzute şi auzite pentru a fi crezute. De aceea obişnuiesc romanii să spună: ‚Dacă există un iad, Roma este clădită pe el'".

Într-o zi în timpul vizitei lui Luther la Roma, el a observat o statuie aflată pe una din străzile ce ducea la catedrala Sf. Petru - statuia unui papă de *sex feminin.* Datorită faptului că statuia era un obiect de dezgust pentru papi, nici un papă nu trecea vreodată pe acea stradă. „Sunt uimit", spunea Luther, „cum de permit papii ca acea statuie să rămână acolo".[32] La patruzeci de ani după moartea lui Luther, statuia a fost îndepărtată de papa Sixtus V.

Deşi *The Catholic Encyclopedia* consideră istoria papesei Ioana ca un simplu basm, oferă următorul rezumat: „Potrivit lui Leo IV (847-855), englezul Ioan de Mainz care a ocupat scaunul papal timp de doi ani, şapte luni şi patru zile a fost chipurile o *femeie.* Pe când era fată, a fost dusă la Atena în haine bărbăteşti de către iubitul ei şi acolo a înregistrat un astfel de progres la învăţătură, încât nu avea egal. A venit la Roma, unde a predat ştiinţa, şi în modul acesta a atras atenţia celor învăţaţi... şi în cele din urmă a fost aleasă ca papă, dar, rămânând gravidă de la unul din servitorii ei de încredere, ea a dat naştere unui copil în timpul unei procesiuni care începea la catedrala Sf. Petru şi sfârşea la Lateran... Acolo a murit aproape imediat şi se spune că a fost îngropată în acelaşi loc".[33]

A existat oare cu adevărat o femeie papă? Înainte de Reformă, care a scos la iveală atâtea rătăciri în biserica romano-catolică, istoria a fost crezută de cronicari, episcopi şi de înşişi papii. *The Catholic Encyclopedia* spune: "În secolele 14 şi 15, această papesă era deja considerată ca personaj istoric, de a cărei existenţă *nu se îndoia nimeni.* Şi-a avut locul ei printre busturile sculptate care se aflau în catedrala din Siena. Sub Clement VII (1592-1595) şi la cererea lui, ea a fost *transformată* în papa Zaharia. Ereticul Hus, în apărarea falsei sale învăţături în faţa Conciliului din Constanţa, s-a referit la papesă, şi nu s-a găsit nici unul care să pună sub semnul întrebării realitatea existenţei ei".[34] Unii s-au întrebat cum a putut papa Clement să „transforme" o papesă cu numele Ioana într-un papă cu numele de Zaharia la secole după moartea ei!

Menţionând imoralitatea grosolană care a existat în vieţile unor papi, nu dorim să lăsăm impresia că *toţi* papii au fost la fel de răi ca cei menţionaţi. Credem însă că aceste mărturii slăbesc în mod serios puterea doctrinei „succesiunii apostolice", pretenţia că biserica romano-catolică este singura biserică adevărată, pentru că afirmă că poate trasa o linie de papi până la Petru. Este acesta oare un punct important? Dacă da, trebuie incluşi fiecare dintre aceşti papi, chiar şi cei care au fost cunoscuţi ca fiind imorali şi cruzi. Există chiar şi posibilitatea unui papă de sex feminin - fapt care ar fi în mod evident inconsecvent cu orientarea romano-catolică - ca succesiunea să fie *completă!* Dar mântuirea nu depinde de trasarea unei linii de papi până la Petru, nici de un sistem religios care pretinde că îl *reprezintă* pe Cristos. Mântuirea se află numai în *Cristos Însuşi.*

CAPITOLUL TREISPREZECE
SUNT PAPII INFAILIBILI?

Conciliul din 1870. Procesul lui Formosus. Prezentarea contradicţiilor teoriei „infailibilităţii". Compararea lui Cristos cu papii. Numărul mistic 666

PE LÂNGĂ multele contradicţii cu care sistemul romano-catolic era deja infectat, existau papi, asemeni zeului Ianus din vremurile străvechi, care au început să pretindă „infailibilitate". Cu toate că sensul de bază al infailibilităţii papale avea de a face cu lămurirea *doctrinelor,* oamenii s-au întrebat desigur cum puteau fi papii infailibili în doctrină, când unii din ei au fost exemple foarte negative de morală şi integritate. Unii din papi - printre care Virilinus, Inocenţiu III, Clement IV, Grigore XI, Adrian VI şi Paul IV - chiar respinseseră doctrina infailibilităţii papale!

Cum se pot oare explica toate acestea într-un mod acceptabil? Aceasta a fost sarcina Conciliului de la Vatican din 1870. Formularea adoptată în cele din urmă a fost aceasta: „Pontiful roman, când vorbeşte *ex cathedra* - adică atunci când îşi exercită funcţia de pastor şi învăţător al tuturor creştinilor, defineşte... o doctrină de credinţă sau morală care trebuie ţinută de întreaga Biserică - este, pe baza ajutorului divin promis lui în binecuvântatul Petru, în

posesia acestei *infailibilități...* şi prin urmare astfel de definiții ale Pontifului roman *nu pot fi reformulate"*.[1] Nu toate problemele au fost soluționate de această formulare, totuşi infailibilitatea papală a devenit o dogmă oficială a bisericii romano-catolice la Conciliul de la Vatican din 1870.

Cunoscând istoria papilor, mai mulți episcopi catolici s-au opus transformării infailibilității papale într-o dogmă cu ocazia Conciliului. Unul dintre aceştia, episcopul Iosif Strossmayer (1815-1905), este descris în *The Catholic Encyclopedia* ca fiind „unul din cei mai de seamă oponenți ai infailibilității papale".[2] El a subliniat faptul că unii papi se opuseseră altor papi. A fost menționat în mod special modul în care papa Ştefan VI (896-897) l-a adus în fața instanței pe fostul papă Formosus (891-896).

Renumita istorie a modului în care un papă a adus în fața instanței pe un alt papă este o pură istorie de groază, căci papa Formosus *murise* de opt luni! Cu toate acestea, trupul a fost adus din mormânt şi a fost pus pe un tron. Acolo, în fața unui grup de episcopi şi cardinali, era fostul papă, îmbrăcat în veşmintele bogate ale papalității, cu o coroană pe craniu şi cu sceptrul sfintei funcții în degetele înțepenite ale mâinii lui putrezite!

În timp ce se desfăşura procesul, duhoarea trupului mort a umplut sala de întrunire. Papa Ştefan a păşit în față şi a început interogatoriul. Bineînțeles că mortul n-a dat nici un răspuns la acuzațiile aduse, aşa că a fost declarat vinovat! Odată cu aceasta, hainele strălucitoare i-au fost smulse de pe trup, coroana de pe craniu, degetele folosite pentru acordarea binecuvântării pontificale i-au fost tăiate, iar trupul i-a fost aruncat în stradă, târât apoi de o căruță pe străzile Romei, şi în cele din urmă aruncat în râul Tibru.[3]

Astfel, un papă îl condamna pe altul. Apoi, la scurt timp după aceea, „cel de-al doilea succesor al lui Ştefan a pus ca trupul lui Formosus, pe care un călugăr îl scosese din Tibru, să fie îngropat iarăşi cu onoruri depline în catedrala Sf. Petru. În plus, a anulat în cadrul unui sinod hotărârile instanței judecătoreşti a lui Ştefan VI şi a declarat valabile toate ordinele acordate de Formosus. Ioan *IX a* confirmat aceste acte la două sinoade... Pe de altă parte, Sergiu III (904-911) a aprobat la un sinod din Roma hotărârile sinodului lui Ştefan împotriva lui Formosus... Sergiu şi partidul lui au pronunțat pedepse grele asupra episcopilor consacrați de Formosus, dar care, la rândul lor, conferiseră între timp hirotonisiri asupra multor altor clerici, mod de a proceda care a dat naştere unei *mari confuzii".*[4] Un asemenea dezacord între papi constituie cu siguranță un argument împotriva ideii de infailibilitate papală!

Papa Honorius I, după moartea sa, a fost denunțat ca eretic de către cel de-al şaselea Conciliu care a avut loc în anul 680. Papa Leo II a confirmat condamnarea acestuia. Dacă papii sunt infailibili, cum poate unul să-l condamne pe celălalt?

Papa Vigilius, după ce condamnase anumite cărți, şi-a retras condamnarea, după care le-a condamnat din nou, iar apoi şi-a retras din nou condamnarea, ca mai apoi să le condamne din nou! Unde este aici infailibilitatea?

Duelul a fost autorizat de papa Eugen III (1145-1153). Mai târziu, papa Iuliu II (1503-1513) şi papa Pius IV (1559-1565) l-au interzis.

La un moment dat, în secolul 11, au fost trei papi rivali, care au fost scoşi din funcție de conciliul convocat de împăratul Henry III. Mai târziu, în acelaşi secol, lui Clement III i s-a opus Victor III şi mai apoi Urban II. Cum puteau papii să fie infailibili când ei se opuneau unul altuia?

Ceea ce este cunoscut ca „marea schismă" a avut loc în 1378 şi a durat timp de cincizeci de ani. Italienii l-au ales pe Urban IV, iar cardinalii francezi 1-au ales pe Clement VII. Papii s-au afurisit unul pe celălalt an după an, până ce un conciliu i-a scos pe amândoi din funcție şi l-a ales pe un altul!

Papa Sixtus V avea pregătită o versiune a Bibliei pe care a declarat-o a fi autentică.

După doi ani, papa Clement VIII a declarat că este plină de erori şi a poruncit să se facă o alta!

Papa Grigore I a respins titlul de „Episcop Universal" ca fiind „profan, superstiţios, arogant şi inventat de primul apostat". Cu toate acestea, de-a lungul secolelor, alţi papi au revendicat acest titlu.

Papa Adrian II (867-872) a declarat valabile căsătoriile civile, însă papa Pius VII (1800-1823) le-a condamnat ca nefiind valabile.

Papa Eugen IV (1431-1447) a condamnat-o pe Ioana d'Arc să fie arsă de vie ca vrăjitoare. Mai târziu, un alt papă, Benedict IV, în 1919, a declarat-o „sfântă".

Dacă luăm în considerare sutele de ocazii şi moduri în care papii s-au contrazis unul pe altul de-a lungul secolelor, putem înţelege cât de greu le este multor oameni să accepte infailibilitatea papală. Deşi este adevărat că cele mai multe afirmaţii papale nu s-au făcut între limitele înguste ale definiţiei **„ex cathedra"** din 1870, totuşi, dacă papii au greşit în aşa multe alte moduri, cum le poate fi garantată o infailibilitate divină pentru câteva clipe când se hotărăsc să vorbească *ex cathedra?*

Papii şi-au dat ei înşişi titluri cum ar fi „Domnul Cel Mai Sfânt", „Conducătorul Bisericii în Lume", „Suveranul Pontif al Episcopilor", „Marele Preot", „Gura lui Isus Cristos", „Vicarul lui Cristos" şi altele. Papa Leo XIII a spus în 20 iunie 1894: „Noi deţinem pe pământ locul Dumnezeului Celui Atotputernic". În timpul Conciliului de la Vatican din 1870, în 9 ianuarie, s-a proclamat: „Papa îl reprezintă pe Cristos în slujbă, Cristos în jurisdicţie şi putere... ne aplecăm înaintea vocii tale, o Pius, ca înaintea vocii lui Cristos, Dumnezeul adevărului; ţinându-ne de Tine, ne ţinem de Cristos".

Fragmentul de istorie pe care l-am oferit demonstrează limpede faptul că papa NU este „Cristos în slujbă" sau în vreun alt mod. Contrastul este evident. Coroanele foarte scumpe purtate de papi au costat milioane de dolari. Isus, în timpul lucrării Sale pe pământ, nu a purtat nici o coroană cu excepţia celei de spini. Papa este slujit de servitori. Ce contrast faţă de umilul Nazarinean care a venit nu ca să I se slujească, ci El să slujească! Papii se îmbracă în haine care sunt foarte împodobite şi scumpe - create după modelul celor purtate de împăraţii romani din vremurile păgâne. O asemenea vanitate se află în contrast cu Mântuitorul nostru care a purtat haina unui ţăran. Imoralitatea multor papi - mai ales în secolele trecute - stă în contrast izbitor cu Cristos care este perfect în sfinţenie şi puritate.

Având în vedere aceste lucruri, credem că pretenţia emisă de papă, că este „Vicarul lui Cristos", nu are de fapt nici o bază. Încă din anul 1612 s-a subliniat, aşa cum a făcut-o Andreas Helwig în cartea lui *Roman Antichrist* (Anticristul Roman), că titlul de „Vicar al lui Cristos" are o valoare numerică de 666. Scris „Vicarul Fiului lui Dumnezeu" în latină, *Vicarius Filii Dei,* literele cu valoare numerică sunt acestea: I este echivalentul lui 1 (folosit de şase ori), L este echivalentul lui 50, V este echivalentul lui 5, C este echivalentul lui 100, iar D este echivalentul lui 500. Când se adună toate acestea, totalul este 666. Acest număr ne aminteşte, desigur, de Apocalipsa 13:18: „Cel care are pricepere să calculeze numărul fiarei: căci este număr de om, şi numărul lui este şase sute şaizeci şi şase".

D	500
C	100
L	50
X	10
V	5
I	1
Total	666

Trebuie totuşi să subliniem cu toată corectitudinea că numeroase nume şi titluri, în funcţie de felul în care sunt scrise sau de limba care este folosită, pot da naştere acestui număr. Exemplele oferite aici vor fi de un interes deosebit, deoarece sunt legate de Roma şi de romano-catolicism. Potrivit celor spuse de Hislop, numele originar al Romei a fost Saturnia, ceea ce înseamnă „oraşul lui Saturn". Saturn era numele secret dezvăluit doar celor iniţiaţi în tainele caldee, care - în Caldeea - era scris din patru litere: STUR. În această limbă, S era cifra 60, T era 400, U era 6 şi R era 200, un total de 666.

Cezarul Nero a fost unul dintre cei mai mari persecutori ai creştinilor şi împăratul Romei la apogeul puterii ei. Numele lui, atunci când este scris cu litere ebraice, dă cifra 666.

Literele greceşti ale cuvântului „Lateinos" (latină), limba istorică a Romei în toate actele ei oficiale, se ridică la 666. În greacă, L este 30, A este 1, T este 300, E este 5, I este 10, N este 50, O este 70 şi S este 200, un total de 666. Lucrul acesta a fost subliniat de Irineu încă din secolul 3. Acelaşi cuvânt înseamnă şi „om de origine latină" şi nu este altceva decât forma grecească a numelui Romulus, după care este numit oraşul Roma. Acest nume în ebraică, *Romiith,* totalizează şi el cifra 666.

Spre deosebire de greci şi evrei, romanii nu foloseau toate literele alfabetului lor pentru numere. Foloseau doar şase litere: D, C, L, X, V şi I. Toate celelalte numere erau formate din combinații ale acestora.* Este interesant şi poate semnificativ faptul că cele şase litere care alcătuiau sistemul de numere *roman,* dacă sunt adunate, formează un total de 666.

Îndreptându-ne atenția spre Biblie, în Vechiul Testament, citim că regele Solomon primea în fiecare an 666 de talanți de aur (l.Re.l0:14). Această bogăție a jucat un rol important în rătăcirea lui de la calea dreaptă. În Noul Testament, literele cuvântului grec *euporia,* care este tradus „bogăție", totalizează 666. Din toate cele 2.000 de substantive greceşti ale Noului Testament, există doar un singur alt cuvânt care are această valoare numerică, cuvântul *paradosis,* tradus „tradiție" (Fap.19:25; Mt.15:2). Bogăție şi tradiție - interesant - au fost cele două care au corupt biserica romano-catolică. Bogăția a produs corupție, stricăciune în practică şi cinste; tradiția a produs corupție în învățătură.

CAPITOLUL PAISPREZECE
INUMANA INCHIZIȚIE

Persecutarea protestanților. Descrierea unor instrumente de tor-tură: roata de tortură, fecioara de fier

BISERICA DECĂZUTĂ a devenit în Evul Mediu atât de vădit coruptă, încât înțelegem foarte bine de ce în multe locuri oamenii s-au ridicat în semn de protest. Au fost multe asemenea suflete nobile care au respins falsele pretenții ale papei, căutând în schimb la Domnul Isus mântuirea şi adevărul. Aceştia au fost numiți „eretici" şi au fost crunt persecutați de biserica romano-catolică.

Unul din documentele în care au fost ordonate astfel de persecuții a fost bula inumană „Ad exstirpanda" emisă de papa Inocențiu IV în 1252. Documentul afirma că ereticii trebuiau să fie „striviți ca nişte şerpi veninoşi". Acest document aproba în mod oficial folosirea torturii. Autorităților civile li s-a ordonat să-i ardă pe eretici. *The Catholic En-cyclopedia* spune:„Bula ‚Ad exstirpanda' mai sus menționată a rămas de atunci încolo un document fundamental al Inchiziției, reînnoit sau confirmat de câțiva papi, Alexandru IV (1254-1261), Clement IV (1265-1268), Nicolae IV (1288-1292), Bonifaciu VIII (1294-1303) şi alții. Autoritățile civile au fost de aceea folosite de papi, sub amenințarea *excomunicării,* să execute sentințele legale prin care ereticii care nu se căiau erau condamnați la *arderea pe rug.* Trebuie notat faptul că excomunicarea însăşi nu era un fleac, căci, dacă cel excomunicat nu scăpa de această excomunicare timp de un an, era considerat de legislația acelei perioade că este *eretic* şi îşi atrăgea asupra sa *toate pedepsele* care priveau erezia".[1]

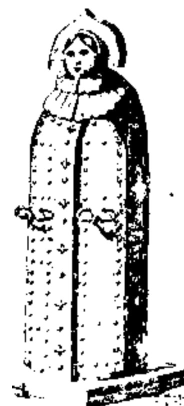

Oamenii au meditat mult în acele vremuri ca să născocească metode prin care să producă cele mai mari chinuri şi dureri. Una din metodele cele mai populare consta în folosirea roții sau scaunului de tortură, o masă lungă pe

care acuzatul era întins pe spate şi legat de mâini şi de picioare, apoi era tras din ambele părţi de frânghie şi scripete. În felul acesta se dislocau încheieturile, şi se provoca o durere foarte mare. Cleşti grei erau folosiţi pentru smulgerea unghiilor sau pentru aplicarea fierului înroşit pe părţile sensibile ale trupului. Erau folosite tăvăluguri cu lame ascuţite de cuţit şi cu ţepi, deasupra cărora ereticii erau rostogoliţi înainte şi înapoi.

Mai exista un instrument de tortură pentru strâns degetul gros de la mână, care disloca articulaţiile.

De asemenea, „obezile", folosite la zdrobirea picioarelor şi a labelor picioarelor.

„Fecioara de fier" era un instrument de mărimea şi figura unei femei, dar gol în interior. Cuţitele erau aranjate în aşa fel şi sub o aşa presiune, încât cei acuzaţi erau sfâşiaţi prin îmbrăţişarea mortală a „fecioarei de fier". Acest instrument de tortură era stropit cu „apă sfântă" şi avea înscris pe el nişte cuvinte în latină care înseamnă: „Gloria să fie doar a lui Dumnezeu".[2] Altor victime, după ce erau dezbrăcate de haine, li se legau braţele la spate cu o frânghie aspră. Apoi li se legau greutăţi de picioare. Cu ajutorul unui scripete erau suspendaţi în aer sau erau lăsaţi să cadă ori ridicaţi dintr-o smucitură, dislocând astfel încheieturile. În timp ce se făcea uz de asemenea torturi, preoţii ţineau cruci în sus şi încercau să-i facă pe eretici să se lepede de convingerile lor.

“În anul 1554, Francis Gamba, un lombard, de convingere protestantă, a fost prins şi condamnat la moarte prin sentinţa din Milano. La locul execuţiei, un călugăr i-a arătat o cruce, la care Gamba a spus: ‚Mintea mea e atât de plină de meritele şi bunătatea *reală* a lui Cristos, încât nu vreau ca o bucată de băţ fără simţuri să-mi aducă aminte de El'. Pentru aceste cuvinte, limba i-a fost găurită, şi după aceea a fost ars pe rug".[3]

Unora care au respins învăţăturile bisericii romano-catolice li s-a turnat plumb topit în urechi şi în gură. Altora li s-au scos ochii, iar alţii au fost bătuţi crunt cu biciul. Unii au fost forţaţi să sară de pe stânci în ţepi înalte care erau fixate dedesubt, unde, tremurând de durere, mureau încet. Alţii au fost sugrumaţi cu bucăţi tăiate din propriile lor trupuri, sau au fost sufocaţi cu urină şi fecale. Noaptea, victimele Inchiziţiei erau legate de pardoseală sau de perete, unde erau o pradă neajutorată pentru şobolani, alte rozătoare şi insecte parazite ce populau asemenea încăperi însângerate de tortură.

Intoleranţa religioasă care a inspirat Inchiziţia a provocat războaie implicând oraşe întregi. În 1209, oraşul Beziers a fost cucerit de oameni cărora papa le-a promis că, prin angajarea lor în cruciada împotriva ereticilor, la moarte vor scăpa de Purgatoriu şi vor intra direct în Cer. S-a relatat că în acest oraş au pierit de sabie şaizeci de mii de oameni, în timp ce sângele curgea gârlă pe străzi.

La Lavaur, în 1211, guvernatorul a fost spânzurat, iar soţia lui a fost aruncată într-o fântână şi zdrobită cu pietre. Patru sute de oameni din acest oraş au fost arşi de vii. Cruciaţii au participat dimineaţa la liturghia solemnă, apoi au pornit să asedieze şi alte oraşe din acea regiune. În acest asediu, s-a estimat că 100.000 de albigenzi (protestanţi din sudul Franţei - n.tr.) au căzut într-o singură zi. Trupurile lor au fost îngrămădite laolaltă şi arse.

În masacrul din Merindol, cinci sute de femei au fost închise într-un hambar căruia i s-a dat foc. Dacă sărea vreuna pe fereastră, era întâmpinată de vârful lăncilor. Femeile erau violate public şi fără milă. Copiii erau ucişi în faţa părinţilor lor, care nu puteau să-i apere. Unii oameni erau aruncaţi de pe stânci sau dezbrăcaţi de haine şi târâţi pe străzi.

Metode similare au fost folosite în masacrul din Orange în 1562. Armata italiană a fost trimisă de papa Pius IV, care i-a poruncit să ucidă bărbaţi, femei şi copii. Porunca a fost dusă la îndeplinire cu o cruzime teribilă, oamenii fiind expuşi unei ruşini şi torturi de nedescris.

Zece mii de hughenoţi (protestanţi francezi) au fost ucişi în masacrul sângeros din Paris în „ziua Sf. Bartolomeu", 1572. Regele francez s-a dus la liturghie ca să aducă

mulțumiri solemne că atât de mulți eretici au fost uciși. Curtea papală a primit vestea cu mare bucurie, şi papa Grigore XIII, într-o grandioasă procesiune, s-a dus la biserica Sf. Louis să aducă mulțumiri! A poruncit monetăriei papale să facă monede care să comemoreze acest eveniment. Monedele arătau un înger cu o sabie într-o mână şi cu o cruce în cealaltă, din fața căruia fugeau o ceată de hughenoți, cu groaza pe fețe. Pe monede erau scrise cuvintele *Ugonottorum Stranges,* 1572 („Măcelul hughenoților, 1572").

O ilustrație din cartea *Ridpath's History of the World* înfăţişează lucrarea Inchiziției în Olanda. Un protestant atârnă cu picioarele în butuci. Focul încălzeşte un vătrai pentru a-l însemna cu fierul roşu şi a-1 orbi.[4]

Unii din papii aclamați astăzi ca fiind „de seamă" au trăit în zilele acelea, le-a mers bine şi s-au îmbogățit. De ce n-au deschis porțile închisorilor şi n-au stins focurile ucigaşe care au întunecat cerul Europei timp de secole? Dacă vânzarea indulgențelor, sau închinarea superstițioasă înaintea unor statui, sau imoralitatea unor papi - dacă acestea pot fi explicate ca „abuzuri" sau scuzate că au fost făcute contrar legilor oficiale ale bisericii, ce se poate spune despre Inchiziție? Faptele ei nu pot fi prea uşor date la o parte cu nişte explicații, pentru că realitatea rămâne, Inchiziția a fost poruncită de decretul papal şi confirmată de papă după papă! Poate oare cineva să creadă că astfel de acțiuni îl reprezintă pe Cel care a spus să ne întoarcem şi obrazul celălalt, să ne iertăm duşmanii şi să facem bine celor care se poartă rău cu noi?

Inchiziția în Olanda

CAPITOLUL CINCISPREZECE
„STĂPÂNI PESTE MOŞTENIREA LUI DUMNEZEU"

Cardinali —originea slujbei lor —veşmintele lor roşii. Episcopii — compararea concepțiilor scripturale şi tradiționale. „Clerul" —guvernul bisericesc —lucrarea prezbiterilor în biserica locală. Titluri religioase

OAMENII CU CEL MAI ÎNALT RANG din biserica romano-catolică, după papă, sunt un grup de „cardinali". Biblia spune că Isus Cristos a pus în biserica Sa apostoli, profeți, evanghelişti, pastori şi învățători (Ef.4:11). Dar nu găsim niciodată vreo indicație că El ar fi rânduit un grup de cardinali. Dimpotrivă, cardinalii inițiali au fost un grup de preoți conducători în *antica* religie păgână a Romei - cu mult înaintea erei creştine. O broşură publicată de „cavalerii lui Columb" cu titlul: *This is the Catholic Church* (Aceasta este biserica catolică) explică: "în antichitate cardinalii au fost preoții din Roma cu rangul cel mai înalt - cuvântul este derivat din cuvântul latinesc *cardo,* ‚balama', şi astfel se referea la cei care erau membrii de bază ai clerului".[1]

Dar de ce au fost aceşti preoţi ai Romei antice asociaţi cu cuvântul „balama"? Ei erau, evident, preoţii lui Ianus, zeul păgân al uşilor şi al balamalelor! Ianus era privit ca „zeul începuturilor" - astfel că ianuarie, luna de început din calendarul nostru, vine de la numele lui. Ca zeu al uşilor, era protectorul sau îngrijitorul lor. Chiar şi astăzi, cel ce păzeşte uşile este numit în engleză *janitor,* un cuvânt ce provine de la numele lui Ianus!

Ianus era cunoscut ca „cel ce deschide şi cel ce închide".[2] Datorită faptului că i se aducea închinare în Asia Mică în această postură, putem înţelege mai bine cuvintele Domnului Isus adresate bisericii din Filadelfia: „Iată ce spune Cel sfânt, Cel adevărat, Cel care are cheia lui David, Cel care *deschide,* şi nimeni nu închide, şi Cel care *închide,* şi nimeni nu deschide... Am pus înaintea ta o uşă deschisă" (Ap.3:7,8). Zeul păgân Ianus era o falsificare; Isus era adevăratul deschizător şi închizător!

„Colegiul cardinalilor, cu papa în frunte", scrie Hislop, „este exact copia colegiului păgân de pontifi, cu Pontifex Maximus sau Suveranul Pontif al lor în frunte, despre care se ştie că a fost conceput după modelul marelui Conciliu original al pontifilor din Babilon!"[3] Când păgânismul şi creştinismul au fost amestecate unul cu altul, cardinalii, preoţii balamalei, care slujiseră în Roma păgână, şi-au găsit în cele din urmă un loc în Roma papală.

Veşmintele purtate de cardinalii din biserica catolică sunt roşii. Păsările-cardinal (Cardinalis virginianus - n.tr.), florile-cardinal (lobelia - n.tr.) şi preoţii cardinali au toţi în comun culoarea roşie. Biblia menţionează anumiţi prinţi ai Babilonului care se îmbrăcau în haine de culoare roşie: „... Oameni zugrăviţi pe zid, imagini de caldei zugrăviţi cu cinabru" - roşu-aprins -, “încinşi cu brâie în jurul mijlocului, cu turbane pe cap, toţi prinţi arătoşi, în felul babilonienilor din Caldeea" (Ez.23:14,15). Prostituata care simbolizează religia babiloniană era îmbrăcată în haine roşu-stacojii (Ap.l7:4). Din vremuri străvechi, culoarea roşie sau stacojie a fost asociată cu păcatul. Isaia spunea în vremea sa: „Deşi păcatele voastre sunt ca stacojiul, vor fi albe ca zăpada, deşi sunt rosii ca şi carminul, vor fi ca lâna" (Is.1:18). Adulterul este menţionat uneori ca păcatul stacojiu. Culoarea roşie este asociată cu prostituţia, ca în expresia „red-light district" (cartierul unde arde lumina roşie - cartier cu case de toleranţă).

Având în vedere aceste fapte, este îndreptăţită întrebarea: De ce este folosită culoarea roşie pentru veşmintele bărbaţilor cu cel mai înalt rang din biserica romano-catolică? Nu spunem că este greşit să te îmbraci în roşu, totuşi nu pare acesta un obicei curios pentru cardinali? Să presupunem oare că apostolii au purtat astfel de veşminte? Sau este mai probabil că veşmintele roşii ale cardinalilor au fost copiate după cele purtate de preoţii din Roma păgână?

Preoţii „balamalei" din vremea păgână erau cunoscuţi ca „flamens". Cuvântul provine de la *flare, î*nsemnând unul care aţâţă focul sacru.[4] Ei erau cei ce vegheau asupra flăcării sfinte, făcându-i vânt cu misticul evantai al lui Bacchus. Asemenea culorii focului asupra căruia vegheau, hainele lor aveau culoarea flăcării - roşie. Ei erau slujitorii lui Pontifex Maximus pe vremea păgânismului, iar cardinalii de astăzi sunt slujitorii papei, care revendică de asemenea titlul de Pontifex Maximus. „Flamens"-ii erau împărţiţi în trei grupuri distincte, şi tot aşa sunt şi cardinalii - cardinali-episcopi, cardinali-preoţi şi cardinali-diaconi.

Următorii în ierarhie după papă şi cardinali sunt episcopii bisericii catolice. Spre deosebire de titlurile „papă" şi „cardinal", Biblia îi menţionează pe episcopi. Totuşi, ca şi cuvântul „sfinţi", cuvântul „episcop" a fost de obicei înţeles greşit. Mulţi cred despre episcop că este un slujitor de rang superior, având autoritate peste un grup de alţi slujitori şi biserici. Această idee se reflectă în cuvântul „catedrală", care provine de la *cathedra,* însemnând „tron". O catedrală, spre deosebire de alte biserici, este clădirea bisericii în care se află tronul episcopului.

Dar dacă ne îndreptăm atenţia asupra Bibliei, *toţi* prezbiterii sunt numiţi episcopi - nu numai cei ce slujesc în anumite oraşe speciale. Pavel l-a învăţat pe Tit să „aşeze prezbiteri în

fiecare oraş" (Tit 1:5) şi apoi a continuat să vorbească despre aceşti prezbiteri ca despre nişte episcopi (versetul 7). Când Pavel a dat instrucţiuni *„prezbiterilor"* din Efes, a spus: „Luaţi seama la voi înşivă şi la turma peste care v-a făcut Duhul Sfânt supraveghetori (episcopi), să *hrăniţi*(să păstoriţi) Biserica lui Dumnezeu" (Fap.20:17,28). Cuvântul tradus „supraveghetori" este acelaşi cuvânt tradus în altă versiune prin cuvântul episcopi! Cuvântul „hrăniţi" are aici acelaşi sens cu cuvântul „păstoriţi". Se făcea aluzie la aceşti slujitori ca la prezbiteri, episcopi, supraveghetori şi păstori - toate aceste expresii referindu-se la exact aceeaşi slujbă.

Suficient de limpede, un episcop - în Scripturi - nu era un pastor dintr-un oraş mare care stătea pe un tron şi exercita autoritate peste un grup de alţi pastori. Fiecare biserică îşi avea prezbiterii ei, şi aceşti prezbiteri erau episcopi! Acest lucru a fost înţeles de Martin Luther. „Cât despre episcopii pe care îi avem acum", a remarcat el, „despre aceştia Scripturile nu ştiu nimic; ei au fost instituiţi... astfel încât unul să poată stăpâni peste mulţi".[5]

Încă înainte ca Noul Testament să fi fost încheiat, era nevoie să se dea avertizări cu privire la doctrina nicolaiţilor (Ap.2:6). Potrivit lui Scofield, cuvântul „nicolaiţi" vine de la *nikao,* „a cuceri", şi *laos,* „popor, laici", definiţie care, dacă este corectă, „se referă la cea mai timpurie formă a noţiunii de ordin preoţesc sau de ‚cler', care mai târziu a împărţit o frăţietate egală (Mt.23:8), în ‚preoţi' şi ‚laici'".[6]

Cuvântul „preot" în sensul lui adevărat se referă la fiecare credincios creştin - nu numai la conducătorii ecleziastici. Petru i-a învăţat pe prezbiteri să nu fie „stăpâni peste *mostenirea* lui Dumnezeu" (l.Pt.5:l-3). Cuvântul tradus „moştenire" este *kleeron* şi înseamnă „cler"! După cum explică *The Matthew Henry Commentary,* tuturor copiilor lui Dumnezeu li se dă titlul de „moştenire sau *cler* al lui Dumnezeu... cuvântul nu e restrâns niciodată în Noul Testament doar la slujitorii oficiali ai religiei".

Respingând o împărţire artificială între „cler" şi „laici", nu vrem să spunem că prezbiterii sau pastorii n-au voie să primească respectul şi cinstea cuvenită, „mai ales cei ce se ostenesc cu Cuvântul" (l.Tim.5:17). Dar din cauza acestei împărţiri, prea adesea oamenii dintr-o biserică sunt înclinaţi să pună toată responsabilitatea pentru lucrarea lui Dumnezeu pe seama pastorului. În realitate, Dumnezeu are o lucrare pentru toţi copiii Săi. Aceasta nu înseamnă că toţi sunt chemaţi să slujească de la amvon! - însă nici faptul de a da un pahar cu apă rece nu rămâne fără răsplată (Mt.10:42). Ar fi bine ca fiecare din noi să ne rugăm: „Doamne, ce vrei să fac?" (Fap.9:6). În Noul Testament, nu este pusă întreaga lucrare a bisericii pe umerii unui singur individ. Bisericile erau de obicei păstorite de o *pluralitate* de prezbiteri, aşa cum arată numeroase pasaje biblice. „Ei au rânduit prezbiteri (plural) în toate bisericile" (Fap.14:19-23) şi în „fiecare oraş" (Tit 1:5). Expresii cum ar fi „prezbiterii (plural) bisericii" sunt folosite în mod obişnuit (Fap.20:17; Iac.5:14).

Toţi cei ce au fost spălaţi de păcatele lor prin sângele lui Cristos sunt „preoţi pentru Dumnezeu" şi sunt o „preoţie împărătească, regală" (Ap.1:6; l.Pt.2:9). Preoţia *tuturor* credincioşilor este în mod limpede poziţia nou-testamentală. Deoarece însă oamenii s-au înălţat ca „stăpâni peste moştenirea lui Dumnezeu", enoriaşii au fost învăţaţi că au nevoie de un preot căruia să-şi spună păcatele, un preot care să-i stropească, un preot care să le dea maslul, un preot care să le oficieze liturghii, etc. Ei au fost învăţaţi să depindă de un preot om, în timp ce adevăratul Mare Preot, Domnul Isus, a dispărut din orizontul lor ascuns după un nor negru de tradiţii omeneşti.

Spre deosebire de Elihu care nu a vrut sa linguşească şi să dea vreunui om un titlu de onoare (Iov 32:21), cei ce s-au înălţat pe ei înşişi ca „stăpâni" peste oameni au început să-şi ia titluri nescripturale şi - în unele cazuri - titluri care au fost destinate numai lui Dumnezeu! Ca avertisment împotriva acestei practici, Isus a spus: „Să nu numiţi pe nimeni *tată* pe pământ: căci Unul singur este Tatăl vostru, adică Cel din cer. Şi nici să nu vă lăsaţi numiţi învăţători: căci Unul singur este învăţătorul vostru, anume Cristos. Dar cine este cel mai mare dintre voi să fie slujitorul vostru. Şi cine se va înălţa pe sine va fi umilit; şi cine se va umili pe sine

însuşi va fi înălţat" (Mt.23:9-12).

Este greu de înţeles cum poate o biserică ce pretinde că-L are pe Cristos ca întemeietor al ei să înceapă - după câteva secole - să folosească exact titlurile pe care El i-a spus să NU le folosească! Cu toate acestea, episcopul Romei a început să fie numit cu titlul de „papă", care nu e altceva decât o variaţie a cuvântului tată. Preoţii catolici sunt numiţi *părinte.* Să nu uităm că una din ramurile de frunte ale „tainelor" care au ajuns în Roma în perioada ei de început a fost mitraismul. În această religie, cei care prezidau ceremoniile sacre erau numiţi „părinţi".[7] Un articol despre mitraism din *The Catholic Encyclopedia* spune: *„Părinţii* (folosit aici ca titlu religios) conduceau închinarea. Mai-marele părinţilor, *un fel de papă,* care a trăit totdeauna la *Roma,* era numit ‚Pater Patrum'".[8]

Acum, dacă păgânii din Roma îşi numeau preoţii cu titlul de „părinte", iar Cristos ne-a spus să nu numim pe nici un om „tată, părinte", de unde a provenit obiceiul romano-catolic de a numi pe un preot cu acest titlu - de la Cristos, sau de la păgânism?

Chiar şi Biblia dă exemplul unui preot păgân care este numit părinte. Un om cu numele de Mica i-a spus unui tânăr levit: „Locuieşte cu mine, şi să-mi fii *părinte şi preot"* (Jud.17:10). Mica era un adult care avea un copil al lui; levitul era „un tânăr". Titlul de „părinte" era evident folosit într-un sens religios, ca desemnare preoţească. Mica dorea ca acesta să fie un preot-părinte în „casa dumnezeilor lui". Acesta a fost un tip de catolicism, căci deşi tânărul preot a pretins că vorbeşte Cuvântul „DOMNULUI" (Jud.18:6), închinarea era în mod limpede amestecată cu idoli şi păgânism.

Biserica romano-catolică foloseşte titlul „Monsignor", care înseamnă „Domnul Meu". Este oarecum un titlu general, explică *The Catholic Encyclopedia,* şi poate fi folosit corespunzător în adresarea către mai mulţi din înalţii conducători ai bisericii. “În loc să te adresezi patriarhilor cu ‚Vostra Beatitudine', arhiepiscopilor cu ‚îndurarea voastră', episcopilor cu ‚Domnul Meu', abaţilor cu ‚Domn îndurător', cineva poate să-i salute pe toţi în mod egal cu Monsignor fără să încalce vreo etichetă".[9] Unul din sensurile prefixului „arhi" este stăpân. Folosirea de titluri cum ar fi de arhipreot, arhiepiscop, arhidiacon este ca şi cum ai spune stăpâne-preot, etc. Superiorul ordinului dominicanilor este numit „Stăpân Generar. Nu trebuie decât să cităm din nou cuvintele lui Cristos, care sunt în contrast cu asemenea titluri: „Nici să fiţi numiţi stăpâni: Căci Unul singur este Stăpânul vostru, anume Cristos".

Chiar titlul de „reverend", biblic vorbind, este întrebuinţat numai pentru Dumnezeu. Apare doar o singură dată în Scriptură (în versiunea King James - n.tr.): „Sfânt şi reverend (venerabil, respectabil) este Numele Său" (Ps.111:9). Cuvântul *reverend* vine din latinescul *revere* şi a fost folosit prima dată pentru clerul englez în timpul secolului 15, ca titlu de respect. Variaţii ale acestui titlu sunt acestea: The Reverend (Preot) - Venerabilul (abate, etc.); The Very Reverend (Decan) - Prea-venerabilul; The Most Reverend (arhiepiscop, mitropolit) - înalt Prea-sfinţitul; şi The Right Reverend (episcop) - Preasfinţitul.

Comentând pe marginea folosirii tocmai a acestor titluri, cunoscutul predicator din Londra, C. H. Spurgeon, a spus: “în ce mă priveşte, doresc să fiu cunoscut de acum încolo doar ca un slujitor al lui Dumnezeu, şi vreau ca umblarea şi modul meu de viaţă să dovedească faptul că sunt într-adevăr slujitorul Lui. Dacă va fi ca eu, slujitorul lui Dumnezeu, să fiu stimat de fraţii mei creştini în vreo măsură, lucrul acesta nu se va întâmpla datorită faptului că înaintea numelui meu a fost pus, de către un conciliu, un atribut furat de la Dumnezeu, nici nu va fi datorită faptului că gulerul meu are nasturi la spate sau că haina mea are o croială ca cea de cleric, ci doar de dragul lucrării mele".

Când Isus a vorbit împotriva titlurilor măgulitoare, îl interesa în mod special umilinţa şi egalitatea discipolilor Lui. N-ar trebui atunci să respingem presupusa autoritate a acelor funcţii înalte, în care oamenii caută să se facă pe sine „stăpâni peste moştenirea lui Dumnezeu"? Şi în loc ca oamenii să primească glorie, n-ar trebui oare ca gloria să fie dată lui Dumnezeu?

CAPITOLUL ŞAISPREZECE
CELIBATUL PREOTILOR

Doctrina celibatului în Babilon - istoria ei - şi imoralitatea. Spovedania - originea şi scopul ei. Preoţii în veşminte negre. Tonsura —simbol al soarelui

„DUHUL SPUNE limpede că în vremurile din urmă unii se vor îndepărta de la credinţă, dând atenţie unor duhuri amăgitoare şi învăţături ale demonilor; vorbind minciuni în ipocrizie; având conştiinţa arsă cu fierul roşu; *interzicând căsătoria..."* (l.Tim.4:l-3).

În acest pasaj, Pavel a avertizat că în zilele din urmă va avea loc o abatere sau deviere de la adevărata credinţă. „Aceasta nu implică neapărat ultimele epoci ale lumii", scrie Adam Clarke în cunoscutul său comentariu, „ci orice perioadă ulterioară celei în care a trăit Biserica".[1] De fapt, această abatere de la credinţă, aşa cum ştiu cei ce cunosc istoria, a avut loc încă în primele secole.

Primii creştini au privit închinarea adusă zeilor păgâni ca închinare la *demoni* (l.Cor.10:19,21). Rezultă deci că avertismentul lui Pavel cu privire la "învăţăturile demonilor" se poate referi la învăţăturile tainelor păgâne. El a menţionat în special doctrina „interzicerii căsătoriei". În religia tainelor, această doctrină nu se referea la toţi oamenii. Era, în schimb, o doctrină a celibatului *preoţesc.* Astfel de preoţi necăsătoriţi, potrivit celor spuse de Hislop, erau membrii unor ordine preoţeşti superioare ale reginei Semiramida. „Oricât de ciudat ar putea să pară, totuşi cei din antichitate atribuie reginei inventarea celibatului clerical, şi aceasta în forma lui cea mai strictă".[2]

Nu toate naţiunile în care s-a răspândit religia tainelor au impus celibatul preoţilor, ca de exemplu în Egipt, unde preoţilor li se permitea să se căsătorească. Dar, „orice învăţat ştie că atunci când în Roma păgână s-a introdus închinarea adusă Cibelei, zeiţa babiloniană, ea a fost introdusă în forma ei iniţială, cu clerul ei celibatar".[3] În loc ca doctrina „interzicerii căsătoriei" să promoveze puritatea, excesele comise de preoţii celibatari din Roma *păgână* au fost atât de grave, încât Senatul a considerat că aceştia trebuie să fie expulzaţi din republica romană. Mai târziu, după ce a fost instituit celibatul preoţesc în Roma *papală,* au apărut probleme similare. „Când papa Paul V a căutat să desfiinţeze bordelurile autorizate din ‚Oraşul Sfânt', Senatul roman a depus o petiţie împotriva ducerii la îndeplinire a planului său, pe motivul că existenţa acestor locuri era singurul mijloc de a-i împiedica pe preoţi de la seducerea soţiilor şi fiicelor locuitorilor".[4]

Roma, în acele vremuri, era un „oraş sfânt" doar cu numele. Relatările estimează că erau vreo 6.000 de prostituate în acest oraş cu o populaţie ce nu depăşea 100.000 de locuitori.[5] Istoricii ne spun că „toţi clericii aveau amante, şi toate mănăstirile din capitală erau case cu reputaţie proastă".[6]

Cardinalul Peter D'Ailly spunea că nu îndrăzneşte să descrie imoralitatea mănăstirilor de maici şi că „luarea voalului" era pur şi simplu un alt mod de a deveni o prostituată publică. Violurile erau atât de grave în secolul 9, încât Sf. Theodore Studita a interzis prezenţa chiar şi a animalelor femele pe teritoriul mănăstirilor! În anul 1477, în mănăstirea catolică din Kercheim se ţineau dansuri şi orgii nocturne, descrise în istorie ca fiind mai grave decât cele care se puteau vedea în casele de toleranţă.[7]

Preoţii au ajuns să fie cunoscuţi ca „soţii tuturor femeilor". Albert cel Mare, arhiepiscop de Hamburg, şi-a îndemnat preoţii: *„Si non caste, tamen caute"* (Dacă nu poţi fi cast, cel puţin fii atent). Un alt episcop german a început să pretindă o taxă de la preoţii din ţinutul lui pentru fiecare persoană de sex feminin pe care o ţineau şi pentru fiecare copil născut din legătura cu ea. El a descoperit că unsprezece mii de femei erau ţinute de clericii din dioceza lui!"

The Catholic Encyclopedia spune că tendința unora de a scormoni în istorie pentru a strânge aceste scandaluri şi a le exagera detaliile „este cel puțin la fel de vădită ca tendința apologeților Bisericii de *a ignora cu totul aceste pagini incomode ale istoriei"!*[9] Aşa cum s-a întâmplat în multe alte situații, nu ne îndoim de faptul că extremele au existat de ambele părți. Ne dăm seama şi de faptul că odată cu relatările despre comportări imorale există şi posibilitatea exagerării. Dar chiar dacă avem în vedere lucrul acesta, problemele care au însoțit doctrina „interzicerii căsătoriei" sunt prea evidente ca să fie ignorate.

The Catholic Encyclopedia, deşi caută să explice şi să justifice celibatul, admite că au existat *multe* abuzuri: „Nu dorim să negăm sau să găsim circumstanțe atenuante pentru *nivelul foarte scăzut* de moralitate în care, în diferite perioade ale istoriei lumii şi în diferite țări care s-au numit creştine, *preoția catolică* a decăzut din când în când... corupția era *larg răspândită...* Cum putea fi altfel, când au fost introduşi în eparhiile *din toate părțile* bărbați brutali din fire şi mânați de *pasiuni dezlănțuite,* care au dat *cel mai prost exemplu* clerului pe care îl conduceau?... Un *mare număr* din cei ce formau clerul, nu numai preoți, ci şi episcopi, şi-au luat soții în mod public şi au dat naştere unor copii cărora le-au transmis prin moştenire privilegiile".[10]

Nu există nici o regulă în Biblie care să ceară unui pastor să fie necăsătorit. Apostolii erau căsătoriți (l.Cor.9:5), iar episcopul trebuia să fie „soțul unei singure soții" (l.Tim.3:2). Chiar şi *The Catholic Encyclopedia* spune: „Nu găsim în Noul Testament vreo indicație ca celibatul să fie obligatoriu pentru apostoli sau pentru cei ordinați de ei"." Doctrina „interzicerii căsătoriei" s-a dezvoltat doar în mod treptat în cadrul bisericii catolice.

Când a fost introdusă dogma celibatului, mulți preoți erau oameni căsătoriți. Se punea totuşi întrebarea dacă era permis unui preot a cărui soție a murit să se mai căsătorească. O regulă stabilită la Conciliul din Neo-Cezareea, în 315, „interzice *absolut* unui preot să încheie o nouă căsătorie sub amenințarea pierderii funcției". Mai târziu, „la un conciliu roman ținut de papa Siricius în anul 386, a fost aprobat un edict care *interzicea* preoților şi diaconilor să aibă relații conjugale cu soțiile lor, şi papa a făcut demersuri ca decretul să fie impus şi în Spania şi alte părți ale creştinătății".[12]

În aceste afirmații luate din *The Catholic Encyclopedia,* cititorul atent va remarca cuvintele „interzice" şi „interzicere". Cuvântul „interzicere" este acelaşi cuvânt pe care îl foloseşte Biblia atunci când avertizează cu privire la „interzicerea căsătoriei" - dar exact în sensul *opus!* Biblia numeşte interzicerea căsătoriei a fi "învățăturile *demonilor"!*

Luând toate aceste lucruri în considerare, putem vedea cum s-a împlinit prezicerea lui Pavel (l.Tim.4:l-3). A avut loc o abatere de la credința originară? Da. Au dat oamenii atenție învățăturilor păgâne, învățăturilor demonilor? Da. Li s-a interzis preoților să se căsătorească? Da. Şi din cauza acestui celibat impus, mulți dintre aceşti preoți au sfârşit prin a-şi avea „conştiința arsă cu fierul roşu" şi „au vorbit minciuni în ipocrizie" din cauza imoralității în care au căzut. Istoria a demonstrat împlinirea fiecărei părți din această profeție!

Învățătura care le interzicea preoților să se căsătorească a adus cu sine alte dificultăți de-a lungul secolelor din cauza *spovedaniei.* Se poate vedea limpede că practica mărturisirii slăbiciunilor morale şi a dorințelor unor fete şi femei înaintea unor preoți necăsătoriți putea să aibă cu uşurință ca rezultat multe abuzuri. Un fost preot, Charles Chiniquy, care a trăit pe vremea lui Abraham Lincoln şi pe care-l cunoştea personal, oferă o descriere completă a acestor abuzuri în cartea sa *The Priest, The Woman and The Confessional* (Preotul, Femeia şi Spovedania). Noi nu sugerăm ca toți preoții să fie judecați după greşelile sau păcatele unora. Nu ne îndoim de faptul că mulți preoți şi-au ținut cu mult devotament jurământul pe care l-au depus. Totuşi, „nenumăratele atacuri" (ca să folosim formularea din *The Catholic Encyclopedia)* ce s-au făcut împotriva spovedaniei n-au fost, în multe cazuri, lipsite de temei.

Este vădit faptul că doctrina spovedaniei a produs dificultăți bisericii catolice, într-un mod sau altul. După menționarea „nenumăratelor atacuri", *The Catholic Encyclopedia* spune:

„Dacă în timpul Reformei sau de atunci încoace Biserica ar fi putut ceda în fața unei doctrine sau abandona o practică de dragul păcii şi pentru a domoli o ‚vorbă aspră', spovedania ar fi fost prima care ar fi dispărut"![13]

Într-un articol atent formulat, *The Catholic Encyclopedia* explică faptul că, deşi puterea de a ierta păcatele îi aparține doar lui Dumnezeu, El îşi exercită această putere *prin preoți.* Un pasaj din Evanghelia după Ioan (20:22,23) este interpretat că ar spune că un preot poate ierta sau poate refuza să ierte păcate. Pentru ca el să facă aceasta, păcatele trebuie să-i fie mărturisite „specific şi în detaliu" (conform Conciliului din Trent), căci: „Cum se poate face o evaluare înțeleaptă şi chibzuită, dacă preotul se află în necunoştință de cauza asupra căreia trebuie să se pronunțe judecata? Şi cum poate el să obțină cunoştințele necesare dacă acestea nu vin din recunoaşterea spontană a păcătosului?" Deoarece *preoților* li s-a dat autoritatea de a ierta păcate, citim în articol că este ceva inconsecvent să credem că Isus Cristos „a intenționat să ofere alte mijloace de iertare, cum ar fi mărturisirea, doar lui Dumnezeu'". Spovedania făcută unui preot este „necesară spre mântuire pentru cei care comit păcate după botez".[14]

Există un fel de mărturisire sau spovedanie în Biblie, dar nu este mărturisirea făcută unui *preot necăsătorit!* Biblia spune: „Mărturisiți-vă *unii altora* păcatele" (Iac.5:16). Dacă acest verset ar putea fi folosit pentru a susține ideea catolică a spovedaniei, atunci ar trebui ca nu numai oamenii să se spovedească preoților, ci şi preoții să se spovedească oamenilor! Când Simon din Samaria a păcătuit, *după* ce fusese botezat, Petru nu i-a spus să-i mărturisească lui. Nu i-a spus să rostească „Ave Maria" de un anumit număr de ori pe zi. Petru i-a spus să se „roage lui Dumnezeu" pentru iertare (Fap.8:22). Când Petru a păcătuit, el I-a mărturisit lui Dumnezeu păcatul şi a fost iertat; când Iuda a păcătuit, şi-a mărturisit unui grup de preoți păcatul şi s-a sinucis! (Mt.27:3-5)

Ideea spovedaniei făcute unui preot nu a venit din Biblie, ci din Babilon! Se cerea o mărturisire secretă înainte de inițierea deplină în tainele babiloniene. Odată ce s-a făcut o asemenea spovedanie, victima era legată de mâini şi de picioare de preoți. Nu există nici o îndoială cu privire la faptul că în Babilon se făceau spovedanii, căci *numai* pe baza unor asemenea mărturisiri înregistrate au fost istoricii în stare să formuleze concluzii privitoare la conceptele babiloniene de bine şi rău.[15]

Conceptul spovedaniei n-a fost limitat numai la Babilon. Salverte a scris despre această practică printre greci: „Toți grecii de la Delfi la Termopile au fost inițiați în tainele templului din Delfi. Tăcerea lor cu privire la tot ceea ce li se poruncea să țină secret a fost asigurată de *spovedania* generală cerută aspiranților după inițiere". Anumite tipuri de spovedanie au fost cunoscute şi în religiile din Medo-Persia, Egipt şi Roma - înainte de începuturile creştinismului."

Negrul este culoarea distinctivă a îmbrăcăminții clerului purtată de preoții bisericii romano-catolice, şi unele denominațiuni protestante urmează şi ele acest obicei. Dar de ce negru? Putem oare să ni-L imaginăm pe Isus şi pe apostolii Săi purtând haine negre? Culoarea neagră a fost asociată de secole cu ideea morții. Carele funebre, în mod tradițional, au fost negre. Culoarea neagră este purtată de cei îndoliați la înmormântări, etc. Dacă ar sugera cineva că ar trebui să se poarte negrul în cinstea morții lui Cristos, nu vom face altceva decât să remarcăm faptul că Isus Cristos *nu mai este mort!*

Pe de altă parte, Biblia menționează anumiți preoți ai lui Baal îmbrăcați în negru! Mesajul lui Dumnezeu prin Țefania a fost acesta: „Voi stârpi din locul acesta rămăşița lui Baal şi numele chemarimilor împreună cu preoții" (Țef.l:4). *„Chemarim-ii"* erau preoți ce purtau veş-minte negre.[17] Acelaşi titlu este tradus „preoți idolatri" într-un alt pasaj despre închinarea adusă lui Baal (2.Re.23:5). Adam Clarke spune: „Probabil că ei erau un ordin întemeiat de regii idolatri ai lui Iuda şi au fost numiți *chemarim,* de la *camar,* ce înseamnă a fi ‚făcut închis la culoare sau negru', pentru că slujba lor neîncetată era de a veghea focurile sfinte, şi probabil

că purtau haine *negre;* din acest motiv evreii îi numesc în batjocură pe preoții creştini *chemarim,* datorită îmbrăcăminții şi odăjdiilor negre. Este greu de înțeles şi de explicat de ce ar trebui ca prin veşmintele lor, preoții să-i imite pe acei preoți ai lui Baal"![18]

O altă practică a bisericii catolice care a fost cunoscută în antichitate şi printre popoarele necreştine este tonsura. *The Catholic Encyclopedia* spune că tonsura este „un rit sacru instituit de biserică prin care... un creştin este primit în ordinul clerical prin acceptarea tunderii părului... Din punct de vedere istoric, tonsura *nu era în uz în Biserica primară...* Chiar mai târziu, Sf. Jerome (Hieronymus) (340-420) a dezaprobat ideea tunderii părului clericilor"!" Totuşi, prin secolul 6, tonsura era destul de cunoscută. Conciliul din Toledo a făcut din ea o regulă strictă prin care toți clericii trebuie să primească tonsura, dar astăzi obiceiul acesta nu mai este practicat în multe țări.

Tonsură romană.

Este ştiut şi recunoscut faptul că acest obicei nu era "în uz în Biserica primară". Dar el era cunoscut printre națiunile păgâne! Buda şi-a ras capul în ascultare de o presupusă poruncă divină. Preoții lui Osiris în Egipt puteau fi recunoscuți prin faptul că-şi rădeau părul de pe cap. Preoții lui Bacchus primeau tonsura. În catolicism, forma de tonsură folosită în Britania se numea celtică, fiind rasă doar o porțiune a părului, deasupra frunții. Unii şi-au bătut joc de ea zicând că este tonsura lui Simon Magul.[20]

În forma răsăriteană, tot capul era ras. În forma romană însă, numită tonsura Sf. Petru, era folosită tonsura *rotundă,* lăsând păr doar pe margini, partea de sus a capului fiind rasă.

Dar de ce a insistat Roma pe tonsura rotundă? Nu putem da un răspuns exact, dar ştim că aceasta era „o practică veche a preoților lui Mitra, care imitau prin tonsura lor discul solar. Deoarece zeul-soare a fost mult regretatul zeu şi îşi avea părul tăiat într-o formă circulară, iar preoții care îl jeluiau aveau părul tăiat în acelaşi mod. tot aşa în diferite țări cei ce plângeau pe cei morți şi îşi tăiau părul în cinstea lor, şi-l tăiau într-o formă circulară"![21]

Că acesta era un obicei foarte vechi - cunoscut şi pe vremea lui Moise - se poate vedea chiar din Biblie. Acest obicei era *interzis* preoților! „Să nu se radă pe cap (să nu se tundă la zero pe cap)" (Lev.21:5). Că această „radere" era o tonsură *rotunjită* pare să fie o implicație a pasajului din Levitic 19:27: „Să nu vă *rotunjiți* colțurile capului vostru".

Tonsura, admit toți, n-a fost o practică a lui Cristos, a apostolilor sau a Bisericii primare. Pe de altă parte, ea a fost un rit printre religiile necreştine din antichitate. Cititorul poate să judece singur sursa acestui obicei din biserica romano-catolică.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE
LITURGHIA

Transsubstanţierea - înţeles, origine şi istorie. Lucrarea „sfârşită" de la Golgota în contrast cu liturghia. Monstranţa, „ostia" rotundă, o descriere a simbolurilor soarelui şi folosirea lor

AU OARE PREOŢII putere să schimbe elementele pâinii şi vinului în carnea şi sângele lui Cristos în timpul ritualului liturghiei? Este această credinţă întemeiată pe Scripturi?

Poziţia romano-catolică este rezumată în aceste cuvinte: “în celebrarea Sfintei Liturghii, pâinea şi vinul sunt schimbate în trupul şi sângele lui Cristos. Lucrul acesta este numit *transsubstanţiere,* pentru că în Sacramentul Euharistiei, substanţa pâinii şi cea a vinului nu dăinuie, ci *întreaga substanţă* a pâinii este schimbată în *trupul* lui Cristos, şi *întreaga substanţă* a vinului este schimbată în sângele Lui, rămânând doar aparenţa exterioară a pâinii şi a vinului".[1]

Suportul pentru această concepţie este căutat în cuvintele lui Isus când a spus despre pâinea pe care o binecuvântase: „Luaţi mâncaţi; acesta este trupul Meu" (Mt.26:26-28). Dar dacă se impune un sens *literal* asupra acestor cuvinte, atunci se crează numeroase probleme de interpretare şi se tinde să se treacă cu vederea faptul că Biblia foloseşte în mod obişnuit expresii figurative.

Când o parte din oamenii lui David şi-au riscat viaţa pentru a-i aduce apă din Betleem, el a refuzat-o, spunând: „Nu este acesta oare *sângele* oamenilor care s-au dus cu riscul vieţii lor?" (2.Sam.23:17). Biblia vorbeşte despre Isus ca fiind „uşă", „viţă" şi „stâncă" (Io.10:9; 15:5; l.Cor.10:4). Toţi recunosc că aceste afirmaţii sunt figurative. Noi credem că acelaşi lucru este adevărat şi cu privire la afirmaţia lui Cristos: „Acesta este trupul Meu... acesta este sângele Meu". Pâinea şi vinul sunt *simboluri* ale trupului şi sângelui Său. Aceasta nu scade din realitatea prezenţei Sale în mijlocul unei adunări de credincioşi, căci a promis: „Unde sunt doi sau trei adunaţi în Numele Meu, sunt şi Eu în mijlocul lor" (Mt.18:20). A respinge ideea că El devine literal prezent în bucăţile de pâine şi în interiorul paharului de vin nu înseamnă a respinge faptul că El este prezent î*n mod spiritual* printre credincioşi!

După ce Isus a „binecuvântat" elementele, ele n-au fost schimbate în carnea şi sângele Lui propriu, pentru că El (în mod literal) era încă acolo. El nu dispăruse pentru a apărea în forma pâinii şi a vinului. *După* ce binecuvântase paharul, El l-a numit tot „rodul viţei", nu sânge propriu-zis (Mt.26:29). Deoarece Isus a băut şi din pahar, oare Şi-a băut El propriul sânge? Chiar dacă vinul ar fi devenit sânge real, băutul lui ar fi fost interzis de Biblie (Deut.12:16; Fap.15:20)

Nu există nici o dovadă că are loc vreo schimbare a elementelor prin ritualul romano-catolic. Ele au acelaşi gust, culoare, miros, greutate şi dimensiuni. Pâinea arată tot ca pâine, are gust de pâine, are miros de pâine şi la pipăit este ca pâinea. Dar în mintea romano-catolică, ea este carnea lui Dumnezeu. Vinul arată tot ca vin, are gust de vin, are miros de vin şi dacă cineva bea suficient de mult, se va îmbăta ca şi de vin! Dar despre el se crede că este sângele lui Dumnezeu.

Când preotul binecuvântează pâinea şi vinul, el rosteşte cuvintele latineşti: *Hoc est corpus meus.* Dat fiind faptul că nu are loc nici o schimbare, putem înţelege cum s-a născut expresia „hocus-pocus".[2]

Poemul de mai jos nu este inclus în carte dintr-o lipsă de politeţe sau pentru a ridiculiza ceea ce mulţi oameni sinceri consideră că e o ceremonie foarte sacră. În ciuda formei lui neprelucrate, poemul lămureşte esenţialul.

O MINUNE ROMANĂ (traducere în proză)

O tânără femeie drăguță, o protestantă, era măritată cu un catolic. Din copilărie fusese crescută să iubească adevărurile biblice.
Soțul ei era foarte necăjit că nu reuşea s-o convingă Să intre în Biserica-mamă de la Roma şi să se lepede de eretici.
Aşa ca zi de zi o linguşea, dar ea tot nu vedea ca vreun bine
Să vină vreodată din închinarea la idoli făcuți din lemn.
Liturghie, ostie, minuni, nu erau făcute decât să înşele;
Şi transsubstanțierea, niciodată nu îndrăznea a crede.
El s-a dus să-şi vadă preotul şi i-a spus trista lui poveste. „Soția mea este o necredincioasă, domnule; poate că reuşeşti;
Pentru toate minunile romane soția mea are scârbă, Să faci cu adevărat o minune ar putea duce la convertirea ei".
Preotul s-a dus cu omul nostru - credea că va câştiga ceva.
A spus: „O voi converti, domnule şi-i voi deschide ochii". Aşa că atunci când a intrat in casă, soțul cu voce tare a strigat: „Preotul a venit să ia masa cu noi! „E binevenit", a răspuns ea.
Şi când în cele din urmă masa a fost terminată, preotul a început îndată
S-o învețe pe gazda lui totul despre starea de păcat a omului;
Marea dragoste a Mântuitorului nostru, pe care creştinii n-o pot nega,
Să Se dea pe Sine ca Jertfă şi să moară pentru păcatele noastre.
„Mă voi întoarce mâine, copilă, pregăteşte nişte pâine şi vin;
Minunea sacramentală va opri declinul sufletului tău". „Voi coace pâinea", a spus doamna.
„Poți s-o coci", a răspuns el, „Şi când vei vedea această minune, vei fi convinsă, îți spun eu".
Preotul a venit după cum spusese, pâinea şi vinul a binecuvântat.
Doamna a întrebat: „Domnule, s-a schimbat?" Preotul a răspuns: „Da.
S-a schimbat din pâine şi vin obişnuit în carne şi sânge adevărat;
Uite, copilă, această putere a mea le-a schimbat în Dumnezeu
Aşa că binecuvântând pâinea şi vinul, s-au pregătit să mănânce.
Doamna a spus preotului: „Vă previn să fiți atent,
Căci un gram de arsenic a fost amestecat cu aluatul,
Dar întrucât i-ați schimbat natura, nu contează cu adevărat".
Preotul a amuțit într-adevăr - arăta palid ca moartea.
Pâinea şi vinul i-au căzut din mâini, şi a suspinat adânc.
„Adu-mi calul!" a strigat preotul, „aceasta este o casă blestemată!"
Doamna a răspuns: „Chiar dumneavoastră împărțiți blestemul Romei".
Soțul a stat şi el surprins şi aici un cuvânt n-a scos.
După o vreme a spus: „Draga mea, preotul a fugit;
Să înghit o aşa mascaradă, nu sunt desigur destul de capabil;
Mă voi duce cu tine şi voi renunța la această scorneală romano-catolică".

Conciliul din Trent a proclamat că această credință în transsubstanțiere este *esențială pentru mântuire* şi a pronunțat anatema peste toți cei care ar nega lucrul acesta. Conciliul i-a însărcinat pe preoți să explice că elementele liturghiei nu conțineau numai carne, oase şi nervi ca *parte* a lui Cristos, „ci şi un CRISTOS ÎNTREG".[3] *The Catholic Encyclopedia* spune: „Dogma totalității Prezenței Reale înseamnă că în fiecare element în parte este într-adevăr prezent ÎNTREGUL CRISTOS, carne şi sânge, trup şi suflet, Divinitate şi Umanitate".[4]

Bucata de pâine devenind „Cristos", se crede că prin oferirea ei, preotul îl *jertfeşte* pe

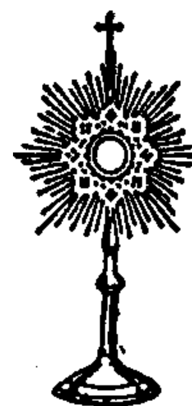
Cristos. Conciliul din Trent a pronunţat un blestem peste oricine credea altfel: „Dacă cineva spune că în liturghie nu este adusă lui Dumnezeu o jertfă adevărată şi corespunzătoare... să fie anatema".[5] În concepţia catolică, această „jertfă" este o reînnoire a jertfei de pe cruce: „Cristos... a poruncit ca jertfa Sa de sânge de pe cruce să fie *reînnoită zilnic* printr-o jertfă fără sânge a Trupului şi Sângelui în liturghie cu elementele simple de pâine şi vin".[6] Pentru că elementele sunt schimbate în Cristos, El „este prezent în bisericile noastre nu numai într-un mod spiritual, ci şi în mod real, cu adevărat şi substanţial ca victimă a unei jertfe".[7] Deşi ritualul a fost îndeplinit de milioane de ori, se încearcă a se explica faptul că este *aceeaşi* jertfă ca cea de la Golgota, pentru că victima în fiecare caz este Isus Cristos.[8]

Ideea de Cristos - „carne şi sânge, trup şi suflet, Divinitate şi Umanitate" - adus ca jertfă în mod repetat ca o „reînnoire" a jertfei de pe cruce stă în contrast izbitor cu ceea ce a spus Isus pe cruce: „S-a *sfârşit*" (Io.19:30). Jertfele din Vechiul Testament trebuiau să fie aduse continuu, pentru că nici una dintre ele nu era o jertfă perfectă. Dar acum, „noi suntem sfinţiţi prin jertfirea trupului lui Isus Cristos ODATĂ pentru totdeauna. Căci fiecare preot stă zilnic să slujească şi să aducă aceleaşi jertfe, care niciodată nu pot înlătura păcatele; dar Acesta (Cristos), după ce a adus *pentru totdeauna* O SINGURĂ jertfă pentru păcate, a şezut la dreapta lui Dumnezeu... căci printr-o SINGURĂ jertfă El a desăvârşit *pentru totdeauna* pe cei care sunt sfinţiţi" (Evr.10:10-14).

Doctrina catolică spune că jertfa lui Cristos de pe cruce ar trebui „reînnoită zilnic", dar Noul Testament pune ideea de „jertfe zilnice" în contrast cu SINGURA jertfă a lui Cristos. El nu trebuia să fie adus ca jertfă deseori, căci „aşa cum li s-a rânduit oamenilor să moară o singură dată... aşa a fost Cristos adus ca jertfă O SINGURĂ DATĂ ca să poarte păcatele multora" (Evr.9:25-28). Având în vedere aceasta, cei ce cred că jertfa de pe cruce ar trebui să fie continuu reînnoită în liturghie, într-un anumit sens “îl crucifică *din nou* pentru ei pe Fiul lui Dumnezeu, şi-L dau să fie batjocorit" (Evr.6:6).

După ce pâinea a fost schimbată în „Cristos" de către preot, este pusă pe o monstranţă (un fel de vas de cristal, cel mai adesea de formă cilindrică, in care se pune, în biserica catolică, sfânta împărtăşanie - n. tr.) având în centru un soare cu raze. Înaintea monstranţei, catolicii se proştern şi se închină micii bucăţi de ostie ca lui Dumnezeu! Această practică, după părerea noastră, este similară practicilor triburilor păgâne care se închină înaintea fetişelor.

Este oare scriptural lucrul acesta? Notaţi ce spune *Tbe Catholic Encyclopedia:* “în ciuda *absenţei* vreunei dovezi biblice, Biserica găseşte îndreptăţirea şi corectitudinea unei *închinări* plăcute lui Dumnezeu înaintea Binecuvântatului Sacrament în cea mai veche şi mai constantă tradiţie..."[9] Acest raţionament ne aduce aminte de cuvintele lui Isus: „... Desfiinţând Cuvântul lui Dumnezeu prin tradiţia voastră" (Mc.7:13).

Monstranţă.

Ideea transsubstanţierii n-a fost fără problemele ei. Tertulian ne spune că preoţii aveau mare grijă ca nici o firimitură să nu cadă - ca să nu fie rănit trupul lui Cristos! Se credea că şi o firimitură îl conţine pe întregul Cristos. În Evul Mediu au avut loc discuţii serioase privitor la ce s-ar întâmpla dacă o persoană ar vomita după primirea împărtăşaniei sau dacă un câine ori un şoarece ar mânca cumva trupul lui Dumnezeu! La Conciliul din Constanţa (Elveţia), s-a discutat dacă trebuia ca unui bărbat care a lăsat să-i cadă câteva picături pe barbă să i se ardă barba, sau dacă trebuia ca barba *împreună cu* bărbatul respectiv să fie nimiciţi prin ardere. Toţi admit că ideea transsubstanţierii a fost însoţită de numeroase învăţături stranii.

În Biserica nou-testamentală este evident că creştinii au luat din *ambele elemente,* din pâine şi din rodul viţei ca semne ale morţii lui Cristos (l.Cor.11:28). *The Catholic Encychpedia* admite lucrul acesta: „Se poate afirma ca un fapt general, că până în secolul 12, atât în Vest, cât şi în Est, împărtăşania publică din biserici era celebrată în mod normal în aşa

fel, încât erau primite *ambele* elemente, lucru asupra căruia nu mai există nici o îndoială".[10] Dar, după toate aceste secole, biserica romano-catolică a început să nu mai dea oamenilor paharul, ci doar pâinea. Preotul bea vinul. Unul din argumente a fost acela că cineva ar putea să verse sângele lui Cristos. Dar oare nu era posibil ca primii discipoli să fi putut vărsa paharul? Cristos nu l-a ferit de ei.

Servirea doar a *jumătate* din ceea ce a instituise Isus cerea anumite „explicații". S-a explicat în felul următor: "Împărtăşania cu un element", cum era numită, „este la fel de valabilă ca şi atunci când s-ar lua ambele elemente. Oamenii nu ar fi lipsiți de vreun ‚har necesar pentru mântuire' şi „Isus Cristos este cu adevărat prezent şi este primit în întregime, trup şi sânge, suflet şi Divinitate, *numai* într-unul din cele două elemente... Sfânta mamă Biserica... a aprobat obiceiul împărtăşaniei cu un singur element... Ca urmare, nu numai că împărtăşania cu ambele elemente nu este obligatorie pentru cei credincioşi, ci, prin legea bisericească, potirul este *strict interzis* pentru oricine în afară de preotul care oficiază"![11] După multe secole, această lege a fost acum atenuată. Unor catolici li se permite să ia din amândouă, din pâine şi din vin, dar obiceiurile variază din loc în loc.

A început oare ideea transsubstanțierii odată cu Cristos? Istoricul Durant ne spune că această credință în transsubstanțiere, aşa cum este practicată în biserica romano-catolică, e „una dintre cele mai vechi ceremonii ale religiei *primitive".*[12]

În lucrarea ştiințifică *Hastings Encyclopedia of Religion and Ethics,* sunt dedicate multe pagini unui articol numit „Faptul de a mânca zeul". În aceste pagini se aduc dovezi din belşug privitoare la ritualurile de transsubstanțiere în multe națiuni, triburi şi religii.

Astfel de ritualuri erau cunoscute şi în Roma păgână, aşa cum reiese din întrebarea retorică a lui Cicero privitoare la grâul lui Ceres şi vinul lui Bacchus. „Mitraismul avea o Euharistie, dar ideea unei cine sfinte este tot atât de veche ca omenirea şi a existat din toate timpurile şi printre toate popoarele", admite *The Catholic Encyclopedia"*

În Egipt, o turtă era sfințită de o preot, şi se presupunea că devine carnea lui Osiris. Ea era apoi mâncată, şi în plus se bea vin, ca parte a ritualului.[14] Chiar şi în Mexic şi în America Centrală, printre cei care nu auziseră niciodată de Cristos, s-a găsit credința în mâncatul cărnii unui zeu. Când misionarii catolici au debarcat pentru prima oară acolo, au fost surprinşi „când au fost martorii unui ritual religios care le-a reamintit de împărtăşanie... o imagine făcută din făină... după sfințirea făcută de preoți, a fost împărțită oamenilor, care au mâncat-o... declarând că este carnea divinității".[15]

Hislop sugerează că ideea mâncatului cărnii unui zeu avea o origine canibalică. Deoarece preoții păgâni mâncau o parte din toate jertfele, în cazul jertfelor omeneşti preoților lui Baal li se cerea să mănânce carne omenească. Astfel, „Cahna-Bal, adică „preotul lui Baal", a furnizat baza pentru cuvântul nostru modern „canibal.[16]

În timpul liturghiei, catolicii vin în față şi îngenunchează înaintea preotului care le pune în gură o bucată de pâine - „Cristos". Aceasta se numeşte „ostie", de la un cuvânt latin care inițial însemna „victimă" sau „jertfă".[17] În concepția catolică, ostia „a fost obiectul unui mare număr de minuni", inclusiv transformarea pâinii în piatră, precum şi ostii care au sângerat şi au continuat să sângereze."

Ostiile sunt făcute într-o formă *rotundă,* această formă fiind prima dată menționată de Sf. Epiphanius în secolul 4." (Ilustrația arată modul în care „ostia" apare într-un dicționar catolic). Dar când Isus a instituit cina comemorativă, El pur şi simplu a luat pâinea şi a *frânt-o.* Pâinea nu se frânge în bucăți *rotunde!* Frângerea pâinii reprezintă de fapt trupul lui Cristos care a fost frânt pentru noi de bătăile şi biciuirea crudă. Dar acest simbolism nu este transmis prin servirea în întregime a unei ostii rotunde, de forma unui disc.

Dacă folosirea unei bucăți rotunde de ostie nu are bază biblică, este oare posibil să fim confruntați cu un alt exemplu de influență păgână? Hislop spune: „Ostia ‚rotundă', a cărei ‚rotunjime' este un element atât de important în Taina Romană, este doar un alt simbol al lui

Baal sau al soarelui".[20]

Ştim că în tainele antice din Egipt erau folosite turte rotunde. „Turta subţire şi *rotundă* apare pe toate altarele".[21] În religia tainică a mitraismului, iniţiaţii mai avansaţi primeau o turtă mică rotundă sau o ostie de pâine nedospită care simboliza discul solar[22], aşa cum o facea şi tonsura lor rotundă.

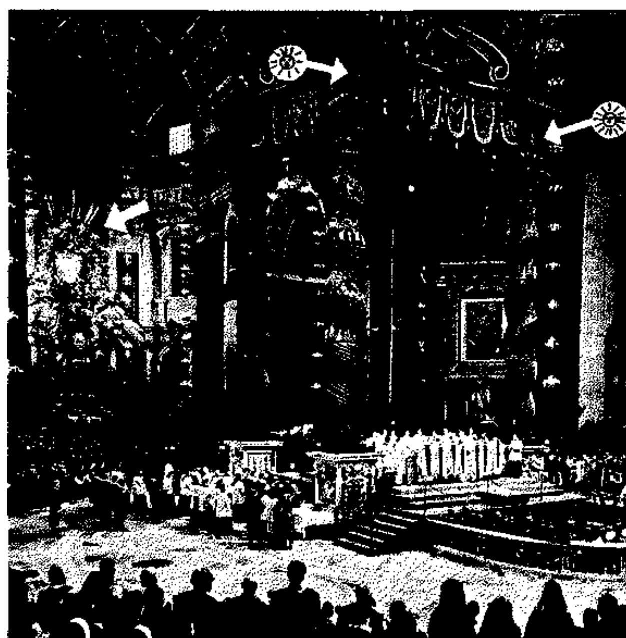
În 1854, în Egipt a fost descoperit un templu antic cu inscripţii care arată mici turte rotunde pe un altar. Deasupra altarului se află o imagine mare a *soarelui.*[23] Un simbol similar al soarelui era folosit deasupra altarului unui templu din apropierea oraşului Babain, în partea nordică a Egiptului, unde se află o reprezentare a soarelui, înaintea căreia sunt înfăţişaţi doi preoţi care se închină. (Vezi ilustraţia.) Această folosire a imaginii soarelui deasupra „altarului" nu era limitată la Egipt. Chiar şi în îndepărtatul Peru, era cunoscută şi adorată aceeaşi imagine.[24] Dacă comparăm imaginea soarelui înaintea căreia se proşternau păgânii cu imaginea soarelui de pe monstranţă - în care ostia este pusă ca un „soare" şi înaintea căreia se proştern catolicii - se va vedea imediat o asemănare izbitoare.

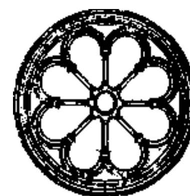
Chiar şi printre israeliţi, atunci când s-au aruncat cu faţa la pământ ca închinare la Baal, imagini ale soarelui erau puse deasupra altarelor! Dar în timpul domniei lui Iosia, aceste imagini au fost dărâmate: „Ei au dărâmat altarele Baalilor din prezenţa lui, şi imaginile (imagini ale soarelui) care se aflau *deasupra* lor" (2.Cron.34:4).

Vechea gravură în lemn de alături ilustrează câteva din imaginile stranii la care se închinau evreii idolatri, inclusiv imaginile soarelui de pe vârful coloanelor.

Fotografia de mai jos prezintă altarul Sf. Petru şi un baldachin înalt de 29 de metri care se sprijină pe patru coloane, răsucite şi acoperite puţin cu ramuri. În vârful coloanelor - „sus de tot" în cel mai important altar al catolicismului - se află imagini decorative ale soarelui. Sus pe perete, după cum arată şi fotografia, se află o imagine mare, artistică şi aurită a razelor unui soare care, de la intrarea în biserică, apare şi „deasupra" altarului. O mare imagine a soarelui apare şi deasupra altarului bisericii lui Gesu (Isus) din Roma, ca şi alte câteva sute. Interesant este faptul că şi marele templu din Babilon avea o imagine aurită a soarelui.[25]

Interiorul catedralei Sf. Petru cu imagini ale soarelui

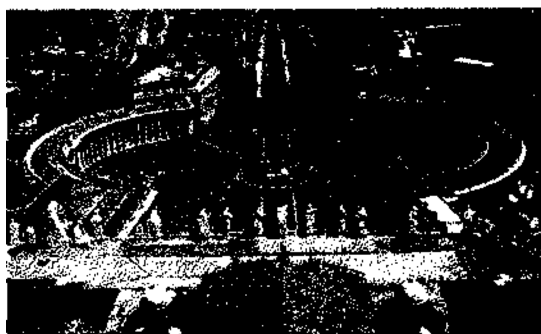

Uneori imaginea circulară a soarelui este un vitraliu colorat deasupra altarului sau, aşa cum se întâmplă *foarte adesea,* deasupra intrărilor bisericilor. Câteva dintre aceste ferestre circulare centrale sunt frumos decorate. Unele sunt înconjurate de raze de soare. În Babilon erau temple cu imagini ale zeului-soare care stăteau cu faţa spre soarele care răsare şi erau plasate deasupra intrărilor.[26] Un templu babilonian timpuriu construit de împăratul Gudea avea un simbol al regelui-soare deasupra intrării.[27] Constructorii egipteni aveau obiceiul de a plasa un disc solar (uneori cu aripi sau alte semne deasupra intrării templelor lor - pentru a-l cinsti pe zeul-soare şi pentru a alunga duhurile rele. Nu sugerăm, desigur, că modelele rotunde care sunt astăzi în uz transmit aceeaşi semnificaţie pe care o transmiteau odată celor ce se duceau la templele păgâne. Cu toate acestea, asemănarea în modele pare curioasă.

Fereastra circulară care a fost folosită atât de des deasupra intrărilor bisericilor este uneori numită fereastră „de tip roată". Modelul de roată, ca roata *carului,* era socotit de către unii din antichitate că este şi un simbol al soarelui. Ei credeau despre soare că este un car mare condus de zeul-soare care călătoreşte de-a lungul cerului în fiecare zi, iar noaptea trecea prin lumea subterană. Când israeliţii au amestecat în închinarea lor religia lui Baal, ei aveau „carele soarelui" - care dedicate zeului-soare (2.Re.23:4-11).

O imagine de forma unei roţi de car este pusă deasupra renumitei statui a lui Petru în catedrala Sf. Petru. O tăbliţă aflată acum în muzeul britanic îl arată pe unul din împăraţii babilonieni care restaurează un simbol al zeului-soare în templul lui Bel. Simbolul este o cruce cu opt braţe, ca o roată cu spiţe. Roata solară babiloniană (mai sus) a fost în legătură cu ocultismul şi astrologia. Un model similar marchează pavajul curţii circulare din faţa catedralei Sf. Petru (jos).

Picturi romane ale Mariei şi ale sfinţilor prezintă un disc solar ca simbol în jurul capului. Tonsura romană este rotundă. Imagini rotunde se pot vedea deasupra altarelor şi a intrărilor. Monstranţa în care este pusă ostia rotundă înfăţişează deseori un model de soare cu raze. Toate aceste utilizări ale simbolurilor soarelui pot să pară destul de nesemnificative. Dar când se vede imaginea de ansamblu, fiecare în parte oferă un indiciu pentru a ne ajuta să soluţionăm taina Babilonului modern.

Când Isus a instituit cina comemorativă, era noaptea. Nu era în timpul micului dejun sau la prânz. Primii creştini luau parte la Cina Domnului noaptea, urmând exemplul lui Cristos şi prefigurările (tipurile) din Vechiul Testament. Mai târziu însă, Cina Domnului a

ajuns să fie ținută la o întrunire de dimineață.[28] Nu putem spune în ce măsură a fost influențată aceasta de mitraism. Ştim însă că ritualurile mitraice se țineau dimineața devreme, fiind asociate cu soarele şi cu zorile. Oricare ar fi motivul, acum este un obicei comun atât în bisericile catolice, cât şi în cele protestante să se ia „Cina" Domnului dimineața.

Un factor care putea să fi încurajat liturghia ținută dimineața devreme în cadrul bisericii romano-catolice a fost ideea că persoana trebuia să postească înaintea primirii împărtăşaniei. Este evident că dimineața devreme era un timp în care se putea împlini mai uşor această cerință! Dar cererea unui astfel de post nu are un temei solid în Scriptură, căci Isus tocmai *mâncase* când a instituit cina comemorativă!

Pe de altă parte, cei ce căutau inițierea în tainele eleusiniene erau mai întâi întrebați: „Posteşti?" Dacă răspunsul lor era negativ, inițierea era anulată.[29] Postul în sine este, desigur, biblic, dar adevăratul post trebuie să vină din inimă şi nu din reguli făcute de om. Despre acestea, Dumnezeu spune: „Când vor posti, Eu nu le voi asculta strigătele" (ler.14:12). Fariseii erau stricți în ce priveşte postul în anumite zile, dar neglijau chestiunile mai importante ale Legii (Mt.6:16). Pavel a avertizat cu privire la anumite porunci de a se „abține de la cărnuri (mâncăruri)" ca fiind un semn de apostazie (l.Tim.4:3).

În comentariile făcute despre liturghie şi ritualismul ei complicat, cartea *Romanism and the Gospel* (Romano-catolicismul şi Evanghelia) spune: „Este un spectacol de o măreție impresionantă - lumini, culori, veşminte, muzică, tămâie şi ceea ce are un straniu efect psihologic, un număr de oficianți instruiți care practică un ritual impunător într-o independență totală de cei ce se închină. Aceştia sunt într-adevăr nişte spectatori, nu participanți, spectatori asemenea celor prezenți la practicarea străvechilor *servicii religioase tainice"*.[30]

O lucrare cunoscută despre catolicism rezumă oficierea mecanică făcută de preot în timpul liturghiei: „El face semnul crucii de şaisprezece ori; întoarce crucea spre adunare de şase ori; îşi ridică ochii spre cer de unsprezece ori; sărută altarul de opt ori; îşi împreunează mâinile de patru ori; îşi loveşte pieptul de zece ori; îşi apleacă capul de douăzeci şi una de ori; îngenunchiază de opt ori; îşi apleacă umerii de şapte ori; binecuvântează altarul cu semnul crucii de treizeci de ori; îşi pune mâinile întinse pe altar de douăzeci şi nouă de ori; se roagă în minte de unsprezece ori; se roagă cu voce tare de treisprezece ori; ia pâinea şi vinul şi le transformă în trupul şi sângele lui Cristos; acoperă şi descoperă paharul de zece ori; merge încoace şi încolo de douăzeci de ori".[31] Pe lângă acest ritualism complicat este folosirea unor odăjdii foarte colorate, lumânări, clopote, tămâie, muzică şi fastul bătător la ochi pentru care este cunoscut romano-catolicismul. Ce contrast față de *simpla* cină comemorativă instituită de Cristos!

CAPITOLUL OPTSPREZECE
TREI ZILE SI TREI NOPTI

Semnul lui Iona. A fost Cristos crucificat într-o vineri? În care zi a săptămânii a fost crucificarea?

CEI MAI MULȚI DINTRE noi au presupus că Isus a murit în „Vinerea Mare" şi a înviat dintre cei morți dis-de-dimineață în duminica de „Paşte". Deoarece Isus a spus că va învia „a treia zi", unii consideră o parte din ziua de vineri ca fiind o zi, sâmbătă ca fiind a doua zi, şi o parte din ziua de duminică ca fiind cea de-a treia zi. Se indică faptul că uneori o expresie ca „a treia zi" poate include doar *părți* ale zilelor, o parte a unei zile fiind socotită ca o zi întreagă. *The Jewish Encyclopedia* spune, de exemplu, că ziua unei înmormântări, chiar dacă înmormântarea poate avea loc târziu după-amiaza, este socotită a fi prima din cele şapte zile de doliu.[1]

Când Isus a spus: „Iată, Eu scot demoni, şi fac vindecări astăzi, mâine şi poimâine" (Lc.l3:32,33), ziua după „mâine" ar fi fost cea de-a *treia* zi, chiar dacă ar fi luate în considerare doar părți din zi. Mulți cred că aceasta explică elementul temporal între înmormântarea şi învierea lui Cristos.

Există însă alți creştini care nu sunt satisfăcuți total cu această explicație. Isus a spus deseori că va învia „a treia zi" (Mt.l6:21; Mc.10:34), dar El a vorbit de asemenea despre acest interval de timp ca fiind trei zile *si* trei nopți: „După cum Iona a fost trei zile şi trei nopți în pântecele balenei", a zis El, „tot aşa va fi Fiul omului *trei zile şi trei nopți* în inima pământului" (Mt.12:38-40).

Că expresia „a treia zi" poate, din punct de vedere scriptural, să includă trei zile *şi* trei nopți se poate vedea din Geneza 1:4-13: „Dumnezeu a împărțit lumina de întuneric. Şi Dumnezeu a numit lumina zi, iar întunericul l-a numit noapte. Şi seara şi dimineața au fost prima zi... şi seara şi dimineața au fost ziua a doua... şi seara şi dimineața (acum trei perioade de zi şi noapte) au fost *ziua a treia".* Acesta constituie un exemplu al modului în care termenul „a treia zi" poate fi calculat şi arătat că include trei zile *şi* nopți.

Deşi am preferat de mult timp punctul de vedere pe care îl vom prezenta aici - care permite trei zile şi trei nopți depline - ne grăbim să subliniem că, în calitatea noastră de creştini, faptul că noi credem că Isus a trăit, a murit şi a înviat iarăşi este infinit mai important decât vreo explicație pe care am putea s-o oferim în ce priveşte timpul înmormântării Sale.

Întrucât sunt douăsprezece ore într-o zi şi douăsprezece ore într-o noapte (Io.11:9,10), dacă luăm în considerare „trei zile şi trei nopți" pline, aceasta ar fi egal cu 72 de ore. A fost totuşi vorba *exact* de 72 de ore? Isus trebuia să fie în mormânt timp de „trei zile şi trei nopți" şi să învie *„după* trei zile" (Mc.8:31). Nu vedem nici un motiv pentru care să ne gândim că au fost *mai puțin* de 72 de ore pline. Pe de altă parte, dacă trebuia să învie dintre cei morți *„in* trei zile" (Io.2:19), atunci nu puteau fi *mai mult* de 72 de ore. Pentru a armoniza aceste afirmații diferite, nu pare a fi irațional să presupunem că intervalul de timp a fost exact de 72 de ore. La urma urmei, Dumnezeu este un Dumnezeu al *exactității.* El face totul conform programului. Nimic nu I se întâmplă accidental.

„Când a venit împlinirea vremii" - nu cu un an prea devreme sau cu un an prea târziu - „Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său" (Gal.4:4). Vre-mea pentru ungerea Lui a fost rânduită mai dinainte, şi despre ea a vorbit profetul Daniel, aşa cum a fost şi vremea când va fi El „stârpit" pentru păcatele oamenilor (Dan.9:24-26). Cei care au încercat să-L omoare înaintea acestui timp au eşuat, pentru că nu I-a sosit „vremea" (Io.7:8). Şi nu numai anul şi vremea morții Lui, ci chiar şi ora era o parte din planul divin. „Tată", S-a rugat Isus, „a sosit ora..." (Io.17:l).

Deoarece a existat deci un timp exact pentru naşterea Lui, un timp exact pentru

ungerea Lui, un timp exact pentru începerea lucrării Lui, un timp exact pentru moartea Lui, nu ne este greu să credem că a existat şi un interval de timp exact între înmormântarea şi învierea Sa - *exact 72* de ore. Dacă acest lucru este corect, atunci învierea a avut loc în acelaşi timp al zilei în care a fost şi înmormântat - numai că după trei zile. Ce timp din zi a fost acesta?

Isus a murit la scurt timp după „ora a noua" sau ora trei după-amiază (Mt.27:46-50). „Evreii, pentru că era ziua Pregătirii, ca trupurile să nu rămână pe cruce în ziua de sabat - căci sabatul acela era o zi mare -, Pilat a poruncit ca să li se zdrobească picioarele... dar când au venit la Isus... El era deja mort" (Io.19:31-33). În acest timp, când „s-a înserat" (Mc.15:42), era târziu după-amiaza. Legea spunea: „Trupul lui să nu rămână toată noaptea pe lemn, ci să-l înmormântezi neapărat în *aceeaşi zi"* (Deut. 21:23). În intervalul rămas înainte de apusul soarelui, în ziua dinaintea marii zile de sabat, Iosif din Arimateea a obținut permisiunea să ia trupul. El şi cu Nicodim au pregătit trupul pentru înmormântare cu fâşii de pânză de in şi mirodenii, punându-l într-un mormânt din apropiere (Io.19:38-42) - toate acestea fiind încheiate înainte de apusul soarelui.

Dacă învierea a avut loc în acelaşi timp al zilei ca cel în care Isus a fost înmormântat - numai că trei zile mai târziu - aceasta ar plasa învierea chiar la apusul soarelui, *nu la răsăritul* lui. O înviere la răsăritul soarelui ar fi necesitat încă o noapte - trei zile şi *patru* nopți. Nu aşa au stat lucrurile, desigur. Cei ce au venit la mormânt în zori, în loc să fie martorii învierii în acel timp precis, au găsit mormântul gol (Mc.16:2). Relatarea lui Ioan ne spune că Maria Magdalena a venit la mormânt în dimineața aceea „pe când era încă *întuneric",* şi El nu era acolo (Io.20:l,2).

Scriitorii evangheliilor relatează despre mai multe vizite diferite făcute de discipoli la mormânt în acea primă zi a săptămânii. De *fiecare* dată, ei au găsit mormântul GOL! Un înger a spus: „El nu este aici: căci a înviat, aşa cum a zis" (Mt.28:6). Prima zi a săptămânii a fost ziua în care discipolii au *descoperit* că El înviase (Lc.24:l,2, etc.), dar Biblia nu spune de fapt nicăieri că acesta a fost timpul învierii.

Singurul verset ce pare să învețe despre o înviere care să fi avut loc duminică dimineața este Marcu 16:9: „Isus, după ce înviase devreme în prima zi a săptămânii, S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena... ". Dar acest verset nu spune că El “învia" sau că „a înviat" în acel timp. Se spune că atunci când a venit prima zi a săptămânii, El *“înviase"* (timpul mai mult ca perfect). Deoarece nu existau semne de punctuație în manuscrisele greceşti după care a fost tradus Noul Testament pe care îl avem noi, expresia „devreme în prima zi a săptămânii" putea la fel de corect - unii cred că *mai corect* - să fie legată de timpul în care Isus S-a arătat Mariei. Prin simplu fapt al plasării virgulei după cuvântul “înviase", acest verset s-ar citi: „Isus, după ce înviase, devreme în prima zi a săptămânii S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena". Acesta pare să fie sensul originar, căci versetele care urmează arată că Marcu relata diferitele arătări ale lui Isus, fără să explice în ce zi a avut loc învierea.

Când a sosit duminica dimineața, Isus deja înviase, învierea având loc pe la asfințitul soarelui în ziua anterioară. Numărând înapoi trei zile ne-ar aduce la ziua de miercuri. Oare ar face aceasta trei zile şi trei nopți? Da. Miercuri noaptea, joi noaptea şi vineri noaptea - trei nopți; de asemenea joi, vineri şi sâmbătă - trei zile. Aceasta ar face un total de exact trei zile şi trei nopți sau 72 de ore. O zi după miercuri ar fi joi, două zile după miercuri ar fi vineri, şi „a treia zi" după miercuri ar fi sâmbătă.

Ce avem însă de spus despre cuvintele celor doi discipoli de pe drumul spre Emaus: „Dar noi credeam că El fusese Cel care va izbăvi pe Israel, şi pe lângă toate acestea astăzi este *a treia* zi de când s-au întâmplat aceste lucruri" (Lc.24:21)? Pentru că aceasta s-a întâmplat în prima zi a săptămânii (v.13), şi aceasta era „a treia zi de când s-au întâmplat aceste lucruri", nu ar indica lucrul acesta că Isus a murit vineri? Ar fi posibil, dacă părți ale unei zile ar fi socotite ca o zi întreagă.

Pe de altă parte, numărând în celălalt mod, o zi „după" vineri ar fi fost sâmbătă, a doua

zi „după" vineri ar fi fost duminică şi *a treia* zi „după" vineri ar fi fost luni! Lucrul acesta nu poate să fie corect, şi această metodă de numărare n-ar indica ziua de vineri ca zi a crucificării.

Căutând să ofer o explicație, supun atenției ceea ce urmează: Ei vorbiseră despre *„tot* ceea ce se întâmplase" (v.14) - mai mult decât despre un singur eveniment. Dacă „tot" a inclus arestarea, crucificarea, înmormântarea, punerea peceții şi păzirea mormântului, toate aceste lucruri nu s-au făcut până joi. Isus, după cum am observat, a fost crucificat în ziua „pregătirii" (miercuri). "În ziua următoare (joi), care urma după ziua Pregătirii, marii preoți şi fariseii au venit împreună la Pilat zicând: Domnule, ne amintim că înşelătorul acela a spus, în timp ce era încă în viață: După trei zile voi învia. Porunceşte deci ca mormântul să fie păzit până în a treia zi, ca să nu vină discipolii Lui noaptea şi să-L fure" (Mt.27:62-66). Din acest motiv, mormântul a fost pecetluit şi păzit. „Aceste lucruri" nu „s-au întâmplat" - până ce mormântul n-a fost pecetluit şi păzit. Acestea s-au întâmplat, aşa cum am văzut deja, în ziua de joi a acelei săptămâni, marea zi. Duminică ar fi fost atunci „a treia zi după ce s-au întâmplat aceste lucruri", nu însă a treia zi de la crucificare.

Pentru că Isus a fost crucificat în ziua dinaintea sabatului, este de în-țeles de ce se crede în mod obişnuit că ziua de vineri este ziua crucifi-cării. Dar sabatul care a urmat după moartea Lui nu era sabatul săptămânal. Era un sabat anual - „căci ziua aceea de sabat era o *zi mare"* (Io.19:14,31). Acest sabat putea să cadă în orice zi a săptămânii şi, în anul acela, evident, a căzut în ziua de joi.

Isus a fost crucificat şi înmormântat în ziua Pregătirii (miercuri), următoarea zi a fost ziua mare de sabat (joi), apoi vineri, urmată de sabatul săptămânal (sâmbătă). Faptul că au fost două sabate în săptămâna aceea explică modul cum putea Cristos să fie crucificat în ziua *dinaintea* sabatului, cum înviase deja din mormânt când a sosit ziua *după* sabat - şi totuşi Şi-a împlinit semnul Său de trei zile şi trei nopți.

O comparare atentă a pasajului din Marcu 16:1 cu cel din Luca 23:56 aduce o dovadă în plus că au existat două sabate în acea săptămână - cu o zi obişnuită de lucru între cele două sabate. Marcu 16:1 spune: „Şi când a trecut sabatul, Maria Magdalena şi Maria, mama lui lacov, şi Salome, au *cumpărat* mirodenii ca să vină şi să-L ungă". Acest verset afirmă că după sabat au cumpărat aceste femei mirodeniile. Totuşi, Luca 23:56 afirmă că ele au pregătit mirodeniile, şi *după* ce le-au pregătit s-au odihnit în ziua de sabat: „Şi ele s-au întors şi au pregătit mirodenii şi uleiuri mirositoare; şi s-au odihnit în ziua de sabat după poruncă". Unul dintre versete spune că femeile au cumpărat mirodeniile *după* ziua de sabat; celălalt verset spune că ele au pregătit mirodeniile *înaintea* zilei de sabat. Deoarece ele nu puteau pregăti mirodeniile până nu le-au cumpărat mai întâi, dovada în favoarea a două zile de sabat în acea săptămână pare a fi convingătoare.

Scriind în revista *Eternity,* editorul ei, Donald Grey Barnhouse, a spus: „Eu personal am susținut totdeauna că au fost două sabate în ultima săptămână a Domnului nostru - sabatul de sâmbătă şi sabatul de Paşte, cel din urmă fiind joi. Ei s-au grăbit să-I ia jos trupul după o crucificare care a avut loc miercuri, şi El a stat trei zile şi trei nopți (cel puțin 72 de ore) în mormânt". El citează dovezi din sulurile de la Marea Moartă care ar plasa Ultima Cină în ziua de marți, şi citează dintr-un ziar romano-catolic publicat în Franța că „o veche tradiție creştină, atestată de Didascalia Apostolorum, ca şi de Epiphanius şi Victorinus din Pettau (care a murit în anul 304), arată seara de marți ca dată a Ultimei Cine şi prescrie un post pentru ziua de miercuri în vederea comemorării arestării lui Cristos".[2]

Deşi susține cu tărie o crucificare care a avut loc în ziua de vineri, *The Catholic Encyclopedia* spune că nu toți învățații au crezut astfel. Epiphanius, Lactantius, Wescott, Cassiodorus şi Grigore din Tours sunt menționați respingând vinerea ca zi a crucificării.[3]

În cartea sa *Bible Questions Answered* (Răspunsuri la întrebări din Biblie), W. L. Pettingill dă această întrebare şi răspuns: "În ce zi a săptămânii a fost Domnul nostru

crucificat? Nouă ni se pare perfect evident că miercuri a avut loc crucificarea".[4]

Dake's Annotated Reference Bible spune într-o notă pe marginea pasajului din Matei 12:40: „Cristos a fost mort timp de trei zile pline şi de trei nopţi pline. A fost pus în mormânt miercuri chiar înaintea asfinţitului şi a înviat la sfârşitul zilei de sâmbătă la asfinţitul soarelui... Nicăieri nu se afirmă că a fost înmormântat vineri la asfinţit. Aceasta ar face ca El să stea în mormânt doar o zi şi o noapte, dovedind că propriile Lui cuvinte sunt neadevărate".[5]

Citatele prezentate aici care provin de la diferiţi oameni ai lui Dumnezeu sunt semnificative în mod special, deoarece această credinţă nu era numai poziţia general acceptată a diverselor organizaţii bisericeşti la care erau afiliaţi aceştia. În astfel de cazuri, oamenii vorbesc din proprie convingere şi nu din interes sau comoditate. Acesta a fost cazul lui R. A. Torrey, cunoscut evanghelist şi decan de institut biblic, ale cărui cuvinte (scrise în 1907) rezumă bine poziţia pe care am prezentat-o aici:

„Potrivit tradiţiei comun acceptate a Bisericii, Isus a fost crucificat vineri... şi a înviat dintre cei morţi foarte devreme în dimineaţa duminicii următoare. Mulţi cititori ai Bibliei sunt nedumeriţi să afle cum poate fi înţeles intervalul dintre vineri după-amiază târziu şi duminică dimineaţă devreme că este de trei zile şi trei nopţi. Pare mai degrabă să fie două nopţi, o zi şi o parte foarte mică dintr-o altă zi.

Soluţia pentru această dificultate evidentă, propusă de mulţi comentatori, este că „o zi şi o noapte” este pur şi simplu un alt mod de a spune ‚o zi' şi că evreii din antichitate socoteau o fracţiune dintr-o zi ca o zi întreagă... Sunt multe persoane pe care această soluţie nu le satisface pe deplin, şi cel ce scrie aceste cuvinte e liber să mărturisească faptul că nici pe el nu-l satisface deloc. Mie mi se pare a fi un paliativ... Biblia nu spune nicăieri, nici nu implică faptul că Isus a fost crucificat şi a murit vineri. S-a spus că Isus a fost crucificat în ‚ziua dinaintea sabatului'... Ei bine, Biblia nu ne lasă să speculăm privitor la care zi de sabat este vorba în acest caz... nu era ziua dinaintea sabatului săptămânal (adică, vineri), ci era ziua dinaintea sabatului Paştelui, care cădea anul acela în ziua de joi - ceea ce înseamnă că ziua în care a fost crucificat Isus Cristos a fost miercuri. Ioan face limpede ca bună ziua lucrul acesta. Isus a fost înmormântat chiar în preajma asfinţitului în ziua de miercuri. După şaptezeci şi două de ore... El a înviat din mormânt. Când femeile au vizitat mormântul chiar înaintea zorilor dimineaţa, ele au găsit că mormântul era deja gol.

Nu există absolut nimic în favoarea crucificării în ziua de vineri, ci totul din Scriptură se armonizează perfect cu crucificarea de miercuri. Este remarcabil să vedem cât de multe pasaje profetice şi prefigurative din Vechiul Testament sunt împlinite, şi câte discrepanţe aparente din relatările evangheliilor sunt rezolvate atunci când ajungem să înţelegem că Isus a murit miercuri, şi nu vineri".[6]

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE
PEŞTE, VINERI ŞI SĂRBĂTOAREA DE PRIMĂVARĂ

Peştele, simbol al fertilităţii - asocierea lui cu zeiţa-mamă şi cu ziua de vineri. Festivalul Paştelui - ouă, iepuri şi servicii religioase dis-de-dimineaţă - „jale pentru Tamuz" -Postul Paştelui

AM VĂZUT din Scriptură anumite motive pentru a pune sub semnul îndoielii faptul că vineri a fost ziua în care a fost crucificat Cristos. Cu toate acestea, în fiecare vineri mulţi catolici se abţin de la carne - înlocuind-o cu peşte - presupusă a fi în amintirea vinerii crucificării. Romano-catolicilor din Statele Unite nu li se mai cere din partea bisericii lor să se abţină de la carne în zilele de vineri (ca înainte) - cu excepţia postului Paştelui -, totuşi mulţi încă urmează obiceiul de a mânca peşte în ziua de vineri.

Cu siguranţă că Scriptura nu asociază niciodată peştele cu ziua de vineri. Pe de altă parte, cuvântul „vineri" vine de la numele „Freya", care era considerată zeiţa păcii, bucuriei şi *fertilităţii',* simbolul fertilităţii ei fiind *peştele.* Încă din timpuri străvechi, peştele era un simbol al fertilităţii printre chinezi, asirieni, fenicieni, babilonieni şi alţii.[1]

Cuvântul „peşte" vine de la *dag* ceea ce implică creştere sau fertilitate[2] şi pe bună dreptate: un singur cod depune anual până la 9.000.000 de ouă, plătica 1.000.000, morunul 700.000, bibanul 400.000, scrumbia 500.000, heringul 10.000, etc.

Zeiţa fertilităţii sexuale la romani era numită Venus. De la numele ei vine cuvântul nostru „veneric" (ca în boli venerice). Ziua de vineri era considerată a fi ziua ei sacră, pentru că se credea că planeta Venus domina prima oră a zilei de vineri şi astfel s-a numit *dies Veneris?*[3] Şi, pentru a face semnificaţia completă, peştele era şi el considerat a fi sacru pentru ea.[4] Ilustraţia alăturată o arată pe zeiţa Venus cu simbolul ei, peştele.[5] Peştele a fost de asemenea considerat a fi sacru pentru Aştoret, numele sub care israeliţii se închinau zeiţei păgâne.[6]

În Egiptul antic, Isis era uneori reprezentată cu un peşte pe cap, după cum se vede în ilustraţia alăturată. Luând în considerare faptul că ziua de vineri a fost numită după zeiţa fertilităţii sexuale, vineri fiind ziua ei sacră, iar peştele simbolul ei, pare a fi mai mult decât o simplă coincidenţă faptul că li s-a spus catolicilor că vineri este o zi de abstinenţă de la carne, o zi în care să mănânce peşte!

Am notat deja de ce unii creştini au respins ziua de vineri ca zi a crucificării şi dimineaţa duminicii de Paşte ca timp al învierii. De unde a venit atunci respectarea Paştelui? Oare primii creştini au vopsit ouă de Paşte? Oare a condus Petru sau Pavel vreodată un serviciu în zorile Paştelui? Răspunsurile sunt, desigur, evidente.

Cuvântul „Easter" (Paşte în engleză - n.tr.) apare odată în versiunea King James: „Intenţionând ca după Paşte (Easter) să-l aducă în faţa poporului" (Fap.12:4). Cuvântul tradus aici „Easter" este *pascha* care este -după cum ştiu toţi învăţaţii - cuvântul grec pentru Paşte (Passover în engleză). Este binecunoscut faptul că acest cuvânt Easter nu este o expresie creştină - nu în sensul lui *iniţial.* Cuvântul vine de la numele unei zeiţe păgâne - zeiţa răsăritului luminii în zi şi a primăverii. „Easter" este doar o formă mai modernă a lui Eostre, Ostera, Astarte sau Iştar, cea din urmă, potrivit lui Hislop, fiind pronunţată aşa cum pronunţăm noi „Easter" (Istăr) astăzi.[7]

Numeroase obiceiuri de Paşte şi-au avut începutul printre religiile necreştine. *Ouăle* de Paşte, de exemplu, sunt colorate, ascunse, căutate şi mâncate - un obicei practicat astăzi cu nevinovăţie şi deseori legat cu un timp de distracţie şi de joacă pentru copii. Dar, în antichitate, lucrurile au stat cu totul altfel.

Oul era un simbol sacru printre babilonieni, care credeau o legendă veche despre un ou de o mărime uimitoare, care a căzut din Cer în râul Eufrat. Din acest ou minunat - potrivit mitului antic - a ieşit zeiţa Astarte (Easter), şi oul a devenit simbolul ei.[8]

Druizii antici purtau un ou ca simbol sacru al ordinului lor idolatru.[9] Procesiunea lui Ceres în Roma era precedată de un ou.[10] În tainele lui Bacchus se consacra un ou. În China se foloseau ouă vopsite sau colorate în sărbătorile lor sacre. În Japonia, un obicei antic era acela de a da o culoare arămie oului sacru.

În Europa de nord, în vremurile păgâne, ouăle erau colorate şi folosite ca simboluri ale zeiţei primăverii. Ilustraţia prezintă două moduri în care păgânii îşi reprezentau ouăle sacre. În partea stângă se află Oul lui Heliopolis; în partea dreaptă, Oul lui Tifon. Printre egipteni, oul era asociat cu soarele - „oul de aur"." Ouăle lor vopsite erau folosite ca jertfe sacre în timpul Paştelui.[12]

The Encyclopedia Britannica spune: „Oul ca simbol al fertilităţii şi al vieţii reînnoite apare la egiptenii şi perşii antici, care aveau şi obiceiul de a vopsi şi de a mânca ouă în timpul sărbătorii lor de primăvară".[13] Cum a ajuns atunci acest obicei să fie asociat cu creştinismul? Se pare că unii au căutat să creştinizeze oul sugerând că aşa cum puiul iese din ou, tot aşa Cristos a ieşit din mormânt. Papa Paul V (1605-1621) a desemnat o rugăciune: „Binecuvântează, O Doamne, Te implorăm, această creatură a Ta, oul, ca să devină hrană folositoare pentru slujitorii Tăi, mâncându-l în amintirea Domnului nostru Isus Cristos".[14]

Următoarele citate din *The Catholic Encyclopedia*t[5] sunt semnificative: „Din cauză că folosirea ouălor era interzisă în timpul postului Paştelui, ele erau aduse la masă în ziua de Paşte, erau vopsite în roşu pentru a simboliza bucuria de Paşte... Este posibil ca obiceiul să-şi aibă originea în păgânism, pentru că *multe obiceiuri păgâne importante* care sărbătoreau întoarcerea primăverii au fost preluate pentru sărbătoarea noastră de Paşte"! Aşa a fost cazul cu un obicei popular în Europa. „Focul de Paşte este aprins pe vârful munţilor dintr-un foc nou, obţinut prin frecarea a două bucăţi de lemn; acesta este un obicei de origine *păgână* la modă în toată Europa, semnificând victoria primăverii asupra iernii. Episcopii au emis edicte aspre împotriva focurilor profanatoare de Paşte, dar n-au reuşit să le desfiinţeze pretutindeni". Şi atunci ce s-a întâmplat? Observaţi cu atenţie. „Biserica a *adoptat* practica în cadrul sărbătorii Paştelui, raportând-o la stâlpul de foc din pustie şi la învierea lui Cristos"! Au fost oare adoptate obiceiuri păgâne în biserica romano-catolică, dându-le o înfăţişare creştină? Lucrul acesta este recunoscut în mod limpede.

Un alt citat din *The Catholic Encyclopedia* priveşte iepurele de Paşte: „Iepurele este un simbol *păgân* şi a fost totdeauna un semn de fertilitate"." *The Encyclopedia Britannica* spune: „Ca şi oul de Paşte, iepurele de Paşte a ajuns în creştinism din antichitate. Iepurele este asociat cu luna în legendele Egiptului antic şi ale altor popoare... Prin faptul că *um,* cuvântul egiptean pentru iepure, înseamnă şi ‚deschis' şi ‚perioadă', iepurele a ajuns să fie asociat cu ideea de periodicitate, atât lunară, cât şi omenească, şi cu începutul unei vieţi noi atât în cazul tânărului, cât şi al tinerei, şi deci un simbol al *fertilităţii* şi al renaşterii vieţii. În această

calitate, iepurele a ajuns să fie asociat cu ouăle de... Paşte".[17] Aşadar, atât iepurele de Paşte, cât şi ouăle de Paşte erau simboluri cu semnificaţie sexuală, simboluri ale fertilităţii.

În perioada Paştelui nu este ceva neobişnuit pentru creştini să participe la slujbe ţinute în zorii zilei. Se presupune că în felul acesta Cristos este onorat, pentru că a înviat dintre cei morţi în dimineaţa duminicii de Paşte chiar în timp ce se înălţa soarele pe cer. Dar învierea n-a avut loc la răsăritul soarelui. Când Maria Magdalena a venit la mormânt era încă *întuneric* - iar mormântul era deja *gol!* Pe de altă parte, exista un fel de serviciu religios ţinut în zorii zilei care făcea parte din închinarea antică adusă soarelui. Desigur, nu vrem să spunem prin aceasta că în zilele de astăzi creştinii se închină soarelui în cadrul slujbelor lor de Paşte din zorii zilei. Şi nici nu spunem că cei ce se apleacă înaintea imaginii solare a monstranţei, cu ostia ei rotundă, în forma soarelui, se închină soarelui. Dar astfel de practici, neavând vreun exemplu scriptural, indică faptul că s-au făcut într-adevăr amestecuri.

Pe vremea lui Ezechiel, chiar şi nişte oameni care îl cunoscuseră pe adevăratul Dumnezeu au căzut în practica închinării adusă soarelui şi au făcut din ea o parte a religiei lor. „Şi el m-a adus în curtea interioară a casei Domnului, şi iată, la uşa templului Domnului, între portic şi altar, erau cam douăzeci şi cinci de oameni, cu spatele spre templul Domnului, şi cu feţele spre *răsărit;* şi ei se închinau *soarelui* spre *răsărit"* (Ez.8:16). Soarele este la est, desigur, adică la răsărit.

Tot spre răsărit şi-au îndreptat privirea profeţii lui Baal pe vremea lui Ilie. Baal era zeul-soare, şi deci şi zeul *focului.* Când Ilie i-a provocat pe profeţii lui Baal zicând: „Dumnezeul care va răspunde prin *foc,* acela să fie Dumnezeu", el înfrunta închinarea adusă lui Baal pe propriul ei teren. În ce timp al zilei au început profeţii lui Baal să-l cheme? În timp ce Baal - soarele - şi-a făcut prima apariţie la orizontul dinspre răsărit. Era „dimineaţa" (l.Re.18:26), adică în zori.[18]

Ritualuri legate de răsăritul soarelui - într-o formă sau alta – erau cunoscute în multe naţiuni antice. Sfinxul din Egipt a fost plasat în aşa fel, încât să fie îndreptat spre răsărit. De pe muntele Fujiyama din Japonia, se fac rugăciuni soarelui care răsare. „Pelerinii se roagă la soarele lor ce răsare, în timp ce urcă pe coama muntelui... uneori se pot vedea mai multe sute de pelerini Şinto în hainele lor albe ieşind din adăposturi şi unindu-şi cântările spre soarele ce răsare".[19] Păgânii din Roma care se închinau lui Mithra se întâlneau în zori în cinstea zeului-soare.

Zeiţa primăverii, de la al cărei nume vine cuvântul Easter, a fost asociată cu soarele răsărind la *est* - după cum pare să implice chiar cuvântul „East-er". Astfel că răsăritul soarelui în est, numele de Easter şi anotimpul primăverii sunt toate legate între ele.

Potrivit vechilor legende, după ce a fost ucis Tamuz, el a coborât în lumea subterană, dar prin plânsul „mamei" lui, Iştar (Easter), el a fost înviat într-un mod mistic în timpul primăverii. "Învierea lui Tamuz din cauza întristării lui Iştar era reprezentată *anual* pe scenă pentru a asigura succesul recoltei şi fertilitatea oamenilor. În fiecare an bărbaţii şi femeile trebuiau să se mâhnească împreună cu Iştar pentru moartea lui Tamuz şi să sărbătorească întoarcerea zeului, pentru a câştiga din nou favoarea şi ajutorul ei!"[20]

Când noua vegetaţie începea să încolţească, acei oameni din antichitate credeau că „mântuitorul" venise din lumea subterană, pusese capăt iernii şi făcuse să înceapă primăvara.[21] Chiar şi israeliţii au adoptat doctrinele şi *ritualurile* sărbătorilor păgâne de primăvară ţinute anual, pentru că Ezechiel vorbeşte despre „nişte femei care îl plângeau pe Tamuz" (Ez.8:14).

Creştini fiind, credem că Isus Cristos a înviat dintre cei morţi în *realitate* - nu doar în natură sau noua vegetaţie a primăverii. Totuşi, datorită faptului că învierea Sa a avut loc primăvara, n-a fost prea dificil pentru biserica din secolul 4 (acum fiind abătută de la credinţa iniţială în mai multe moduri) să unească sărbătoarea păgână de primăvară cu creştinismul. Vorbind despre această unire, *The Encychpedia Britannica* spune: „Creştinismul... a încorporat în sărbătorirea marii zile de sărbătoare creştină *multe* din ritualurile şi obiceiurile

păgâne ale sărbătorii de primăvară"[22]

Legenda spune că Tamuz a fost ucis de un mistreț pe când avea patruzeci de ani. Hislop subliniază faptul că patruzeci de zile - câte o zi pentru fiecare an în care a trăit Tamuz pe pământ - erau puse deoparte pentru „a-l plânge pe Tamuz". În vremurile străvechi, aceste patruzeci de zile erau ținute cu plâns, post şi auto-pedepsire - pentru a-i câştiga din nou favoarea -, aşa încât el să iasă din lumea subterană şi să facă să înceapă primăvara. Această practică n-a fost cunoscută numai în Babilon, ci şi printre fenicieni, egipteni, mexicani, şi, pentru o vreme, chiar printre israeliți. „Printre păgâni", spune Hislop, „acest post al Paştelui pare să fi fost o condiție indispensabilă marii sărbători anuale pentru comemorarea morții şi învierii lui Tamuz".[23]

După ce biserica a adoptat alte credințe legate de sărbătoarea primăverii, n-a mai fost decât un singur pas până la adoptarea şi a vechiului „post" ce preceda sărbătoarea. *The Catholic Encyclopedia* subliniază foarte onest faptul că „scriitorii din secolul 4 erau înclinați să descrie *multe* practici (de ex. *postul mare de patruzeci de zile)* ca fiind instituite de apostoli, care cu siguranță că n-aveau *nimic in ele care să pretindă a fi privite în felul acesta".*[24] Doar în secolul 6 a poruncit papa în mod oficial ținerea postului Paştelui, numindu-l „post sacru", în timpul căruia oamenii trebuiau să se abțină de la carne şi de la alte câteva mâncăruri.

Învățații catolici ştiu şi recunosc că există obiceiuri în cadrul bisericii lor care au fost împrumutate din păgânism.[25] Dar ei consideră că multe lucruri, deşi inițial păgâne, pot fi creştinizate. Dacă vreun trib păgân a ținut patruzeci de zile în onoarea unui zeu păgân, de ce n-am face şi noi la fel, numai că în onoarea lui Cristos? Deşi păgânii s-au închinat soarelui spre răsărit, nu putem avea noi oare slujbe în zorii zilei pentru a onora învierea lui Cristos, chiar dacă nu acesta a fost momentul zilei în care a înviat El? Chiar dacă oul a fost folosit de păgâni, nu putem noi oare să continuăm folosirea lui şi să pretindem că simbolizează piatra mare care a stat înaintea mormântului? Cu alte cuvinte, de ce să nu adoptăm tot felul de obiceiuri populare, dar în loc să le folosim pentru a onora nişte zei păgâni, aşa cum au făcut păgânii, le folosim pentru a-L onora pe Cristos?

Totul sună foarte logic. Cu toate acestea, în Biblie găsim o linie călăuzitoare mult mai sigură: „Ia aminte... să nu te informezi despre zeii lor (zei păgâni), zicând: ‚Cum au slujit aceste națiuni zeilor lor? Chiar aşa vreau să fac şi eu'. Tu să nu faci aşa față de Domnul Dumnezeul vostru... Orice lucru v-aş porunci, voi să-l îndepliniți; să nu adăugați nimic la el" (Deut.l2:30-32).

CAPITOLUL DOUĂZECI
SĂRBĂTOAREA DE IARNĂ

În ce anotimp S-a născut Cristos? Saturnalia - cadouri, pomi de Crăciun şi alte obiceiuri. Ziua lui Ioan Botezătorul. Ziua Înălţării la cer a Mariei. Ziua întâmpinării Domnului. Cum au fost adoptate, rebotezate şi creştinizate unele zile păgâne

CRĂCIUNUL - 25 DECEMBRIE - este ziua desemnată în calendarele noastre ca ziua naşterii lui Cristos. Dar este aceasta cu adevărat ziua în care S-a născut El? Au obiceiurile de astăzi din acest anotimp o origine creştină? Sau Crăciunul este un alt exemplu de amestec între păgânism şi creştinism?

O privire aruncată asupra cuvântului „Christmas" („Crăciun" în engleză) indică faptul că este un *amestec.* Deşi include Numele lui Cristos („Christ"), menţionează şi „liturghia" („Mass"). Dacă luăm în considerare toate ceremoniile perfecţionate, rugăciunile pentru cei morţi, ritualurile transsubstanţierii şi complicatele ritualuri ale liturghiei romano-catolice, poate oare cineva să facă cu adevărat legătura între acestea şi Isus din Evanghelii? Viaţa şi lucrarea Sa n-au fost împovărate cu un astfel de ritualism. La fel ca Pavel, ne temem că unii s-au stricat „de la *simplitatea* care e în Cristos" (2.Cor.11:3) datorită influenţei păgâne asupra unor lucruri cum ar fi liturghia. Dacă privim chestiunea din această perspectivă, cuvântul „Christ-mass" este o contradicţie în sine.

Cât priveşte adevărata dată a naşterii lui Cristos, ziua de 25 decembrie trebuie pusă sub semnul întrebării. Când S-a născut Isus, “în acelaşi ţinut erau nişte păstori care stăteau pe câmp, păzindu-şi turma în timpul nopţii" (Lc.2:8). Păstorii din Palestina nu stăteau pe câmp în miezul iernii! Adam Clarke a scris: „Deoarece aceşti păstori încă nu-şi duseseră acasă turmele, se poate presupune că luna octombrie încă nu începuse şi că, prin urmare, Domnul nostru nu S-a născut în 25 decembrie, când turmele nu mai stăteau afară pe câmp... Tocmai din acest motiv ar trebui să se renunţe la decembrie ca lună de naştere a lui Isus".[1]

Cu toate că Biblia nu ne spune în mod expres data naşterii lui Isus, sunt indicii că a fost probabil în *toamna* acelui an. Ştim că Isus a fost crucificat primăvara, în timpul Paştelui (Io.18:39). Socotind că lucrarea Sa a ţinut trei ani şi jumătate, lucrul acesta ar plasa începutul lucrării Sale toamna. Pe atunci, El avea cam treizeci de ani (Lc.3:23), vârsta recunoscuta pentru ca un bărbat să poată deveni oficial preot sub Vechiul Testament (cf. Num.4:3). Dacă El a împlinit treizeci de ani toamna, atunci naşterea Lui a avut loc toamna, în urmă cu treizeci de ani.

Pe vremea naşterii lui Isus, Iosif şi Maria plecaseră la Betleem să se înscrie. Nu există nici un document care să indice că înscrierea s-a făcut în miezul iernii. Un timp mai logic al anului ar fi fost toamna, la sfârşitul secerişului. Dacă aşa au stat lucrurile, la Ierusalim ar fi avut loc sărbătoarea corturilor, fapt care ar explica de ce s-a dus Maria împreună cu Iosif (cf. Lc.2:41). Aceasta ar explica şi de ce nici chiar la Betleem „nu era cameră în han" (Lc.2:7). Potrivit lui Josefus, Ierusalimul era în mod normal un oraş de 120.000 locuitori, dar în timpul sărbătorilor, câteodată se adunau până la două milioane de evrei. Mulţimi atât de mari nu numai că umpleau Ierusalimul, dar şi localităţile din jur, inclusiv Betleemul, care se află la numai opt kilometri spre sud. Dacă Maria şi Iosif făceau călătoria atât ca să participe la această sărbătoare, cât şi ca să se înscrie, aceasta ar plasa naşterea lui Isus *toamna.*

Nu este esenţial să ştim data exactă în care S-a născut Cristos - principalul fapt fiind, desigur, acela că S-a *născut!* Luând parte la Cina Domnului, primii creştini au comemorat *moartea* lui Cristos (l.Cor.11:26), dar nu avem nici o mărturie a vreunei datini speciale legată de naşterea Sa. *The Catholic Encyclopedia* spune: „Crăciunul nu s-a numărat printre cele mai

timpurii sărbători ale Bisericii. Irineu şi Tertulian îl omit din lista lor de sărbători".[2]

Mai târziu, când bisericile din diferite locuri au început să sărbătorească naşterea lui Cristos, au fost mari diferenţe de opinii în ce priveşte data corectă. Biserica romano-catolică n-a început să sărbătorească ziua de 25 decembrie decât în ultima parte a secolului 4.[3] Totuşi, în secolul 5, după cum subliniază *The Encyclopedia Americana,* s-a dat ordin ca naşterea lui Cristos să fie pentru totdeauna sărbătorită în această dată, chiar dacă ea era ziua vechii sărbători romane a naşterii lui Sol, unul din numele zeului-soare!"

Frazer spune: „Cea mai mare sectă religioasă păgână care a stimulat celebrarea zilei de 25 decembrie ca sărbătoare în întreaga lume romană şi greacă a fost închinarea păgână adusă soarelui - mitraismul... Această sărbătoare de iarnă a fost numită ‚Naşterea' - ‚Naşterea *soarelui'".[5]* Oare această sărbătoare păgână a fost responsabilă pentru alegerea de către biserica romano-catolică a zilei de 25 decembrie? Vom lăsa să răspundă *The Catholic Encyclopedia.* „Binecunoscuta sărbătoare în cinstea soarelui, Natalis Invicti (Naşterea Neînvinsului Soare) serbată în 25 decembrie, poartă în esenţă responsabilitatea pentru data sărbătorii noastre din luna decembrie"![6]

Pe măsură ce obiceiurile păgâne referitoare la închinarea adusă soarelui erau „creştinizate", este de înţeles că urma să rezulte confuzie. Unii credeau că Isus era Sol, zeul-soare! „Tertulian trebuia să declare că Sol nu era Dumnezeul creştinilor; Augustin a denunţat identificarea eretică a lui Cristos cu Sol. Papa Leo I a mustrat aspru dăinuirea închinării adusă soarelui, deoarece nişte creştini, stând chiar în pragul bazilicii apostolilor, i-au întors acestuia spatele pentru a se închina soarelui care răsărea".[7]

Sărbătorile de iarnă erau foarte *populare* în antichitate. “În Roma şi în Grecia păgână, pe vremea barbarilor teutoni, în vremurile străvechi ale civilizaţiei egiptene antice, în stadiul de început al dezvoltării popoarelor din est şi vest, din nord şi sud, perioada solstiţiului de iarnă a fost totdeauna o perioadă de bucurie şi sărbătoare".[8] Pentru că acest anotimp era atât de iubit, biserica romano-catolică l-a adoptat ca timp al naşterii lui Cristos.

Câteva din obiceiurile de Crăciun din zilele de azi au fost influenţate de Saturnalia romană. „Este cunoscut de toţi", spune un scriitor, „că mare parte din lucrurile pe care le asociem cu sezonul Crăciunului - sărbători, oferirea de cadouri şi sentimentul general de bunăstare - nu este altceva decât moştenirea lăsată de sărbătoarea romană de iarnă a Saturnaliei...rămăşiţe din păgânism".[9]

Tertulian a menţionat că practica schimbului de cadouri a fost o parte a Saturnaliei. Nu-i nimic rău, desigur, în a oferi cadouri. Israeliţii îşi ofereau cadouri unul altuia în timpul sărbătorilor - chiar şi în sărbătorile ţinute doar ca un simplu obicei (Est.9:22). A face însă o legătură între cadourile de Crăciun cu acele daruri aduse lui Isus de magi nu este corect. Atunci când au venit magii, Isus nu mai „zăcea într-o iesle" (ca atunci când au venit păstorii), ci Se afla într-o *casă* (Mt.2:9-11). Putea să fi trecut destul timp de la naşterea Sa. De asemenea, desigur, ei şi-au adus darurile lui *Isus,* nu unul altuia!

Pomul de Crăciun, aşa cum îl ştim noi, datează doar de câteva secole, deşi ideile privitoare la pomii sacri sunt foarte vechi. O veche legendă babiloniană spune despre un pom permanent verde, care a crescut dintr-un trunchi de copac mort. Vechiul trunchi îl simboliza pe Nimrod cel mort, noul pom permanent verde simboliza faptul că Nimrod a revenit la viaţă în persoana lui Tamuz! Printre druizi, sacru era stejarul, printre egipteni era palmierul, şi la Roma era bradul, împodobit cu boabe roşii în timpul Saturnaliei![10] Se credea că zeul scandinav, Odin, dă daruri deosebite în timpul sărbătorilor de Crăciun celor care se apropiau de bradul lui sacru." În cel puţin zece referinţe biblice, pomul *verde* este asociat cu idolatria şi închinarea falsă (l.Re.14:23, etc.). Deoarece toţi pomii sunt verzi cel puţin o parte a anului, menţiunea specială de „verde" se referă probabil la pomii permanent verzi.

“Împodobirea bradului", de Ludwig Richter (1803).

Luând în considerare toate aceste lucruri, este interesant să comparăm o afirmație făcută de Ieremia cu obiceiul de astăzi al împodobirii unui pom în perioada Crăciunului. „Obiceiurile oamenilor sunt deşarte: căci unul taie un copac în pădure, lucrarea mâinilor unui meşter cu toporul. Ei îl acoperă cu argint şi cu aur, îl înțepenesc cu cuie şi ciocane ca să nu se mişte. Ei stau drept ca palmierul, dar nu vorbesc" (Ier.19:3,4).

Oamenii din vremea lui Ieremia, după cum arată contextul, făceau de fapt un idol dintr-un pom, cuvântul „meşter" fiind nu doar un simplu tăietor de lemne, ci unul care dăltuia idoli (Is.40:19,20; Os.8:4-6). Cuvântul „topor" se referă aici concret la o unealtă de sculptură. Citând acest pasaj din Ieremia, nu vrem să tragem concluzia că cei care pun astăzi pomi de Crăciun în casele sau bisericile lor se *închină* acestor pomi. Totuşi, asemenea obiceiuri ne furnizează exemple vii ale modului în care s-au făcut amestecurile.

Se recunoaşte în general că ziua de 25 decembrie nu a fost data reală la care S-a născut Isus şi că multe din obiceiurile de Crăciun din ziua de azi derivă din origini precreştine. Înseamnă atunci că ar trebui ca, în timpul acestei perioade, creştinii să refuze participarea la mese împreună cu familia şi cu prietenii? Ar trebui oare misiunea noastră în viață să fie o cruciadă anti-Crăciun? Corect sau greşit, Crăciunul este o zi bine fixată în calendarul nostru şi, luând în considerare toate datele, este evident că sunt multe cauze mai folositoare decât încercările de a desființa această sărbătoare. Comunismul, cu rădăcinile lui ateiste, a desființat Crăciunul în țările în care a ajuns la putere. Organizații ateiste, datorită opoziției lor față de orice exprimare religioasă, au intentat procese în încercarea lor de a pune în afara legii activitățile de Crăciun din şcolile publice (împreună cu citirea Bibliei şi rugăciunea). Dacă creştinii ar întreprinde asemenea acțiuni cum ar fi boicotarea şcolilor, prin scoaterea din şcoli a copiilor lor pe perioada Crăciunului - ca să nu ia parte la programe şi piese de teatru - s-ar pune fără să vrea de aceeaşi parte cu ateii! O împotrivire fanatică față de Crăciun poate produce suferințe inutile în familii şi între prieteni şi ar alimenta criticile lipsei de înțelegere şi dezbinările. Datorită vulnerabilității unice, este limpede că este indicat un echilibru convenabil, o evitare a extremelor.

În secolul 6, misionarii catolici au fost trimişi în partea de nord a Europei să-i adune pe păgâni în țarcul roman. Au descoperit că data de 24 iunie era o zi foarte iubită printre aceşti oameni. Ei au încercat să „creştinizeze" această zi, dar cum? La acea dată, ziua de 25 decembrie fusese adoptată ca zi de naştere a lui Cristos. Deoarece ziua de 24 iunie era cu aproximativ şase luni înaintea zilei de 25 decembrie, de ce să nu numească această zi ziua de naştere a lui Ioan Botezătorul! Ioan s-a născut, reamintim, cu şase luni înaintea lui Isus (Lc.l:26,36). Astfel, ziua de 24 iunie este cunoscută în calendarul papal ca ziua Sf. Ioan!

În Britania, înaintea pătrunderii creştinismului, ziua de 24 iunie era serbată de druizi cu vâlvătăi de focuri în onoarea lui Baal. Herodot, Wilkinson, Layard şi alţi istorici vorbesc despre aceste focuri ceremoniale în diferite ţări. Când ziua de 24 iunie a devenit ziua Sf. Ioan, au fost adoptate şi focurile sacre şi au devenit „focurile Sf. Ioan"! Acestea sunt menţionate ca atare în *The Catholic Encyclopedia.*[12] „Am văzut oameni care fugeau şi săreau prin focurile Sf. Ioan în Irlanda", spune un scriitor din secolul trecut, „... mândri că trec prin foc nepârliţi... crezând că sunt binecuvântaţi într-un mod deosebit prin această ceremonie".[13] Se pare că astfel de ritualuri îl onorează mai curând pe Moloh decât pe Ioan Botezătorul!

Ziua de 24 iunie era considerată ca fiind consacrată zeului-peşte antic Oannes, un nume după care era cunoscut Nimrod.[14] Într-un articol despre Nimrod, Fausset spune: „Oannes, zeul-peşte, care a civilizat Babilonul, s-a ridicat din marea Roşie..."[15] În limbajul latin din biserica romano-catolică, Ioan era numit JOANNES. Observaţi cât de asemănător este acesta cu OANNES! Asemenea similarităţi au ajutat la promovarea cu mai mare uşurinţă a amestecului păgânismului cu creştinismul.

O zi, care în vremurile păgâne era considerată ca fiind consacrată lui Isis sau Dianei, 15 august, a fost pur şi simplu redenumită ca ziua „Adormirii Maicii Domnului" şi până în vremea noastră este foarte respectată." O altă zi adoptată din păgânism, probabil pentru a o onora pe Maria, se numeşte „Intrarea Maicii Domnului în biserică" sau „Purificarea Binecuvântatei Fecioare" şi este serbată în 2 februarie. În legea mozaică, după naşterea unui copil de parte bărbătească, mama era considerată necurată timp de patruzeci de zile (Lev.12). „Şi când s-au împlinit zilele purificării ei după Legea lui Moise", Iosif şi Maria L-au înfăţişat pe Copilaşul Isus în templu şi au adus jertfa prescrisă (Lc.2:22-24). Adoptând ziua de 25 decembrie ca zi de naştere a lui Isus, data de 2 februarie părea să se potrivească bine cu purificarea Mariei. Dar ce a avut aceasta de a face cu folosirea lumânărilor în această zi? În Roma păgână, această sărbătoare era ţinută prin ducerea unor torţe şi *lumânări* în onoarea lui Februa, după care este numită luna noastră februarie! Grecii ţineau sărbătoarea în onoarea zeiţei Demeter (lat. Ceres), mama Persephonei (lat. Proserpina), care îşi căuta fiica prin lumea subterană împreună cu participanţii la sărbătoare care purtau *lumânări."* Putem vedea astfel cum adoptarea zilei de 2 februarie pentru a onora purificarea Mariei a fost influenţată de obiceiuri păgâne ce implicau lumânări, chiar până la a o numi „Candlemas" (în engleză, „candle" înseamnă lumânare - n.tr.). În această zi sunt binecuvântate toate lumânările care urmează să fie folosite în timpul anului în ritualurile catolice. Un desen vechi îl prezintă pe papă distribuind preoţilor lumânări binecuvântate. *The Catholic Encyclopedia* spune: „Nu e nevoie să trecem sub tăcere faptul că lumânările, ca şi tămâia şi apa sfinţită, au fost folosite în mod obişnuit în închinarea păgână şi în ritualurile făcute în interesul celor morţi".[18]

Papa împarte lumânări de „Ziua lumânărilor".

Dacă apostolul Pavel ar învia ca să predice acestei generaţii, ne întrebăm dacă n-ar spune bisericii mărturisitoare, aşa cum a spus galatenilor cu mult timp în urmă: „Voi ţineţi zile, luni, vremuri şi ani. Mi-e teamă să nu mă fi ostenit degeaba pentru voi" (Gal. 4:9-11). Contextul arată că galatenii fuseseră convertiţi de la închinarea *păgână* înaintea „dumnezeilor" (v.8). Când unii dintre ei s-au întors „iarăşi" la închinarea lor din trecut (v.9), zilele şi vremurile pe care le ţineau erau în mod evident cele ce fuseseră puse deoparte pentru a-i onora pe zeii păgâni! Mai târziu, în mod ciudat, chiar unele din aceste zile au fost creştinizate în închinarea bisericii mărturisitoare"!

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU
TAINA AMESTECULUI

Un scurt rezumat al amestecului- cum a fost ascuns - compararea amestecurilor în Vechiul Testament. Mântuirea numai prin Isus Cristos

AM VĂZUT - printr-o mulțime de exemple - că un amestec de păgânism şi creştinism a dat naştere bisericii romano-catolice. Păgâni s-au închinat şi s-au rugat unei zeițe-mamă, astfel că biserica decăzută a adoptat sub numele de „Maria" închinarea adusă mamei. Păgânii aveau zei şi zeițe asociate cu diferite zile, ocupații şi evenimente din viață. Acest sistem a fost adoptat, şi „zeii" au fost numiți „sfinți". Păgânii foloseau în închinarea lor statui sau idoli ai zeităților lor păgâne, şi aşa a făcut şi biserica decăzută, dându-le pur şi simplu alte nume.

Din vremuri străvechi, crucile în diversele lor forme erau privite în moduri superstițioase. O parte din aceste idei au fost puse în legătură cu crucea lui Cristos. Crucea ca imagine era onorată în exterior, însă adevărata jertfă "îndeplinită" pe cruce a fost umbrită, chiar eclipsată prin ritualurile liturghiei cu transsubstanțierea ei, drama tainelor şi rugăciunile pentru cei morți!

Rugăciunile repetate, mătăniile şi relicvele au fost toate adoptate din păgânism, dându-li-se o aparență creştină. Funcția şi titlul păgân de Pontifex Maximus a fost aplicat episcopului Romei. Acesta a ajuns să fie cunoscut ca papă, Părintele părinților, chiar dacă Isus a spus să nu numim pe nici un om părinte! Literalmente în sute de moduri, ritualuri păgâne s-au unit şi contopit în Roma cu creştinismul.

Învățații catolici recunosc faptul că biserica lor s-a dezvoltat dintr-un astfel de amestec. Dar, din punctul lor de vedere, aceste lucruri au fost triumfuri pentru creştinism, deoarece Biserica a fost în stare să creştinizeze practici păgâne. *The Catholic Encyclopedia* face aceste afirmații: „Nu e nevoie să trecem sub tăcere faptul că lumânările, ca şi tămâia şi apa sfințită, au fost folosite în mod obişnuit în închinarea păgână şi în ritualurile făcute în interesul celor morți. Biserica însă, dintr-o perioadă foarte timpurie, le-a luat în slujbă, la fel cum *a adoptat multe alte lucruri...* precum muzica, luminile, parfumurile, spălările, decorările florale, baldachinele, evantaiele, paravanele, clopotele, veşmintele, etc., care n-au fost identificate cu vreo anumită sectă idolatră; ele erau comune aproape tuturor sectelor".[1] „Apă, ulei, lumină, tămâie, cântat, procesiune, proşternare, decorarea altarelor, veşmintele preoților, se află în mod firesc în slujba instinctului religios universal... Chiar şi sărbători *păgâne* pot fi ‚botezate': cu siguranță că procesiunile noastre din 25 aprilie sunt Robigalia; zilele de rugăciuni sau litanii ar putea înlocui Ambarualia; data zilei de Crăciun s-ar putea datora aceluiaşi instinct care a plasat în 25 decembrie pe Natalis Invicti din cultul soarelui".[2]

Teologia catolică explică folosirea statuilor, precum şi a unor obiceiuri cum ar fi aplecarea înaintea unei imagini, ca fiind dezvoltate din vechea închinare adusă împăratului! „Eticheta curții bizantine s-a dezvoltat treptat în forme complicate de respect, nu numai față de persoana Cezarului, ci şi față de statuile şi simbolurile acestuia. Philostorgius... spune că în secolul 4 cetățenii romani creştini din Răsărit aduceau ca jertfă daruri, tămâie, chiar şi rugăciuni (!) statuilor împăratului. (Hist. Eccl.II, 17). Este ceva natural ca cei ce se *proşternau, sărutau, tămâiau* vulturii imperiali şi imaginile Cezarului (fără vreo suspiciune de ceva idolatru)... să *facă la fel față de cruce, față de imaginile lui Cristos şi față de altar...* Primii creştini erau obişnuiți să vadă statui ale împăraților, ale zeilor şi eroilor păgâni, precum şi picturi murale păgâne. Aşa că şi-au făcut picturi ale religiei lor şi, cât de curând şi-au putut permite, statui ale Domnului lor şi ale eroilor lor".[3]

Ar trebui notat faptul că în toate aceste argumente nimeni nu s-a referit la vreo

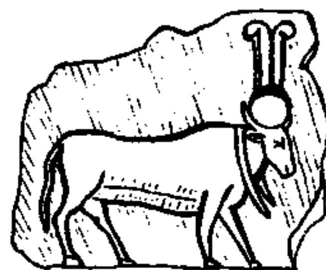
poruncă *biblică.* Se afirmă limpede că aceste obiceiuri s-au dezvoltat din păgânism.

Uneori diferite picturi murale din primele secole, ca acelea din catacombele romane, sunt luate ca exemple concludente pentru credința primilor creștini. Noi nu credem că așa stau lucrurile, pentru că există dovezi clare că și acolo era deja un amestec. Cu toate că unele din aceste picturi conțin scene cu Cristos care hrănește mulțimile cu pâini și pești, cu Iona și balena (chitul) sau cu jertfirea lui Isaac, alte picturi au fost neîndoios reprezentări plastice păgâne. Unii cred că acest amestec a fost o deghizare, o mascare pentru evitarea persecuției. Cu toate acestea, nu se poate nega faptul că erau deja vizibile rădăcinile amestecului. *The Catholic Encyclopedia* spune: „Bunul Păstor ducând oaia pe umăr apare frecvent, și această preferință se poate datora foarte bine asemănării ei cu figurile păgâne ale lui Hermes Kriophorus sau Aristaeus, care în acea perioadă erau foarte mult la modă... Chiar și legenda lui Orfeu a fost reprezentată plastic și atribuită lui Cristos. În mod similar, povestea lui Eros și Psyche a fost renăscută și creștinizată, ca să le reamintească credincioșilor învierea trupului... Grupul celor doisprezece apostoli nu a atras probabil prea mult atenția, deoarece cei doisprezece *Dii Majores* (zei principali - n.tr.) au fost și ei deseori grupați laolaltă. La fel figura lui *Orans,* femeia cu brațele ridicate în rugăciune, era destul de familiară antichității clasice... În mod similar, simbolul peștelui, reprezentându-L pe Cristos, ancora speranței, palmierul victoriei, erau toate suficient de familiare ca simboluri sau semne distinctive printre *păgâni* pentru a mai atrage vreo atenție deosebită".[4]

În Vechiul Testament, apostazia în care au căzut israeliții în mod repetat a fost cea a unui *amestec.* De obicei ei n-au respins total închinarea înaintea adevăratului Dumnezeu, ci *au amestecat-o cu ritualuri păgâne!* Așa au stat lucrurile chiar și atunci când s-au închinat vițelului de aur (Ex.32). Noi ne dăm seama cu toții că o astfel de închinare era greșită, păgână și o urâciune în ochii lui Dumnezeu. Totuși - și lucrul acesta dorim să-l subliniem - s-a pretins că este o „sărbătoare în cinstea Domnului" (v.5) - o sărbătoare în cinstea lui Iehova (sau mai corect Iahve), adevăratul Dumnezeu! Ei s-au așezat să mănânce și să bea, și s-au sculat ca să danseze. Au practicat ritualuri prin care s-au dezgolit (v.25), probabil similare celor practicate de preoți babilonieni în pielea goală.[5]

În timpul celor patruzeci de ani în pustie, israeliții au purtat cortul (tabernacolul) lui Dumnezeu. Totuși, unii dintre ei nu s-au mulțumit cu aceasta, așa că *au adăugat* ceva. Și-au făcut un tabernacol babilonian care a fost purtat și el! „Dar voi ați purtat tabernacolul lui Moloh și Chiun ai voștri, imaginile voastre idolatre" (Am.5:26; Fap.7:42,43). Acestea nu erau altceva decât alte nume pentru Baal, zeul-soare, și pentru Astarteea, zeița-mamă. Datorită acestui amestec, cântările lor de închinare, jertfele și darurile aduse au fost respinse de Dumnezeu.

Într-o altă perioadă, israeliții au celebrat ritualuri secrete, au construit înălțimi, au folosit ghicirea, și-au trecut copiii prin foc și s-au închinat soarelui, lunii și stelelor (2.Re.l7:9-17). Ca rezultat, au fost deportați din țara lor. Împăratul Asiriei a adus oameni din diferite națiuni, inclusiv din Babilon, ca să locuiască în țara din care fuseseră luați israeliții. Și aceștia au practicat ritualuri păgâne, iar Dumnezeu a trimis lei printre ei. Recunoscând aceasta ca o judecată a lui Dumnezeu, au trimis după un om al lui Dumnezeu care să-i învețe cum să se teamă de Domnul. „După cum fiecare națiune și-a făcut zeii ei" (v.29-31), încercând să se închine acelor zei, precum și Domnului - un amestec: „Așa"- în felul acesta - „s-au temut de Domnul, *și* și-au făcut preoți ai înălțimilor... ei s-au temut de Domnul, și *au slujit dumnezeilor lor"* (v.32,33)!

Amestecul era vizibil și pe vremea judecătorilor, când un preot levit, care pretindea că vorbește cuvântul *Domnului,* a slujit într-o „casă cu zei" și a fost numit cu titlul de „tată" (Jud.17:5-13).

Pe vremea lui Ezechiel, un idol fusese pus chiar la intrarea

templului din Ierusalim. Preoţii aduceau tămâie în cinstea dumnezeilor falşi care erau pictaţi pe pereţi. Femeile îl plângeau pe Tamuz, iar bărbaţii se închinau soarelui în zorii zilei în incinta templului (Ez.8). Unii chiar şi-au jertfit copiii, şi „după ce şi-au jertfit copiii înaintea idolilor lor", Dumnezeu a spus: „Apoi au venit în *aceeaşi zi* în sanctuarul *Meu"* (Ez.23: 38,39).

Mesajul lui Ieremia era îndreptat spre nişte oameni care pretindeau că „se închină *Domnului"* (Ier.7:2), dar care au amestecat cu aceasta nişte ritualuri păgâne. „Iată", a spus Dumnezeu, „voi vă încredeţi în cuvinte mincinoase care nu aduc folos. Voi... ardeţi tămâie lui Baal, şi umblaţi cu alţi dumnezei şi... faceţi turte reginei cerului... şi apoi veniţi şi staţi înaintea *Mea în* această casă" (v.8-18).

Luând în considerare aceste numeroase exemple biblice, este clar că lui Dumnezeu nu-I place închinarea care este un amestec. Aşa cum a predicat Samuel: „Dacă vă întoarceţi într-adevăr la Domnul cu *toată* inima voastră, atunci descotorosiţi-vă de dumnezeii ciudaţi şi de Aştarot (închinarea păgână înaintea mamei), şi pregătiţi-vă inimile pentru Domnul, şi slujiţi-I *numai* Lui: şi El vă va izbăvi" (l.Sam.7:3).

Să nu uităm că Satan nu apare ca un monstru cu coarne, cu o coadă lungă şi cu o furcă. În loc de aceasta, el apare ca un înger de lumină (2.Cor.11:14). Aşa cum a avertizat Isus referitor la „lupi în haine de oi" (Mt.7:15), păgânismul deghizat în hainele exterioare ale creştinismului a devenit de nenumărate ori o religie amestecată care a înşelat milioane de oameni. Este ca şi cum am înlătura eticheta de avertizare de pe o sticlă cu otravă şi am înlocui-o cu o etichetă pe care scrie: bomboane de mentă - conţinutul ar rămâne la fel de mortal. Oricât de frumos 1-am îmbrăca pe dinafară, păgânismul este mortal. Adevărata închinare trebuie să fie "în duh şi în *adevăr* (Io.4:24) - nu o *rătăcire* păgână.

Din cauza modurilor iscusite în care păgânismul a fost amestecat cu creştinismul, influenţa babiloniană a putut să rămână ascunsă - *o taină* - „taina Babilonului". Dar aşa cum un detectiv adună indicii şi date pentru a dezlega o enigmă, tot aşa am prezentat şi noi în această carte multe indicii biblice şi istorice ca dovezi. Poate că unele din aceste indicii au părut nesemnificative la prima privire sau atunci când sunt privite individual. Dar când se vede imaginea de ansamblu, ele se potrivesc perfect şi dezleagă în mod concludent taina Babilonului - cea antică şi cea modernă! De-a lungul secolelor, Dumnezeu Şi-a chemat poporul din sclavia Babilonului. Şi astăzi, vocea Lui mai spune: „Ieşi afară din el, poporul Meu, ca să nu fiţi părtaşi la păcatele lui" (Ap.l8:4).

Este o misiune delicată să scrii cu privire la subiecte religioase despre care nişte oameni serioşi şi sinceri au păreri foarte diferite. Ai dori să vorbeşti suficient de deschis pentru ca să clarifici chestiunea, dar să păstrezi totuşi un echilibru convenabil, pentru a nu-i provoca inutil pe ceilalţi prin critică la contracritică. Aşa cum se întâmplă în cazul fiecărei cărţi - desigur că nici Biblia nu face excepţie -, este inevitabilă apariţia vreunei înţelegeri greşite sau deosebiri de păreri. Unii vor gândi că s-a spus prea mult, alţii că nu s-a spus destul. Cu toate acestea, aş vrea să folosesc cuvintele lui Pilat: „Ce am scris, am scris". Dacă biserica romano-catolică, deşi afirmă că nu se schimbă niciodată, renunţă treptat la nişte practici nescripturale, atunci ne putem bucura, căci aceasta înseamnă un progres făcut pe calea adevărului. Dacă această carte a contribuit într-o măsură oarecare în această direcţie, atunci mă pot socoti fericit.

Noi credem că adevăratul scop creştin nu este o religie bazată pe amestec, ci o reîntoarcere la credinţa originară, simplă, plină de putere şi spirituală care a fost dată sfinţilor

odată pentru totdeauna. Dacă nu ne mai încurcăm într-un labirint de ritualuri şi tradiții lipsite de putere, putem să aflăm „simplitatea care este în Cristos" şi să ne bucurăm de „libertatea cu care ne-a eliberat Cristos" din „sclavie" (2.Cor.11:3; Gal. 5:1).

Mântuirea nu depinde de un preot om, de Maria, de sfinți sau de papă. Isus a spus: „Eu sunt calea, adevărul şi viața: *nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine"* (Ioan 14:6). „Nu este mântuire î*n nimeni altul:* căci nu există sub cer *nici un alt nume* dat oamenilor prin care trebuie să fim mântuiți" (Fap.4:12). Să ne uităm la *El* care este Autorul şi Desăvârşitorul credinței noastre, Apostolul şi Marele Preot al mărturisirii noastre, Mielul lui Dumnezeu, Căpetenia mântuirii noastre, Pâinea din Cer, Apa vieții, Păstorul cel Bun, Prințul Păcii, Regele regilor şi Domnul domnilor - ISUS CRISTOS.

Note

Capitolul 1
1. Clarke, *Clarke's Commentary,* Vol.l, p.86.
2. *The Jewish Encyclopedia,* Vol.9, p.309.
3. Josephus, *Antiquities of the Jews,* Bk.l, 4:2,3.
4. Hislop, *The Two Babylons.*
5. Ibid., p.12.
6. Bailey, *The Legacy of Rome,* p.245.

Capitolul 2
1. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.398.
2. Gross, *The Heathen Religion,* p.60.
3. Hislop, *The Two Babylons,* p.20.
4. Bach, *Strange Sects and Curious Cults,* p.12.
5. Hislop, op. cit.
6. Frazer, *The Golden Bough,* Vol.l, p.356.
7. *Encyclopedia Britannica,* Vol.14, p.309.
8. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.15, p.459, articol: „Virgin Mary".
9. Ibid., p.460.
10. Fausset, *Fausset's Bible Encyclopedia,* p.484.
11. Hislop, op. cit.
12. Miller, *Harper's Bible Dictionary,* p.47.
13. Smith, *Man and His Gods,* p.216.
14. Kenrick, *Egypt,* Vol.l, p.425. Blavatsky, *Isis Unveiled,* p.49.
15. Weigall, *The Paganism in Our Christianity,* p.129.

Capitolul 3
1. Boettner, *Roman Catholicism,* p.147.
2. Hislop, *The Two Babylons,* p.158.
3. *Țhe Catholic Encyclopedia,* Vol.7, p.674, articol: „Immaculate concep-tion".
4. Ibid., p.675.
5. *Official Baltimore Catechism,* Nr.2 (Lecția 11).
6. Doane, *Bible Myțhs,* p.357.
7. *Encyclopedia Britannica,* Vol.14, p.999, articol: „Mary".
8. Ibid., Vol.2, p.632, articol: „Assumption, Feast of".
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.13, p.185, articol: „Rosary".
10. Seymour, *The Cross in Tradition, History, and Art,* p.21.
11. *Encyclopedia of Religions,* Vol.3, pp.203-205.
12. *The Catholic Encyclopedia,Vol.7,* p.111, articol: „Hail Mary".

Capitolul 4
1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, pp.653,655, articol: „Prayers for the dead".
2. Ibid., Vol.8, p.70, articol: „Intercession".
3. Ibid.
4. Hays, *In the Beginnings,* p.65.
5. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.78.
6. Williams, *The Historians History of țhe World,* Vol.l, p.518.
7. Dobbins, *Story of the World's Worship,* p.621.
8. Durant, *The Story of Civilization: Caesar and Christ,* pp.61-63.
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.173, articol: „Communion of Saints".
10. Ibid., Vol.9, pp.130,131, articol: „Legends".
11. Urlin, *Festivals, Holy Days, and Saints' Days,* p.26.

12. *The Cathplic Encyclopedia,* Vol.2, p.44, articol: „Athens".
13. *Hastings' Encyclopedia of Religions and Ethics,* articol: „Images and Idols".
14. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.7, p.636, articol: „Idolatry".
15. Ibid., p.620, articol: „Iconoclasm".
16. Inman, *Ancient Pagan and Modern Christian Symbolism,* p.35.

Capitolul 5

1. *Encyclopedia of Religions,* Vol.3, p.264.
2. Ibid., Vol.3, p.33; Inman, *Ancient Pagan and Modern Christian Sym-bolism,* p.99.
3. Scofield, *Scofield Reference Bible,* p.847.
4. *Encyclopedia of Religions,* Vol.3, p.33.
5. Miller, *Harper's Bible Dictionary,* p.500.
6. Pignatorre, *Ancient Monuments of Rome,* p.175.
7. Ibid., p.177.
8. *Hastings' Encyclopedia of Religion and Ethics,* articol: „Phallicism".
9. Champdor, *Ancient Cities and Temples,* p.22.
10. Hislop, *The Two Babylons,* p.307.
11. Cirlot, *A Dictionary of Symbols,* p.326.
12. Bury, *The Cambridge Ancient History - Egypt and Babylonia,* Vol.l, p.533.
13. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.2, p.185, articol: „Babylonia".
14. Dobbins, *The Story of the World's Worship,* p.14.
15. Brown, *Sex Worship and Symbolism of Primitive Races,* p.38.
16. Eichler, *The Customs of Mankind,* p.55.

Capitolul 6

1. *Harper's Book of Facts.*
2. *Fausset's Bible Encyclopedia,* p.145.
3. Seymour, *The Cross in Tradition, History, and Art,* pp.22,26.
4. Vine, *An Expository Dictionary of New Testament Words,* p.256.
5. Seymour, op. cit., pp.22,26.
6. Ibid., p.13.
7. Ibid., pp.10,12.
8. Ibid., p.9.
9. Prescott, *History of the Conquest of Mexico,* Vol.l, p.242.
10. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.10, p.253, articol: „Mexico".
11. Seymour, op. cit., pp.22,26.
12. Hislop, *The Two Babylons,* p.198.
13. *Encyclopedia of Religions,* Vol.l, p.386,494.
14. Hislop, op. cit., p.198.
15. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.517, articol: „Cross".
16. Seymour, op. cit., p.64.
17. *The Pentateuch Examined,* Vol.6, p.113.
18. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.518, articol: „Cross".
19. *Encyclopedia of Religions,* Vol.l, p.494.
20. Vine, op. cit., p.256.

Capitolul 7

1. Smith, *Man and His Gods,* p.220.
2. Durant, *The Story of Civilization: Caesar and Christ,* p.66.
3. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.300, articol: „Constantine".
4. Ibid.
5. Durant, op. cit., pp.655,656.
6. Ibid., p.654.
7. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, pp.299,300, articol: „Constantine", etc.
8. Ibid., Vol.4, p.523, arțicol: „Cross".
9. *Encyclopedia of Religions,* Vol.l, p.494.
10. *Fausset s Bible Encyclopedia,* p.145.

Capitolul 8

1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.524, articol: „Cross".
2. *Calvins Tracts,* Vol.l, pp.296-304.
3. Wilder, *The Other Side of Rome,* p.54.
4. Ibid., p.53.
5. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.13, p.454, articol: „Santa Casa di Lore-to".
6. Ibid., Vol.12, p.734, articol: „Relics".
7. Cotterilll, *Medieval Italy,* p.71.
8. Ibid., p.391.
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.2, p.661, articol: „Boniface IV".
10. Ibid., Vol.12, p.737.
11. Durant, *The Story of Civilization: The Reformation,* p.339.
12. Hislop, *The Two Babylons,* p.179.
13. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.12, p.734.
14. Boettner, *Roman Catholicism,* p.290.
15. *The Cathoâic Encyclopedia,* Vol.12, p.737.
16. Ibid., p.738.

Capitolul 9

1. Durant, *The Story of Civilization: The Age*

of Faith, p.753.
2. Ibid., p.766.
3. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.7, p.783, articol: „Indulgences".
4. Ibid., p.784.
5. Ibid, pp.786, 787.
6. Durant, *The Story of Civilization: The Reformation,* p.23.
7. Ibid., p.735.
8. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.159.
9. Smith, *Man and His Gods,* p.127.
10. *Encyclopedia Britannica,* Vol.22, p.660.
11. Hislop, *The Two Babylons,* p.167.
12. *Fausset's Bible Encychpedia,* p.481.
13. *Strong's Concordance,* Nr.8612.

Capitolul 11

1. *Parkhurst's Hebrew Lexicon,* p.602 (quoted by Hislop, p.208).
2. Hislop, *The Two Babylons,* p.210.
3. Ibid.
4. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.7, p.699, articol: „Impostors".
5. Hislop, op. cit., p.207.
6. Smith, *Man and His Gpds,* p.129.
7. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.311, articol: „Janus".
8. Ibid., p.545.
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.10, p.403, articol: „Mithraism".
10. Durant, *The Story of Civilization: The Ăge of Faith,* p.745.
11. Inman, *Ancient Pagan and Modern Christian Symbolism,* pp.63,64.
12. *Strong's Concordance,* Nr.1709,1712.
13. *Encyclopedia of Religions,* Vol.l, p.502, articol: „Dagon".
14. Inman, op. cit., p.21.
15. *Layard, Babylon and Niniveh,* p.343.
16. Hislop, op. cit. p.216.
17. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.554, articol: „Chair of Peter".
18. Ibid., Vol.2, p.185, articol: „Babylonia".
19. *Hastings's Encyclopedia of Religion and Ethics,* articol: „Images and Idols".
20. Hislop, op. cit., p.214.
21. *Encyclopedia Britannica,* Vol.22, p.81, articol: „Pope".
22. Aradi, *The Popes - The History of How They are Chosen, Elected, and Crowned,* p.108.

Capitolul 12

1. Chiniquy, *The Priest, The Woman, and The Confessional,* p.138.
2. Cotterill, *Medieval Italy,* p.331.
3. Halley, *Halley's Bible Handbook,* p.774.
4. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.425, articol: „John X, Pope".
5. Chiniquy, op. cit.
6. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.426, articol: „John XI".
7. Ibid., p.427, articol: „John XII".
8. *Liber Pontificalis,* Vol.2, p.246.
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.2, pp.661, 662, articol: „Boniface VII".

1f> HnlW nr< oit n *TT*\

13. Ibid. p.670.
14. Hefele, *A History of the Councils of the Church,* Bk.40, articol 697.
15. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.435, articol: „Councils".
16. Halley, op. cit., p.778.
17. Chiniquy, op. cit., p.139.
18. Durant, *The Story of Civilization: The Reformation,* p.10.
19. *Sacrorum Conciliorium,* Vol.27, p.663.
20. Durant, op. cit.
21. Halley, op. cit., p.779.
22. Durant, op. cit., p.13
23. Halley, op. cit.
24. Ibid.
25. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.19, articol: „Innocent VIII".
26. D'Aubigne, *History of the Reformation,* p.ll.
27. Chiniquy, op. cit.
28. Wallechinsky, *The Book of Lists,* p.331.
29. *Life,* July 5,1963.
30. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.9, pp.162,163, articol: „Leo X".
31. Durant, op. cit., p.344.
32. D'Aubigne, op. cit., p.59.
33. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.407, articol: „Joan, Popess".
34. Ibid., p.408.

Capitolul 13

1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.7, p.796,ʷarticol: „Infallibility".
2. Ibid., Vol.14, p.316, articol: „Strossmayer".
3. Ibid., Vol.6, p.141, articol: „Formosus".
4. Ibid.

Capitolul 14
1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.34.
2. Smith, *Man and His Gods,* p.286.
3. *Faxe's Book of Martyrs,* p.103.
4. *Ridpath's History of the World,* Vol.5, p.297.

Capitolul 15
1. Ritter, *This is the Catholic Church,* booklet 50, p.38.
2. Hislop, *The Two Babylons,* p.210.
3. Ibid, p.206.
4. Peck, *Harper's Dictionary of Classical Literature and Antiquities,* p.675.
5. Luther, *To the German Nobility,* p.317.
6. Scofield, *Scofield Reference Bible,* p.1332.
7. Cumont, *The Mysteries of Mithra,* p.167.
8. The Catholic Encyclopedia, Vol.10, p.403, articol: „Mithraism".
9. Ibid., p.510, articol: „Monsignor".

Capitolul 16
1. Clarke, *Clarkes Commentary,* Vol.6, p.601.
2. Hislop, *The Two Babylons,* p.219.
3. Ibid., p.220.
4. Ibid.
5. Durant, *The Story of Civilization: The Reformation,* p.21.
6. D'Aubigne, *History of the Reformation,* p.ll.
7. Flick, *The Decline of the Medieval Church,* p.295.
8. D'Aubigne, op. cit.
9. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.483, articol: „Celibacy".
10. Ibid., pp.483,485.
11. Ibid., p.481.
12. Ibid., p.484.
13. Ibid., Vol.ll, p.625, articol: „Penance".
14. Ibid.
15. Saggs, *The Greatness that was Baylon,* p.268.
16. Hislop, op. cit., pp.9,10.
17. *Fausset's Encyclopedia,* p.291, articol: „High Places".
18. Clarke, op. cit., Vol.2, p.562.
19. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.14, p.779, articol: „Tonsure".
20. Ibid.
21. Hislop, op. cit., p.222.

Capitolul 17
1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.4, p.277, articol: „Consecration".
2. Durant, *The Story of Civilization: The Reformation,* p.749.
3. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.77.
4. *The Catholic Encyclppedia,* Vol.14, p.586, articol: „Theology".
5. Ibid., Vol.10, p.6, articol: „Mass, Sacrifice of".
6. Ibid, p.13.
4. Ibid., Vol.2, p.105, articol: „Fish".
5. Inman, *Ancient Pagan and Modern Christian Symbolism,* p.55.
6. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.105.
7. Hislop, *The Two Babylons,* p.103.
8. Ibid., p.109.
9. Ibid., p.108.
10. *Encyclopedia of Religions,* Vol.2, p.13.
11. Ibid., p.12.
12. Bonwick, *Egyptian Belief,* p.24.
13. *Encyclopedia Britannica,* articol: „Easter".
14. Hislop, op. cit., p.110.
15. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.5, p.227, articol: „Easter".
16. Ibid.
17. *Encyclopedia Britannica,* op. cit.
18. *Strong's Concordance,* Nr.1242.
19. Dobbins, *The Story of the World's Worship,* p.330.
20. Smith, *Man and His Gods,* p.86.
21. Urlin, *Festivals, Holy Days, and Saints' Days,* p.89.
22. *Encyclopedia Britannica,* op. cit.
23. Hislop, op. cit., pp.104,105.
24. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.484, articol: „Celibacy".
25. Ibid., Vol.ll, p.390, articol: „Paganism".

Capitolul 20
1. Clarke, *Clarke's Commentary,* Vol.5, p.370.
2. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.724, articol: „Christmas".
3. Ibid., p.725.
4. *The Encyclopedia Americana,* Vol.6, p.623.
5. Frazer, *The Golden Bough,* p.471.
6. *The Catholic Encyclopedia,* op. cit.
7. Ibid.
8. Ealsh, *Curiosities of Popular Customs,*

p.242.
9. Bailey, *The Legacy of Rome.*
10. Walsh, op. cit.
11. Urlin, *Festivals, Holy Days, and Saints' Days,* p.222.
12. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.8, p.491, articol: „John the Baptist".
13. *Toland's Druids,* p.107 (quoted by Hislop, p.116).
14. Hislop, *The Two Babylons,* p.114.
15. *Fausset's Bible Encyclopedia,* p.510.
16. Durant, *The Story of Civilization: The Age of Faith,* p.746.
17. Urlin, op. cit., pp.27,28.
18. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.246, articol: „Candles"

Capitolul 21

1. *The Catholic Encyclopedia,* Vol.3, p.246, articol: „Candles".
2. Ibid., Vol.ll, p.90, articol: „Paganism".
3. Ibid., Vol.7; pp.666-668, articol: „Images".
4. Ibid., Vol.14, p.374, articol: „Symbolism".
5. Saggs, *The Greatness that Was Babylon,* pp.182,354.

Bibliografie

Araki, Zsolt, *The Popes - The History of How they are Chosen, Elected, and Crowned.* London: Macmillan, 1956.
Artz, Frederick B. *The Mind of the Middle Ages.* New York: Knopf, 1959.
Babylon the Great Has Fallen. Watchtower Bible and Tract Society. New York, 1963.
Bach, Marcus, *Strange Sects and Curious Cults.* New York: Dodd, Mead, 1961.
Bailey, Cyril (editor). *The Legacy of Rome.* Oxford: The Clarendon Press, 1923.
Benson, George Willard. *The Cross - Its History and Symbolism.* Hacker, 1934.
Blavatsky, H. P. *Isis Unveiled.* London: Theosophical Publishing Co., 1923.
Boettner, Loraine. *Roman Catholicism.* Philadelphia: Presbyterian and Reformed Publishing Co., 1962.
Bonwisk, James. *Egyptian Belief and Modern Thought.*
Bower, Archibald. *History of the Popes.* Philadelphia: Griffith and Si-mon, 1845.
Broderick, Robert *C. Concise Catholic Dictionary.* Milwaukee: The Bruce Publishing Co., 1944.
Brown, Lewis, *This Believing World.* New York: The Macmillan Co., 1930.
Brown, Sanger. *Sex Worship and Symbolism of Primitive Races.* 1916.
Bullinger, Ethelbert William. *Number in Scripture.* Grand Rapids: Kregel, 1967.
Bury, J. B. (editor). *The Cambridge Ancient History - Egypt and Babylonia.* New York: The Macmillan Co., 1924.
Busenbark, Ernest. *Symbols, Sex, and the Stars m Popular Beliefs.* New York: The Truth Seeker Co., 1949.
Calvin, John. *Calvin's Tracts.*
Catholic Encyclopedia, The. New York, Robert Appleton Co., 1911.
Champdor, Albert. *Ancient Cities and Temples - Babylon.* New York: Putnam, 1958.
Chiniquy, Charles. *Fifty Years in the Church of Rome.* New York: Christs Mission, 1953 (first printed in 1885).
— *The Priest, the Woman, and the Confessional.* Sea Cliff, New Jer-sey: Christ's Mission, n.d.
Cirlot, J. E. *A Dictionary of Symbols.* New York: Philosophical Library, 1962.
Clarke, Adam. *Clarkes Commentary.* New York/Nashville: Abingdon Press, n.d.
Contenau, George. *Everyday Life in Babylon and Assyria.* London: E. Arnold, 1954.
Cotterill, H. B. *Medieval Italy.* New York: F. A. Stokes Co., 1915.
Cummings, Charles. *History of Architecture in Italy.* Boston and New York: Houghton, Miffin and Co., 1901.
Cumont, Franz. *The Mysteries of Mithra.* New York: Dover Publica-tions, 1956.
Dake, Finis Jennings. *Dake's Annotated Reference Bible.* Atlanta: Dake Bible Sales, 1963.
D'Aubigne, J. H. Merle. *History of the Reformation.* New York: Put-nam, 1872.

Doane, T. W. *Bible Myths.* J. W. Bouton, 1928. Dobbins, F. S. *Story of the World's Worship.*
Durant, Will. *The Story of Civilization. Caesar and Christ* (Vol.3), *The Age of Faith* (Vol.4), *The Renaissance* (Vol.5), *The Reformation* (Vol.6). New York: Simon and Schuster, 1944-1977.
Eichler, Lillian. *The Customs of Mankind.* Garden City: 1924. *Encyclopedia Americana.* Danbury, Connecticut: Grolier Inc. *Encyclopedia Britannica.* New York: Henry G. Allen Co.
Fausset, A. R. *Fausset's Bible Encyclopedia.* Grand Rapids: Zonder-van, n. d.
Flick, Alexander C. *The Decline of the Medieval Church.* New York: Knopf, 1930.
Forlong, J. G. R. *Encyclopedia of Religions.* New Hyde Park, New
York: University Books, 1964.
Foxe, John. *Foxe's Book of Martyrs.*
Frazer, James George. *The Golden Bough.* New York: Macmillan Co., 1935.
Gaster, Theodor H. *Myth, Legend, and Custom in the Old Testament.* New York: Harper and Row, 1969.
Goldberg, B. Z. *The Sacred Fire.* New York: Liveright, 1930. Goldsmith, Elizabeth. *Ancient Pagan Symbols.* Gale, 1929. Gross, J. B. *The Heathen Religion.*
Halley, Henry H. *Halley's Bible Handbook,* 24th edition, copyright 1965 by Halley's Bible Handbook, Inc. and used by permission of Zon-dervan Publishing House.
Hastings, James. *Hastings' Encyclopedia of Religion and Ethics.* New York: Chas. Scribner's Sons, 1928.
Hays, H. R. *In the Beginnings, Early Man and His Gods.* New York: Putman, 1963.
Hefele, Karl Joseph. *A History of the Councils of the Church.* Edin-burgh: T. T. Clarke, 1883.
Hirn, Yrjo. *The Sacred Shrine.* London: Macmillan and Co., 1912.
Hislop, Alexander. *The Two Babylons.* New York: Loizeaux Brothers, 1959 (first published 1853).
Horan, Ellamay. *Official Revised Baltimore Catechism.* (No.2).
Inman, Thomas. *Ancient Pagan and Modern Christian Symbolism.* Bristol: 1874.
Ironside, H. A. *Revelation.* New York: Loizeaux, 1953. *Jewish Encyclopedia.* New York: Funk and Wagnalls Co.
John, Eric (editor). *The Popes - A Concise Biographical History.* New York: Hawthorn Books, 1964.
Josephus, Flavius. *Antiquities of the Jews.* Philadelphia: John C. Wins-ton Co., 1957 edition.
Layard, Austen Henry. *Nineveh and Its Remains.* New York: Put-nam, 1849. *Nineveh and Babylon.* New York: Harper and Brothers, 1853.
Lea, Henry Charles. *History of Sacerdotal Celibacy.* New York: The
Macmillan Co., 1907.
Lethaby, W. R. *Architecture, Nature, and Magic.* London: Duck-worth, 1956.
Luther, Martin. *To the German Nobility.*
Masson, Georgina. *The Companion Guide to Rome.* New York: Har-per and Row, 1965.
McLoughlin, Emmett. *Crime and Immorality in the Catholic Church.* New York. Lyle Stuart, 1962.
Miller, Madeleine S. *Harper's Bible Dictionary.* New York: Harper and Row, 1961.
Nichols, Robert Hastings. *The Growth of the Christian Church.* Philadelphia: The Westminster Press, 1941.
Peck, Harry Thursdon (editor). *Harper's Dictionary of Classical Li-terature and Antiquities.* New York: Harper and Brothers, 1896.
Pettingill, W.L. *Bible Questions Answered.* Grand Rapids: Zondervan, n.d.
Pfeiffer, Harold. *A Catholic Picture Dictionary.* Garden City, New York: Garden City Books, 1948.
Ridpath, John Clarke. *Ridpath's History of the World.* Cincinnati: Jones Publishing Co., 1912
Pignatorre, Theodore. *Ancient Monuments of Rome.* London: Tre-foil, 1932.
Prescott, William H. *History of the Conquest of Mexico.* Lon-don, 1843.
Robinson, James Harvey. *Earlicr Ages.*
Saggs, H.W.F. *The Greatness that was Babylon.* Mentor Books, 1968 edition.
Schaff, Philip. *History of the Christian Church.* Grand Rapids: Eerd-mans, 1960.
Scofield, C.I. *Scofield Reference Bible.* New York: Oxford University Press, 1917.
Scott, C. Anderson, *Romanism and the Gospel.* Philadelphia: West-minster, 1946.

Seldes, George. *The Vatican: Yesterday, Today, Tomorrow.* London: Harper and Brothers, 1934.
Seymour, William Wood. *The Cross in Tradition, History, and Art.* New York; G. P. Putnam's Sons, 1897.
Smith, Homer W. *Man and His Gods.* Boston: Little, Brown, and Co., 1953.
Strong, James. *Strong's Exhaustive Concordance of the Bible,* New York, Nashville: Abingdon-Cokesbury Press, 1890.
Torrey, R.A. *Difficulties and Alleged Errors and Contradictions in the Bible.* 1909.
Tucker, Thomas G. *Life in the Roman World.* New York: Macmillan Co., 1911.
Urlin, Ethel. *Festivals, Holy Days, and Saints' Days.* London, 1915.
Vine, W. E. *An Expository Dictionary of New Testament Words.* Westwood, New Jersey: Revell, 1940,
Wallechinsky, David. *The Peoples Almanac Presents The Book of Lists.* New York: William Marrow Co., 1977.
Walsh, Mary E. *The Wine of Roman Babylon.* Nashville: Southern Publishing Association, 1945.
Walsh, William S. *Curiosities of Popular Customs.* Philadelphia: Lip-pincott Co., 1897.
Weigall, Arthur. *The Paganism in Our Christianity.* New York: Put-nam's Sons, 1928.
Wells, H. G. *The Outline of History.* Garden City, New York: Garden City Publishing Co., 1920.
Wilder, John P. *The Other Side of Rome.* Grand Rapids: Zonder-van, 1959.
Williams, Henry Smith (editor). *The Historians' History of the World.* New York: The History Association, 1907.

CUPRINS